Holden#Kuytu

Gemiden Düşen Adam

çeviren:
Meltem Yılmaz Deniz

Herbert
Clyde
Lewis

holden

"Henry Preston Standish baş aşağı Pasifik Okyanusu'na düştüğünde, güneş ufuktan yeni yeni yükseliyordu. Deniz bir göl kadar sakindi; hava o kadar yumuşak ve ılık, esinti o kadar tatlıydı ki insan kendini hüzünlü hissetmekten alıkoyamıyordu."

Herbert Clyde Lewis 41 yaşında New York'ta bir otel odasında tek başına olduğunde beş parasızdı, işsizdi ve üç romanının da baskısı tükenmişti. Gençlik yıllarını Hollywood'da senaryolarını, öykülerinin film haklarını satarak geçirmiş, büyük sıçramayı bir türlü yapamamıştı. Elinizde tuttuğunuz bu kitap Lewis'in ölümünden yaklaşık 80 yıl sonra yeniden keşfedilip pek çok dile çevrildiğinde, ilk okurlarından geriye pek kimse kalmamıştı. *Gemiden Düşen Adam*, tam da dizimizin ismine yaraşır şekilde "kuytu"da kalmış, kıymeti yıllar sonra anlaşılmış bir eser.

Wall Street'te önemli bir bankacı olan Henry Preston Standish evli, iki çocuğu olan zengin bir adamdır. Ancak yaşadığı varoluşsal sorunlar onu evinden uzaklaşmaya, uzun bir seyahate çıkmaya zorlar. Böylece dünyayı gezmeye, seyahatini uzattıkça uzatmaya başlar. Honolulu'dan kalkan Arabella adlı bir gemiyle Panama'ya seyahat eder. Ancak yolculuk sırasında bir sabah, güvertenin arka kısmında denizi seyrederken ayağı kayar ve denize düşer. Kimse onun düştüğünü görmemiştir. Bir süre yüzüp gemiye yetişmeye çalışır, bağırır ama sesini duyuramaz.

Pasifik Okyanusu'nun ortasında tek başına hayatta kalmaya çalışan bir adamın hikâyesi, unutulmuş, geride bırakılmış bir yazar hakkında çok şey söylüyor bize.

THG 0388259 VGT
0388259 VGT

holden
@holdenkitap
ISBN 978-625-99930-6-5
9 786259 993065

holden

"İyi okur, kitabını bulur."

Holden Kuytu #01
© Holden Kitap, 2024

GEMİDEN DÜŞEN ADAM
Herbert Clyde Lewis

Özgün Adı
Gentleman Overboard

İlk Basım Şubat 2024

Yayın Yönetmeni Baran Güzel
Çeviren Meltem Yılmaz Deniz
Yayına Hazırlayan Ozancan Demirışık, Gökhan Sarı
Kapak Hamdi Akçay
Sayfa Tasarımı Deniz Tugay

ISBN 978-625-99930-6-5

Baskı ve Cilt MD Ofset Matbaacılık Yayıncılık
Tel: (212) 483 34 22 Matbaa sertifika no: 50194

Holden Kitap
Rasimpaşa Mah. Elmalıçeşme Sok. No: 23/8 Kadıköy/İstanbul
e-posta holden@holdenkitap.com
Yayınevi Sertifika No 45027

@holdenkitap
www.holdenkitap.com

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

GEMİDEN DÜŞEN ADAM

Herbert Clyde Lewis

Çeviren

Meltem Yılmaz Deniz

Roman

holden

Herbert Clyde Lewis

1909'da Brooklyn'de Rusya'dan göç eden Yahudi bir ailenin ikinci oğlu olarak dünyaya geldi. Çocukluğunu, çoğunluğu Yahudi olan ve farklı ulustan insanların bir arada yaşadığı Brownsville'de geçirdi. On altı yaşında liseyi bıraktı ve yerel gazetelerde çeşitli işlerde çalıştı. Seyahat arzusunu gidermek için önce Paris'e, ardından da Çin'e gitti ve Şangay'da iki yıl muhabirlik yaptı. 1933'te Amerika'ya geri döndü ve evlendi. Burada muhtelif gazetelerde çalıştı ve aynı dönemde öykü ve romanlarını yazmaya başladı. 1937'de ilk romanı *Gemiden Düşen Adam* yayınlandı. Hollywood'da metin yazarlığı da yapan Lewis'in birçok öyküsü sinemaya uyarlandı. Ne var ki talihsizlikler peşini bırakmadı ve önce iş hayatında sonra da özel hayatında başarısız oldu. Neredeyse tüm hayatını maddi güçlükler içerisinde geçirdi. 1950'de, kaldığı otel odasında ölü bulundu.

Meltem Yılmaz Deniz

21 Nisan 1986'da İstanbul'da doğdu. İstanbul Kültür Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. İngilizce öğretmenidir. 2019'dan beri çevirmenlik yapıyor.

Önsöz

Yaşam ve ölüm arasındaki fark, bir yağ lekesinden fazlası olmayabilir. Ya o yağ lekesi yanlış yerdedir ya da siz. Herbert Clyde Lewis'in 1937 tarihli romanı *Gemiden Düşen Adam*'ın ayağı kayıp Pasifik'e düşen ana karakteri Henry Preston Standish gibi, insan birdenbire kendini yaşam ve ölüm arasındaki çizgide bulabilir. Gemiden düşen sıradan bir adam değil, bir beyefendidir, evli ve çocuklu, mali açıdan oldukça rahat, saygın bir beyefendi.

Beyefendi olmak her zaman işe yaramaz; kendisini, geçmiş deneyimlerinin onu alçakgönüllü, ölçülü, şikâyet etmeyen türde bir insan olarak şekillendirdiği halinden daha farklısını düşünmeye bile katlanamayan Standish'in de işine yaramaz bu. Yardım istemek için bağırmayı gururuna yedirebilse birileri onu duyabilecektir ama bu epey utanç vericidir. Sonunda denemesi gerektiğine karar verir ama ağzından hiç ses çıkmaz. Tüm bunlar olurken gemi durmaksızın ilerlemektedir.

Tüm bu yaşananlarda mutlak bir şey vardır. Belki de kumaşınızda ağırbaşlılık varsa, bundan vazgeçmeyi göze almamalısınızdır. Belki de bir kapıyı açıyorsanız içeriye adım atmadan önce iki kez düşünmelisinizdir. Ama o zaman o kapıyı açmanın ne anlamı olur ki?

Gemiden Düşen Adam'ın temeldeki sorusu bu gibi görünüyor, ancak geminin geri dönüp Standish'i almasını beklerken, bekleyip dururken bir şey durmadan bizi rahatsız ediyor. Coleridge'in Yaşlı Denizci'sinin deneyimlediği gibi, varoluşsal yalnızlığın, var olmanın hayaleti.

Yalnız, yalnız, yapayalnız
Uçsuz bucaksız denizde yapayalnız

Ya da Stevie Smith'in "Not Waving but Drowning" adlı şiirindeki boğulmakta olan karakterin dile getirdiği gibi:

Çok daha uzaktaydım düşündüğünüzden
Boğuluyorum ama sallamıyorum el.

Diğerleri, bu arada, tahminde bulunmaktadır:

Onun için çok soğuk olmalı,
kalbi durdu bu yüzden
dediler

Standish iyiydi. Kalbi yeterince dayanıklıydı. Diğer yolcular hayatlarına devam ettiler ve onun yokluğu üzerine spekülasyonlarda bulunmaya devam ettiler. Ancak yazarı Herbert Clyde Lewis'in kalbi 1950 yılında New York'ta ıssız bir otel odasında durdu.

Bir kazayla başlayan ve sonuna kadar yalnızca bu kazanın peşi sıra gerçekleşen sonuçlarını takip eden bir kitap için, *Gemiden Düşen Adam*, başlıca kaygı alanı tek bir bilinç –Standish'in bilinci– olan ve durum göz önüne alındığında bu kaygıyı beklenen basit derinliklerle yetinmeden sürdüren ustaca yazılmış bir gerilim anlatısıdır. Bilinç tektir ama başka insanlar da vardır, gelin görün ki onlar başka yerdedirler. Diğer yolcular ve mürettebat yalın ve kısa bir şekilde görülür. Hareket eder, konuşur, düşünürler. Hayatlarına devam etmektedirler: Standish'inkine benzeyen, alelade yaşamlarına.

Standish farklı değildir: Olduğu gibi kalır, ne bir melodramın figürü ne de mucizevi bir maceranın kahramanı olur. Gerçeği söylemek gerekirse, tek bir istisna dışında özel biri değildir: O

istisna ise bir gün belli belirsiz, içini kemiren bir huzursuzluğun –kendine has tek şahsi isteğinin– onu bulunduğu yere, Pasifik Okyanusu'nun nadiren geçilen bir bölgesindeki bir gemiye binip o yağ lekesine basmaya yönlendirmesidir. Diğer açılardan düşünceleri alelade olmaya devam eder.

Bu, okurların onunla alay etmeye davet edildiği anlamına gelmez. Aslında ilgimizi çeken ve biraz mesafeli de olsa belli bir duygudaşlığa davet eden şey tam da bu aleladeliktir.

Bu küçük mesafe hayati bir önem taşır. Standish'le aşırı özdeşleşseydik, içinde bulunduğu çıkmazın doğasının yanı sıra kitabın atmosferi de değişirdi. Ne de olsa sıradanlık bizim rastlantısal bir özelliğimiz değil, insanlığımızın kilit bir yönüdür. Bu yüzden onu gemideki güvenli ortamdan görmeyiz, kimse görmez. Zamanın çoğunu onunla denizde geçiririz, sanki kendimiz de engin Pasifik'te yüzüyormuşuz gibi, ama beyefendilere yakışacak bir mesafeden. Onu görüyor ama onu kurtaramıyoruzdur.

Lewis'in kendi yaşam öyküsü de Standish'in durumuyla paraleldir. Yazar ve gazeteci olarak bazı başarılar elde etse de bu onu hiçbir zaman suyun üstünde tutmaya yetmemiştir. Öldüğü zaman yıldızı sönmeye başlamış ve sonunda kendini kendi iç Pasifik'inde bir başına bulmuştur. Orada kalbi pes eder. Hava onun için de çok soğuk olmalıdır.

İngilizce konuşulan dünyada bir ay içinde yayımlanan kitap ve makale sayısının çokluğu düşünüldüğünde bunlardan herhangi birinin hayatta kalması bile mucize. Çoğu, vasat oldukları için değil, bir hafta erken ya da bir hafta geç yayınlandıkları ve doğru kişilerce okunmadıkları ya da muhafaza edilmeleri düşünülmediği için bir daha gün ışığına çıkmamak üzere yok olup giderler. Kitapların kaybolup gittiği okyanus çoğumuz için evren kadar derin ve dibinde yatan pek çok değerli kitap ve yaşam var. Bazılarını kurtarmak, onları sudan çıkarmak ve "Yeniden bakın! Bunu okuyun!" demek asil bir projedir.

Tüm değerlendirmeler, okurların kendileri kadar gelip geçicidir. Standish ve Lewis kendi derinliklerden çıkıp geliyorlar. Çünkü kim hayatının bir noktasında tek kurtulma şansının gözünün önünde denizde yol alıp uzaklaşmasını izlerken denizde sürüklendiğini hissetmez ki?

George Szirtes

Bir

Henry Preston Standish baş aşağı Pasifik Okyanusu'na düştüğünde, güneş ufuktan yeni yeni yükseliyordu. Deniz bir göl kadar sakindi; hava o kadar yumuşak ve ılık, esinti o kadar tatlıydı ki insan kendini hüzünlü hissetmekten alıkoyamıyordu. Pasifik'in bu kısmında gün doğumları gösterişsiz olurdu: Güneş turuncu kubbesini büyük dairenin uzak kıyısına yerleştirir, sönük yıldızlara geceyle birlikte kaybolacak zamanı tanıyarak usulca yükselirdi. Hatta Standish suya düşmesine sebep olan o talihsiz adımı attığında, gün doğumu ile gün batımı arasındaki büyük farkı düşünüyordu. Doğanın tüm cömertliğini muhteşem gün batımlarına sunduğunu, bulutları estetik algısı yüksek herhangi birinin aklından çıkaramayacağı kadar canlı renklere boyadığını düşünüyordu. Ve doğanın güzellik bahşetme konusunda aynı okyanus üzerindeki gün doğumlarına neden bu denli cimri davrandığını merak ediyordu.

S.S. *Arabella*, Honolulu'dan Panama Kanal Bölgesi'ne planlı bir şekilde yol alıyordu; sekiz gün sekiz gecenin ardından Balboa'ya varacaktı. Az sayıda gemi Hawaii ve Panama arasında yol alırdı: üç haftada bir bu yolcu gemisi ve ara sıra avare bir yük gemisi. Adalarla yapılan ticaretin çoğunu Amerikan gemileri kontrol ettiğinden ve trafik yoğunluğu San Pedro, San Francisco ve Seattle yönünde olduğundan yabancı gemilerin bu tarafa gitmek için nadiren nedenleri olurdu. *Arabella*'nın denizde olduğu on üç gün ve gece boyunca Hawaii'ye bu yoldan giden yalnızca bir gemi görülmüştü. Standish gemiyi görememişti. O sırada kamarasında

dergi okuyordu ama daha sonra ikinci kaptan Bay Prisk ona bundan bahsetmişti. İskandinav dilinde bir ismi olduğundan, adını duyar duymaz unuttuğu bir yük gemisiydi.

Yolculuk şimdiye dek o kadar sorunsuz geçmişti ki, Standish *Arabella*'yla yola çıkmaya karar verdiği için şans yıldızına şükredip duruyordu. Mevkisinin beraberinde getirdiği tasa ve vazifelerle dolu bir hayatta bu yolculuk hep yalın ve güzel bir şey olarak öne çıkacaktı. Bir daha böyle bir huzuru deneyimleyemeyecek olsa bile üzülmeyecekti çünkü artık böyle bir şeyin var olduğunu biliyordu. Şans yıldızı, bu enlemde gökyüzünde alçak duran Kuzey Yıldızı'ydı; yıldızlar hakkında çok az şey bildiği, bulması ve aklında tutması en kolay olanı o olduğu için diğer yıldızların arasından onu seçmişti.

Arabella aslında orta kısmında sınırlı yolcu kapasitesi olan bir yük gemisiydi. Gemide Standish'den başka sekiz yolcu vardı. Kocasına dört buçuk yıldan biraz daha uzun bir sürede dört çocuk armağan etmiş son derece verimli Bayan Benson vardı. Bay Benson'ın kendisi yoktu ama yaşları sıfır ile üç yıl sekiz ay arasında değişen, üçü kız biri erkek olmak üzere dört sureti vardı. Bayan Benson, Standish'e onunla ilgili her şeyi anlattığı için Bay Benson da gemide sayılırdı. Bay Benson bir bankanın gezici denetçisiydi, yolları bir şekilde ayrılmıştı ama Bayan Benson, Panama'da ona katılacaktı.

Kalan üç yolcudan ikisi, Bay ve Bayan Brown, misyonerdi. Standish ne zaman yanlarına yaklaşsa, Tanrı hakkında ondan çok daha fazlasını bildiklerini ve cana yakın davranmaya çalışmanın bir yararı olmadığını ima edercesine aralarına mesafe koyuyorlardı. Standish'in yol arkadaşlarından sonuncusu, neden burada bulunduğu hakkında mantıklı bir açıklaması olmayan, Nat Adams adlı, yetmiş üç yaşında, Kuzey Amerikalı bir çiftçiydi. Namusuyla çalışarak geçirdiği koca bir hayatın ardından iki önemli şey aynı anda gerçekleşmişti: İyi bir patates mahsulü ve aniden bastıran

şiddetli bir seyahat isteği. Sabanı bir kenara fırlatmış, plansız bir şekilde seyahat biletini almıştı. Artık *Arabella*'da Standish'in sadık bir arkadaşı olmuştu, en ufak bir fırsatta ağzından çıkarıp gururla gösterdiği takma dişlerinin meziyetlerini anlatmaktan hiç yorulmuyordu.

Arabella'nın sahipleri bu yolculuktan hiç para kazanmıyordu. Sonraki yıl Panama ve Hawaii arasındaki seferlerin durdurulacağına dair bazı söylentiler vardı. Bu yolculukta geminin yükü azdı, *Arabella* kısmen balastlıydı. Doğrusu Bay Prisk endişeliydi, çünkü yaşı ilerliyordu ve Baltimore'da yetiştirdiği iki çocuğu vardı. Çocuklarını ve karısını üç senedir görmemişti ama şirket sorgusuz sualsiz ikinci kaptan maaşının yüzde seksenini Bayan Prisk'e gönderiyordu, ona anca tütün ve gamsele alabilecek kadarı kalıyordu.

Kaptan Bell yolcularla hiç ilgilenmezdi. Gemideki ilk akşam onlarla akşam yemeği yemişti. Bunun ardından kamarasına çekilip sonraki günleri inzivada geçirdi. Bay Prisk, kaptanın gemi maketlerine büyük ilgi duyduğunu ve son üç yolculuğu boyunca dört direkli bir yelkenlinin minyatürünü yaptığını söylemişti. Üçüncü ve dördüncü kaptanlar, mühendisler ve gemi telsizcileri nöbetten gelenin nöbete gidecek olanın elini devam ettirdiği, bir tür hızlı briç turnuvası düzenleyen hoş insanlardı. Yolculara karşı naziktiler; başmühendis Bay Travis, isteyen herkese makine dairesinin derinliklerini gezdirirdi ama briç önce geliyordu. Sıradan bir denizci olarak başlayıp rütbesini yükseltmek gibi eski bir yöntemle ikinci kaptan olan Bay Prisk, artırmalı briç dışında briç oynayamıyordu. Bu sayede yalnızlığından sıyrılıp arada bir insanların arasına karışıyordu.

Standish en başından beri harika vakit geçirmişti. Çok gizemli görünmeden kendi hayatıyla ilgili soruları en aza indirmeyi başarmış ve zamanını gemi arkadaşlarının hayatlarını kurnazca öğrenmeye çalışmakla geçirmişti. Hiç de zor değildi bu; hepsi (misyonerler hariç) içini dökmeye can atıyordu. Standish, bu

insanlarla ilgili bir şeyler keşfetmek yönünde güçlü bir dürtüye sahip olduğunu fark etti; hayatında ilk kez tuhaf insanlarla içtenlikle ilgileniyordu. Saatler boyunca Nat Adams'ın kırışmış yüzünü ya da Bayan Benson'ın mutlu mavi gözlerini izlerdi. Benson'ın çocukları ise sonsuz bir mutluluk kaynağıydı. Standish, küçük Jimmy ve Gladys Benson'ın onu New York'taki kendi çocuklarından daha çok neşelendirdiğini kendine itiraf etti, yine de Tanrı biliyordu ki kendi çocuklarını her baba kadar çok seviyordu. Jimmy ve Gladys ile oyun oynamıyordu, sadece konforlu şezlongunda oturup onların delidolu şeyler yapmalarını izliyordu. Şen kahkahalarını dinlemek, sağlıklı vücutlarına ve güzelce bronzlaşmış tenlerine bakmak Standish'i hoş bir melankoliyle dolduruyordu.

Tüm yolculuk gerçekten muhteşemdi. Denizin biraz dalgalı olduğu Honolulu'dan yola çıktıkları ilk günün ardından su öylesine pürüzsüz bir hale gelmişti ki, camdan bir okyanus üzerinde ilerliyor gibiydiler.

Hava mükemmeldi, Standish'in tanımlamak için bulabildiği tek kelime buydu. Aslına bakılırsa, üstünlük bildiren sıradan sözcükler, Standish'in yolculuğu kendine ifade etmesi için yeterliydi. Gün batımlarının renkleri, denizin yumuşak dalgaları ve gecelerin gökyüzündeki yıldızlar kümesi gibi kelimelerle ifade edilemeyecek şeyler vardı. Geri kalan her şeyin; ona ayrılan kamaranın, yemeklerin, havanın, temiz çarşafları ve mis gibi kokan battaniyeleriyle pek de yumuşak olmayan ranzasının, harika, fevkalade ve muhteşem olduğunu düşünüyordu. Bol bol yemek yiyor, güvertеye kurulmuş brandadan yüzme havuzunda egzersiz yapıyor ve geceleri oturup sigarasını içerken Nat Adams'ın dünyayı görme arzusunun tutumlu bir New England çiftçisi olarak onu nasıl birdenbire kuşattığını açıklamaya çalışmasını dinliyordu.

Her gece erkenden yatıyordu, bu da okyanusa düştüğünde neden orada olduğunu açıklamak için yeterliydi. Saat dörtte, ilerideki köprüden gelen sekiz çan sesiyle uyanan Standish, yirmi

dakika boyunca temiz çarşafların içinde kaldıktan sonra huzurla uyandığını hissetti. Önceki akşam saat dokuzda yatmıştı, şimdi saat dördü yirmi geçiyordu ve Standish artık uyuyamayacağının farkındaydı. Ranzasının üzerindeki lomboz ardına kadar açıktı. Ranzasında doğruldu ve çenesini soğuk pirincin üstüne dayadı. İçini ürperten, garip bir histi bu. Sonra başını lombozdan dışarı çıkardı ve deniz havasının yüzüne çarpmasına izin verdi. Biraz aşağıda denizi yararak ilerleyen gemi durmaksızın inleme benzeri bir ses çıkarıyordu. Etrafındaki yıldızlar içini huzurla doldurdu. Her şey o kadar muhteşemdi ki Standish kendini küçük bir çocuk gibi hissetti.

Başını lombozdan çekti, kalkıp giyinmeye karar verdi. Yatmadan önce tıraş olmuştu; banyo yapmak için havuza gitmek için kahvaltı sonrasını bekleyebilirdi. Sadece giyinip etrafta dolaşacak, güneşin doğuşunu izleyecekti.

Standish bu intizamsız gemide bile son derece şık giyinirdi. Nedendir bilinmez, kumaş pantolon ya da tuhaf spor kıyafetlerinin adamı olmadığını hissediyordu. Yolculuk boyunca geleneksel iş kıyafetlerini giymişti. Toplamda beş takım elbisesi vardı; Standish lambayı yakıp köşede açık duran gardıroptan gri olanı seçti. Ama önce pijamalarını çıkardı ve çıplak vaziyette odadaki lavaboda dişlerini fırçalayıp elini yüzünü yıkadı. Sonra düz, temiz, mat siyah saçlarını taradı. Giyindikten sonra, önceki gün giydiği kahverengi takım elbisenin içinden parasını, anahtarlarını ve içinde kâğıtlarının olduğu cüzdanını dikkatlice çıkardı ve gri takım elbisesinin ceplerine yerleştirdi. Koridora çıktığında, *Arabella*'da her zaman şeytani bir işle uğraşan yaramaz bir çocuk olduğu hissine kapıldı. Ortam o kadar sakindi ki, makine dairesinden gelen uğultu Standish'i yeniden ürpertti. Ayakkabı pençelerinin çelik saclara değmesi kutsala saygısızlık olacakmış gibi âdeta parmak uçlarında yürüyordu. Tüm dünya o kadar sessizdi ki Standish hayrete düştü. Açık denizde ilerleyen yalnız gemi, uçsuz bucaksız

gökyüzünde sönüp giden sayısız yıldız, tüm bunlar Standish'i hem rahatlatan hem de rahatsız eden şeylerdi. Hayatındaki tüm can sıkıcı sorunlarının anlamsız ve önemsiz olduğunun ilk kez farkına varıyor gibiydi; hâl böyleyken, böyle bir manzaraya sahip olan bir dünyada bu sorunlara sahip olduğu için utanç duydu.

Standish boş salona girdi ve gece boyunca çalışan kahve makinesinden sade bir kahve aldı. Kahvesini şekersiz içti; sıcak, acı içeceğin içsel bedenini uyandırmasına izin verdi. Sonra derin derin içine çekerek ilk sigarasını tüttürdü. Deniz havası, sağlığına çok iyi gelmişti, birkaç ay önce karısından kaçtığı zamanlarda mustarip olduğu tiryaki öksürüğünden tamamen kurtulmuştu. Her zaman kendine çok iyi bakan, güçlü kuvvetli bir adam olan Standish, şimdi fiziksel açıdan zirvede olduğunun farkındaydı. Otuz beş yaşındaydı ve daha önce hiç bu kadar iyi hissettiğini hatırlamıyordu.

Saat neredeyse beşti ve güneş doğmak üzereydi. Standish parmak uçlarına basarak güverteye indi ve ambar ağzını örten nemli brandanın üzerinde birkaç dakika oturdu. Daha sonra apaçık hatırlayacağı biçimde sebepsiz yere heyecanlanarak ocak kapısından geçti ve gemi mutfağının, mürettebat yemekhanesinin, kamarot odalarının ve buna benzer diğer odaların bulunduğu güverte geçidi boyunca yürüdü. Amerikalı bir zenci olan aşçı, uykulu gözlerle mutfak ocağını yakıyordu.

Standish istemeye istemeye, "Günaydın," dedi; kendisininki de dahil olmak üzere insan sesleri manzaranın güzelliğini bozuyordu. Aşçı dişlerini göstererek gülümsedi ve selamına karşılık vererek Bay Standish'in bu sabah yine erken kalkmasıyla ilgili basmakalıp şeyler söyledi. "Ah, evet," dedi Standish ve yirmi metre kadar ilerledi. Burası sabahın ilk saatlerinde *Arabella*'da en sevdiği yerdi. Akşamları en sevdiği yer, tekne güvertesindeki bir filikanın arkasında tek başına oturup muhteşem gökyüzünde güneşin batışını izleyebildiği yerdi. Ama bu sabah yeri resmen dâhiceydi.

Arabella'nın gövdesindeki bir boşluktu burası; geçit ileriye devam etmeden biraz sancak tarafına doğru kıvrılıyordu ve orada üzerinde hazine sandığından daha fazla kilit olan iki sağlam ocak kapısı vardı. *Arabella* fazlasıyla sakin bir denizde ilerlediği ve telsizden iyi hava raporları geldiği için bu kapılar gece gündüz açık olurdu. Denize en yakın yer burasıydı. Pek çok paraçolden birine tutunabilir ve eğilip denize bakabilirdiniz. Pasifik Okyanusu dört buçuk metre aşağıdaydı, *Arabella*'nın su hattında deniz günün saatlerine göre farklı renklerde köpürüyordu. Çok uzun süre izlediğinizde başınızı döndürüyordu ki Standish'in yaptığı tam olarak buydu. Ancak Standish'in talihsizliğinin nedeni bu değildi. Her açıdan normal olan Standish, ani baş dönmelerine meyilli değildi.

Orada uzunca bir süre, tahminen on beş dakika boyunca durup sadece suyun melankolik fokurtusunu ve *Arabella*'nın motorlarının uğultusunu dinledi, yumuşak havayı sessizce içine çekti ve dikkatli gözlerle gecenin gündüze karışmasını izledi. Ancak diğer pek çok şey gibi, bu da koca bir adamın kendini kaptırdığında yorulacağı bir hazdı. Bir süre sonra Standish'in üzerine okyanusa bu denli tehlikeli bir şekilde yakın olmanın heyecanı çöktü ve bu biraz sersem gibi hissetmesine neden oldu. Kendini bu kadar sersem hissetmesinin sebebini saatler sonra anladı; bir çocuğun heyecanını yaşıyordu ve tüm yetişkin erkekler gibi o da bu duruma içerliyordu.

Standish burayı terk etmek istedi ama aniden aklına burada çok defa daha bulunma şansı olmayacağı geldi. Gelecek hafta Balboa; sonra New York'a, Olivia ve çocuklarına döneceği, akşam yemeği için resmi giyinilmesi gereken bir başka gemi. Etrafta birkaç yağ lekesi olmasaydı bir süre güvertede oturup ayaklarını *Arabella*'nın kenarından sarkıtacaktı. Kamarotlar her gece çöpleri buradan denize döküyordu. Anlaşılan önceki gece biraz savsaklamışlardı; güvertede patates kabukları ve çöp kalıntıları vardı, Standish'in keyfini kaçıracak kadar olmasa da pis kokuyorlardı.

Standish, denizcilerin güverteyi günün ilerleyen saatlerinde temizleyeceklerini düşündü.

Güvenli bir paraçolü tutan Standish, yükselen güneşe ve yumuşak okyanusa son bir kez daha uzun uzun baktı. Bu anın keskinliğini asla unutmayacaktı. Dünya güzelliklerle doluydu. Ve bu güzellikler insanın huzur içinde yaşaması için ihtiyaç duyduğu şeylerdi.

Sonra Standish, durduk yere bu okyanusta şafakla alacakaranlık arasındaki farkı merak etti. Bir fincan kahve daha içmeye karar verdi. Sol ayağıyla geri çekildi ve elini paraçolden çekti. Geriye doğru hareket ettiğinde sol ayağının tabanı bir yağ lekesinin üstüne bastı. Standish paraçolü tekrar kavramak ve sağ ayağıyla yere basmak için nafile bir hamle yaptı. Ama paraçolü ıskaladı ve sağ ayağı başka bir yağ lekesinin üstüne bastı, belki de aynı yağ lekesiydi bu. Standish bunu hiç öğrenemedi. Yağ lekesi aldatıcıydı. Üstü kaba ve yapışkandı, ilk bakışta tehlikeli olduğu anlaşılmıyordu. Ama Standish'in yaptığı gibi birdenbire üstüne bastığınızda kendinizi buz gibi kaygan bir yüzeyde kayarken buluyordunuz.

İki

Suya düştüğünde Standish'in aklına ilk gelen şey, kendini pervane tarafından parçalanmaktan korumak oldu. Tüm yaşamı boyunca, Pasifik Okyanusu'na düşmesi durumunda ne yapması gerektiğini tam olarak öğrenmişti sanki. O anda Standish'in içindeki kendini koruma içgüdüsü şiddetlendi ve doğru şeyleri yaptı. Yıllar önce, Standish henüz genç bir delikanlıyken, New York'tan Fransa'ya giden bir yolcu gemisinin üçüncü kaptanı, amaçsız bir sohbet sırasında ona, gemiden düşen adamların çoğunun meslekten olmayanların sandığı gibi pervanede parçalanarak ölmediklerini söylemişti. Standish üçüncü kaptanın adını unutmuştu ama birkaç dakika içinde kendi deneyimlerine dayanarak adamın neden bahsettiğini bildiği sonucuna varacaktı.

Arabella tek pervaneli bir gemiydi ve on deniz mili gibi düşük bir hızla ilerliyordu. Deniz yapay bir göl kadar sakindi. Standish okyanusa sakar bir dalış yapmıştı. Önce kolları, sonra başı, sonra da vücudunun geri kalanı suya gömüldü; Pasifik Okyanusu'na çarptığında ayakları tuhaf bir vaziyette bükülmüştü.

Anında kendini düşmanca bir girdabın içinde hissetti. *Arabella*, Standish'i yeniden geniş göğsüne çekmeye çalışırken, deniz de onu alıp götürmeye çalışıyordu. Suyun altında gözleri sımsıkı kapalı olmasına rağmen Standish içgüdüsel olarak bacaklarıyla kendini ileri itti ve doğru yöne savruldu. Kollarındaki tüm güce hükmederek vücudunu yüzeye ve gemiden uzağa savurdu. *Arabella* yine devasa bir mıknatıs gibi onu kendine doğru çekti ve o yine köpüren suyu öfkeyle dövdü. Hemen sonra büyük bir

kuvvetle savrulduğunu hissetti. "Aman Tanrım!" dedi Standish. "Aman Tanrım!" *Arabella*'nın kıç tarafının onunla aynı doğrultuda olduğunu biliyordu ve içinden bir ses ona sonraki kader anlarında mücadele etmenin boşuna olduğunu söylüyordu. Böylece kendini kaderinin kollarına bıraktı ve istemsizce birkaç su altı taklası attığını ve akrobatik hareketler yaptığını fark etti. Bu çılgın dönüşler sırasında Standish, *Arabella*'nın dönen pervanesine ne kadar yaklaştığını asla kestiremedi. Birdenbire, iki devasa el onu avuçlarının arasında ileri geri tokatlıyormuş gibi acımasızca hırpalandığını hissetti. Denizin altında o kadar derine itilmişti ki basınçtan kulakları ağrıyordu. Ama bunun dışında bir şeyi yoktu. Bu mücadele boyunca nefesini tuttu, gözlerini ve ağzını sımsıkı kapattı ve bir an sonra *Arabella*'nın anaforunun ortasında denizin yüzeyine çıktığında hiç su yutmamıştı bile.

Standish'in o anlarda hissettiği şey, tuhaftır, korkudan ziyade utançtı. Henry Preston Standish kalitesindeki adamlar okyanusun ortasında gemiden düşmezlerdi, olacak iş değildi bu. Bu aptalca, çocukça ve ayıplanacak bir hareketti ve özür dilenecek biri olsaydı Standish özür dilerdi. New York'taki insanlar Standish'in düzgün biri olduğunu biliyorlardı. Yetiştirilme tarzı ve eğitimi bu özelliğini vurguluyordu. Standish, gençlik yıllarında bile hep doğru olanı yapmıştı. Hiç züppece davranmayan ve görgü kurallarını kült haline getirmeyen gerçek bir beyefendiydi; iyi, göze batmayan bir beyefendi. Gemiden düşmek insanlara bir sürü zahmet çıkaracaktı. Can yeleği atmak zorunda kalacaklardı. Kaptan ve başmühendis gemiyi durdurup geri döndürmek zorunda kalacaktı. Bir cankurtaran filikasının indirilmesi gerekecekti ve Standish'in sırılsıklam ve perişan bir vaziyette geminin güvenli alanına geri döndüğü, tüm yolcuların küpeşteye dizildiği, Standish'i cesaretlendirmek için gülümsedikleri ve şüphesiz daha sonra ona benzer aksiliklerle ilgili sayısız anekdot anlatacakları bir manzara oluşacaktı. Gemiden düşmek, bir garsonun tepsisini devirmekten

ya da bir hanımefendinin elbisesinin kuyruğuna basmaktan çok daha beterdi. New York'ta ilk kez sahneye çıktığı gece görkemli bir giriş yaptığı sırada ayağı takılıp merdivenlerden düşen o talihsiz sosyete kızının kaderinden bile daha utanç vericiydi bu. Onur kırıcı, utanç vericiydi. Bu kadar aptal olduğu için kendine lanet ederdi insan, kendini tekmelemek isterdi. Bu zavallı ahmakların hatalarını yapan diğer adamları gördüğünüzde onları bağışlamak içinizden gelmezdi, onların üzüntüsüne acımazdınız.

Standish suyun altında kaba saba taklalar atarken ve *Arabella*'nın pervanesinin dönen kanatlarına ne kadar yaklaştığını bilmezken aklından geçenler bunlardı. Sonra, nefes almak için çaresizce denizin yüzeyine doğru yükselirken, aklına iki yeni düşünce hâkim oldu. Ilki, *Arabella*'yı içinde bulunduğu durumdan derhal haberdar etmesi gerektiğiydi. İkincisi ise çok komikti – onun yaşında bir adamın gemiden düşmesiydi.

Neyse ki ilki ikincisinden daha güçlüydü. Başı köpüren sudan çıktığında ağzını açtı ve derin bir nefes aldı. Eş zamanlı olarak bağırmaya başladı.

Ama ağzından tek kelime çıkmamıştı. Kendiliğinden su yüzeyinde ilerleyen Standish gözlerini açtı ve o güne kadar gördüğü en korkunç manzarayla karşılaştı; o kadar korkunçtu ki bir an için zihni felç oldu – korkudan değil şaşkınlıktan. *Arabella*'nın gereğinden geniş ve çıplak olan arka tarafı, gemi bir köpük okyanusu içinde ondan uzaklaşırken, sayısız lomboz gözleriyle ona uğursuzca bakıyordu. Bir geminin ya da başka bir şeyin böyle görünebileceği Standish'in aklının ucundan geçmezdi. Seyahatleri sırasında gemilerin hatları konusunda uzmanlaşmıştı, güzel bir gemi gördüğünde tanırdı. Honolulu'da, uzaktan *Arabella*'yı iskelede salınırken gördüğünde, ona hemen hayran olmuştu. Uzundu ve çok geniş değildi, baca gibi uyumsuz şeyler yoktu, sade bir griye boyanmıştı, çıkıntı yapmayan bir kaptan köprüsü ve zarifçe yanaşmasını sağlayacak iyi bir güvertesi vardı. *Arabella*,

Honolulu'dayken sağlamlık ve zarafetin bir arada olduğu izlenimini veriyordu. Onu bir "kadın" olarak görüyordunuz; yolunu bilen, etine dolgun bir kadın.

Artık Standish ne kadar büyük bir hata yaptığının farkına varmıştı. Buz kesmiş ve dehşete düşmüş bir halde bu manzarayı izlerken gözleri neredeyse yuvalarından fırlayacaktı. Bir keresinde New York'taki hayvanat bahçesinde yetişkin bir babunun çıplak kıçını görmüş ve ince benliği kaba benliğine üstün gelip fillere bakmak için arkasını dönene kadar bir süre buz kesmişti. *Arabella*'nın kıçı ona babunun kıçını anımsatmıştı. Suyu köpürten pervane, Standish'in daha önce duymadığı türden, kesintisiz bir "vınlama" sesi çıkarıyordu. Kıç taraf, o lomboz gözlerin ona ciddiyetle ve ürkütücü bir şekilde baktığı kıç güverteden dümen idaresine doğru kıvrılıyor ve geri çekilen çizgilerle buraların iffetli bir adamın gözlerini çevirmesi gereken özel bölgeler olduğunu belli ediyordu. Ortada, lomboz gözlerinin altında, vücuduna korkunç büyüklükte harflerle dövme yapılmıştı:

ARABELLA – NEW YORK

Standish'in seçme şansı olsaydı, uzun yıllar *Arabella*'yla yaşayana kadar o dövme izine bakmazdı. *Arabella*'nın kıçı o kadar büyük, kendisi ise o kadar küçüktü ki Standish'in dili tutulmuştu. Central Park'ta yürüyüp yanı başınızdaki altın kubbeli gökdelenlere bakarak bir çalı kümesinin etrafında dolanıyorken birdenbire karşınıza kocaman boynuzları olan bir dinozor çıkıyor gibiydi. Refleksleriniz düzgünce çalışıp çığlık atana dek uzunca bir süre aklınız başınızdan gitmiş oluyordu. Saatler sonra Standish tüm bunları düşünecek ve yaptığı hata yüzünden kendini affedemese de bunun kaçınılmaz olduğunu anlayacaktı.

Bu sırada *Arabella* yüz metre kadar ilerlemişti; bunun otuz metresi Standish yüzeye çıkmadan önce, yetmişi ise dili tutulmuş vaziyette bakakalmışken. Nihayet boşa geçen saniyelerin farkına vardı. Soğukkanlılığını yeniden kazanmak için kendisiyle

hıncahınç mücadele etti ve belki de bu onun felaketi oldu. Büyük bir çabanın ardından, yeniden rasyonel bir insan olmayı başarmıştı. Eğer korkusu dehşet boyutuna ulaşmış olsaydı, yardım için avazı çıktığı kadar bağırmış olurdu. Ve belki de *Arabella*'da birileri onun çığlıklarını duymuş olurdu ama o sırada üst güvertedeki tuhaf koşullar sebebiyle bu bile şüpheliydi.

Görünen o ki, Standish tabiatı gereği bu anda bile bir beyefendi olmaya mahkûmdu. Standish'ler yaygaracı insanlar değildi; son üç kuşaktaki beyefendiler Standish'lerin gırtlağındaki trompeti kulağa hoş gelen bir viyolonsele dönüştürmüştü. Çocukken Henry Preston Standish'e bağırmamayı öğretmek bile gerekmemişti; içgüdüsel olarak ağırbaşlı bir tonla değiştirilmiş bir sesin Standish'lerin kozmopolit dünyada gelişmesini sağlayan birçok bastırılmış özellikten biri olduğu biliniyordu.

Standish, gemiden yeni düşmüş bir beyefendinin olabileceği kadar rasyonel davrandıktan sonra, *Arabella*'ya akılsızlığını duyurdu.

"Gemiden düşen var!" diye bağırdı. "Gemiden düşen var!" Ancak bağırmadığını fark etti ki bu ona çok komik geldi. Pasifik Okyanusu'nda bir etki yaratmak için korkunç bir çığlık atmanız gerekirdi ve Standish yalnızca fısıldamış olduğu gibi aptalca bir hisse kapıldı.

Üçüncü kez, "Gemiden düşen var!" dedi ve bu kez sesini duyurmak için kendini daha da zorladı. Ama görünüşe bakılırsa *Arabella* onun feryatlarına karşı kayıtsızdı, geminin arka kısmı okyanustaki adama belli belirsiz bir imgeymiş gibi bakıyordu.

"Sesimi duyan var mı?" dedi Standish, *Arabella*'nın on, yirmi, otuz metre daha ilerlemesini izlerken. "Sesimi duyan var mı, dedim! Gemiden düşen var, düşen! Hey! ... Hey!"

Yolcularından birinin denizde çırpındığının farkında olmayan *Arabella*, kendi rotasında ilerlemeye devam etti. Sesler sessiz okyanusta çok uzaklara ulaşabilirdi ama Standish'e karşı komplo

kuran bir şey vardı: *Arabella*'nın üst güvertesindeki insanların tatsızlığı.

Üst güvertede iki bölüm vardı: Biri sancak tarafında denizcilerin uyuduğu yerdi, diğeri ise iskele tarafında makine görevlileri, yağcılar ve makine temizleyicilerinin olduğu yer. Denizcilerden biri Standish'in daha önce hiç tanışmadığı Bjorgstorm adında bir Finliydi. Bjorgstorm, ayık olduğu zamanlarda üstlerinin karşısında el pençe divan durup, nazikçe gülümseyen saygılı, iyi bir adamdı. Ama ırkının içki içmeye müsait olmadığını anlamamıştı ve Honolulu'dan aldığı okolehau'yu dolabında tutuyordu. Önceki gece boyunca hayata karşı geçici bir kin besleyerek okolehau'yu yudumlamıştı ve şimdi sert içki tam olarak etkisini göstermeye başlamıştı. Standish yardım için nafile çağrısını yaptığında, Bjorgstorm *Arabella*'nın üst güvertesinde korkunç bir şamata yaratmaktaydı. Kendi kendine şarkı söylüyor ve yüksek sesle konuşuyordu; nihayet uyumak isteyen Gaskin adlı başka bir denizci ona sessiz olmasını söyledi. Bjorgstorm bunu kesin bir dille reddetti ve daha da agresifleşti. Aralarındaki atışma kesintisiz devam etti ve çok geçmeden iki adam neredeyse yumruk yumruğa gelmişti. Bjorgstorm'un dilinin likörle çözülmüş olması ve Gaskin'in doğuştan geveze olması sebebiyle sesin anbean yükseldiği gürültülü bir tartışma başlamıştı. Ön taraftaki yolcular ve görevliler duymamış olsalar da üst güvertenin her iki tarafındaki mürettebat onları duymuştu. Gürültü uyuyan herkesi uyandırmıştı ve onların tekrar uyumak için mutlak bir sessizlik istedikleri öfke dolu bağırışları da ses girdabına eklenmişti.

Çok geçmeden *Arabella*'nın çelik kaplamalı üst güvertesinde korkunç bir yuhalama, bağırış çağırış ve yüksek perdeden sesler yankılanmaya başladı. Standish'in bu ıstıraplı anları sırasında olaylar öyle bir aşamaya gelmişti ki Bjorgstorm bıçak çekmiş ve Gaskin de eski bir ayakkabıyla onun kafasına vurarak adamı bayıltmak zorunda kalmıştı. Bjorgstorm günün ilerleyen

saatlerinde, uzun bir uykudan uyanıp birkaç litre su içip ayıldığında Gaskin'den özür diledi. İki adam tokalaşıp birbirlerinin sırtını sıvazladı ve bugüne dek arkadaş olarak kaldılar. Ne yazık ki tüm bu gürültü içinde suya düşen Standish'in cansız sesini duymanın neredeyse imkânsız olduğu anlaşılabilirdi.

Standish bu durumun farkında değildi elbette. *Arabella* uzaklara doğru yol alırken Standish'in başına birkaç dakika önce gelmesi gereken şey geldi. Yazgısının farkına vardı, mantığını kaybetti ve gerçek sesine yeniden kavuştu. Öyle şiddetli ve dehşet dolu çığlıklar attı ki 1650 civarında Amerikan topraklarına yerleşen ilk Standish, mezarında onu duyabilseydi ona hak verirdi.

"Gemiden düşen var!" diye bağırdı Standish. "Gemiden düşen var, gemiden düşen var, gemiden düşen var!"

Standish hafifçe yüzü morarana ve nefesi kesilene kadar aynısını on, yirmi, otuz kez tekrarladı. Ancak *Arabella* kulağını kapatıp yoluna devam etmeyi seçti. Üçüncü kaptan, dümen evinde haritaları inceliyordu; serdümen gözleri pusulada elleri dümende, bir rüyanın içinde kaybolup gitmişti; Kaptan Bell kamarasında kahve içiyor ve neredeyse tamamlanmış olan dört direkli yelkenli maketine gururla bakıyordu; aşçı mutfakta tencerelerini tıngırdatıyordu, geri kalanların tümü aşağıda iş başındaydı ya da uyuyorlardı.

Standish başladığı gibi bağırmayı aniden kesti. *Arabella* artık en az çeyrek mil uzaktaydı. Standish'in izinden gittiği dümen suyu denizle karışıp gözden kayboldu. Köpükler içindeki dümen suyunda yüzmek başka, denizde usulca salınmak başka bir şeydi. Biri gelip geçiciydi, Standish'in bildiği hayatın bir parçasıydı, insan tarafından yaratılan bir şeyin oluşturduğu bir şey. Diğeri ise sonsuz ve anlaşılmazdı. Dümen suyunda içinde bulunduğunuz durumun gelip geçici olduğunun farkındaydınız. Ama denizin içinde!

Standish nedensizce gülmeye başladı. Zordu; sırtüstü yatıp henüz tam aydınlanmamış gökyüzüne bakması gerekiyordu ve

bunu başardı. Hayatında hiç gülmediği ve bir daha asla güleme-yeceği kadar güldü, kahkaha attı, ağız dolusu kahkaha; gözünden yaşlar akıtan, boğazını düğümleyen kahkahalar. Henry Preston Standish gemiden düştü! Henry Preston Standish okyanusun ortasında yapayalnız! Sahiden de komikti, gülünçtü. Olivia onu görseydi... ve çocuklar!

Standish'in denize düştüğü andan beri *Arabella*'nın ilerlerken ondan sakladığı doğan güneş, bir anda ufukta görünür olmuştu. Ya Standish akıntıyla birlikte hafifçe kaymıştı ya da *Arabella*'nın serdümeni geminin rotasından hafifçe sapmasına izin vermişti. Standish suyun içinde biraz doğruldu ve güneş gözlerinin önünde doğarken kahkaha attı. Güneş alçak doğu göğünde tastamam ve yusyuvarlak yükselmişti, çenesinin alt kısmını ufka yaslamış sa-bırsızca duruyordu. Aşina olduğu denizdeki bu tuhaf balığın kim olduğunu sorarcasına Standish'e buyurgan bir tavırla baktı.

Ve aniden içinde bulunduğu durumun getirdiği hakiki yal-nızlık, Henry Preston Standish'in üzerine çöktü. Böylesine uçsuz bucaksız bir dünyada cılız bir yaşam demetiydi. Güneş çok güçlü, o ise çok zayıftı.

Bu uçsuz bucaksız okyanus, gücünden o kadar emindi ki, ona evinden uzakta korkmuş bir adam olduğu gerçeğini hatırlattı. Standish birkaç dakika önce gülmeyi bıraktığını fark etti.

Üç

Standish'in sağ el bileğinin üst kısmında bir santim uzunluğunda ince bir yara izi vardı. Yedi yıl önce Olivia'nın ısırdığı yerdi. Sonrasında (yaranın iyileşmesine zaman tanıyıp) onunla evlenmişti ve mutlu bir evlilikleri olmuştu. Standish'in kontrolü dışındaki şeyler yüzünden Olivia onu ısırmıştı. Sonraları Pym, Bingley and Standish olarak adı değişecek saygın borsa şirketi Pym and Bingley tarafından düzenlenen danslı bir yemekte tanışmıştı kadınla. Standish, Yale'den sadece beş yıl önce mezun olmuş genç bir adamdı. Olivia, Bingley'nin kayınbiraderi olan Pym'in yeğeniydi ve Standish onu görür görmez gözüne kestirmiş ve zapt edemediği güçler onu ele geçirip sarsmıştı. Önceleri, çocukluğunda ve gençliğinde de iki üç kez aynısı olmuşu, örneğin babası Princeton'da ısrar ederken kendisinin Yale'e gitmek istediği zaman. Elbette babası onu ısırmamıştı, ancak Standish söylediği şeyi yapmış ve Yale'e gitmişti.

Standish kadını danstan eve bırakırken park halindeki arabada sakince öpmeye çalıştığında Olivia ısırmıştı onu. Daha sonra bir öpücükle bu ısırığın arasındaki tek farkın, öpücüğün gelip geçiciliği olduğunu fark etmişlerdi. Üç ay içinde evlenmiş ve ilerleyen yıllarda çok sevdikleri iki çocukları olmuştu. Hayatları güzel, düzenli ve şehir yaşamına uygundu; onları Central Park West'teki dört odalı apartman dairelerinde yaşayan hali vakti yerinde binlerce insandan ayıran çok az şey vardı. Aç, açıkta değillerdi ve etraflarında acımasız bir yaşamın sürdüğünü fark etmelerine yol açacak herhangi bir olay gelmemişti başlarına.

Standish'in annesi ve babası hayattaydı. Oranges, New Jersey'de yaşayan düzgün insanlardı. Standish diğer ikisi kız olan üç kardeşten biriydi ve her şeyin en iyisine, en iyisi olduğunun bilincinde olmadan sahip olmuştu; yaratma yeteneğini kullanmaya gerek bile kalmadan her şey elinin altındaydı.

Kontrolü dışındaki bu güçler Standish'in hayatını nadiren etkilemişti, ama etkiledikleri zaman da çok güçlüydüler ve Standish onların en ufak kaprislerinin kölesiydi. Bunun dışında hayat, sessiz sedasız, sorunsuzca akıp gidiyordu.

Teyzesi Clara bir keresinde Standish'in karakterinden, iyi ve kötü huylarından bahsederken, "Ailedeki en mahzun kişi Henry," demişti. Kastettiği, Standish'in doğası gereği ılıman olduğuydu. Yetiştirilme biçimi, içindeki tüm canlı renkleri almış, onu gri bir tuval kadar sıkıcı yapmıştı.

Her şeyi düzgün, coşkusuz yapıyordu. Atletizm Kulübü'nde hentbol oynayarak, yüzerek ve Pym ve Bingley'yle golf sezonunda golf oynayarak formda kalıyordu. Geçimini başka insanlara hisse senedi satarak ve kendisi için devlet tahvili alarak sağlıyordu. Gayet bilgiliydi ve iyi bir vatandaştı. Oyunu itinayla kullanırdı. Her şeyi itinayla yapardı. Evi her zaman tertemiz, kileri daima doluydu. İçkiyi ölçülü içiyor, sigarayı ölçülü kullanıyor, karısıyla ölçülü sevişiyordu, yani Standish dünyanın en sıkıcı adamlarından biriydi. Psikologlar bunun imkânsız olduğunu iddia etse de Standish ne içe dönük ne de dışa dönük bir insandı.

Standish, beş yaşındaki küçük Henry'yi ve üç yaşındaki Helen'i içi gururla dolarak, yoğun duygularla severdi.

Gece kulüplerine çoğu zaman Olivia olmadan gitmesine, briç oynamasına ve sınırı aşmadan da olsa akşamlarını kulüp barında geçirmesine rağmen Standish'le ilgili en ufak bir skandal yaşanmamıştı.

Ancak sadece üç ay önce bir ilkbahar gününde, Olivia ile Pym'leri ve Bingley'leri tiyatroya götürerek yedinci evlilik yıl

dönümünü sessizce kutladıktan kısa bir süre sonra, Standish şehir merkezindeki ofisinde otururken, aniden nedenini anlayamadığı bir huzursuzluğun saldırısına uğramış buldu kendini. Yaptığı işi bıraktı; etrafındaki görmeye alışık olduğu şeylere, masasının üstündeki kâğıtlara, pencerelere, duvardaki resimlere, telefonlara baktı. Tüm bunlar hep hoş ve rahatlatıcı gelmişti ama şimdi Standish bunların ağzındaki toz hissinden başka bir şey olmadığını hayretle fark etmişti. Kendini hasta, yorgun ve depresif hissetmişti. Rahatsızlığının ne kadar ciddi olduğunu fark edemeyecek kadar finansal işlemlerle meşgul olan Pym ve Bingley'den özür dileyerek Battery Park'ta uzun ve yalnız bir yürüyüşe çıktı.

Standish daha önce hiç bu kadar uzun ve yalnız bir yürüyüş yapmamıştı. Gözlerinin önünden bir perde kalkmış ve dünyayı farklı renklerde görmüştü. Soluduğu hava farklı kokuyordu, içtiği sigaranın tadı bir tuhaf geliyordu, kafasının içinde ince bir uğultu vardı, o ana kadar finans bölgesindeki en düz kafalardan biri olan kafasının içinde.

Parktayken, körfezin suları durmadan taş kıyıya çarpıyordu ve Standish kan çanağına dönmüş korku dolu gözlerle denize doğru bakıyordu. Kontrolü dışındaki güçler onu yakalayıp omuzlarından salladı ve sıkılmış dişlerinin arasından fısıldadı: "Buradan gitmelisin, gitmen gerek!"

Nereye ya da neden gitmesini istedikleri konusunda Standish'in en ufak bir fikri dahi yoktu. Broadway'e doğru yürüdü. Gitmesi için mantıklı bir sebep de yoktu; hayatında her şey yolundaydı. İşleri iyiydi. Çocukları büyüyordu ve arkasına yaslanıp onları izlemek büyüleyiciydi. Olivia ona sadıktı; bunun için son dolarına kadar bahse girebilirdi ve Olivia uzun yıllar boyunca çekici ve güzel kalacak bakımlı kadınlardandı.

Standish ofise döndü. Pym ve Bingley'yi görmek midesini bulandırdı. Onlar tiksintisini fark etmeden oradan ayrıldı neyse ki.

Taksiye atlayıp eve gitti ve doğruca yatağa uzandı. Olivia hemen bir doktor çağırmak istedi ama Standish hayır dedi; istediği tek şey, yalnız başına odasında dinlenmekti. Olivia yine de doktoru çağırdı; Standish buna itiraz edemeyecek kadar kendi düşünceleriyle meşguldü.

Bu oda bir hapishaneydi. Evi, ofisi, Olivia ve çocuklar gardiyanlarıydı. Kaçmak zorundaydı, yoksa aklını yitirecekti.

Standish'in iki çocuğunu da dünyaya getiren ve aklı başında bir aile hekimi olan doktor, Standish'in ciddi bir sorunu olmadığını, sadece çok çalışmaktan halsiz düştüğünü, tansiyonunun da biraz yüksek olduğunu söyledi. Standish'e birkaç gün yataktan çıkmamasını ve komisyon işlerini çok fazla düşünmemeye çalışmasını tavsiye etti. Dinlenmek için bir yerlere gitmesinin iyi gelebileceğini söyledi ama Standish ona kulak asmadı.

Standish komisyonculuk işini hiç de düşünmüyordu; aklında yalnızca uzaklara gitmediği sürece bir daha asla özgürce nefes alamayacağı düşüncesi vardı. Olivia bu durum karşısında son derece nazikti ve normal davrandı; Standish'in bir psikiyatriste ihtiyacı olabileceği aklına bile gelmemişti. Standish'in ailesinde sinirsel ve zihinsel hastalıklar yoktu. Olivia'nın tek yaptığı, doktoru her gün eve getirmek ve kocasını kimsenin rahatsız etmemesini sağlamaktı.

Hastalığının dördüncü gününde Standish ona acıyan gözlerle baktı ve "Olivia," dedi, "buradan gitmek zorundayım."

Olivia onu sahiden seviyordu. "Elbette. Son birkaç aydır ne kadar kötü göründüğünü fark edememek benim aptallığımdı. Dinlenmeye ihtiyacın var Henry. Dağa mı yoksa denize mi gitmek istersin?"

"Denize."

Standish yataktan kalkıp çabucak giyindi ve taksiye atlayıp seyahat acentesine gitti. Olivia onunla gitmeyi istemedi; yalnız gitmek istediğinin farkındaydı.

Standish ertesi gün Kaliforniya'ya giden bir Amerikan gemisine bilet aldı. Batı Yakası'na geçtikten sonra nereye gideceğine karar verebilirdi. İki ya da üç ay kalmaya karar verdi. Standish, evde geçirdiği son yirmi dört saat boyunca soğukkanlılığını korumakta zorlanmıştı. Paramparça olduğunu hissediyordu ve Olivia'ya mantıklı bir açıklama yapamamak durumu daha da kötüleştiriyordu. Olivia bu durumu makul karşıladı; başka bir kadın, altında gizli bir neden arayabilirdi, işte giden bir terslik olduğunu ya da bir yerlerde onu başka bir kadının beklediğini düşünebilirdi. Ama Olivia tümüyle sadık bir kadındı ve ona güveniyordu. Standish ona veda öpücüğü verdiğinde utanmıştı çünkü tutkulu bir öpücük değildi. Aklı Olivia'da değil, uzak ufuklardaydı.

Çocuklar da yaygara koparmamaları gerektiğini anlamış gibi görünüyorlardı. Küçük Henry, babasına sevgi dolu gözlerle baktı, Standish onu aceleyle yanağından öptüğünde bir şey söylemedi. Küçük Helen bile beşiğinden meraklı ve üzgün gözlerle ona bakıyordu.

Gemi kalkış düdüğü öttüğünde Olivia kocasının sağ elini tuttu, şefkatli ve duygulu gözlerle ona uzun uzun baktı.

"Kendine iyi bak Henry," dedi. "Ve uzunca bir süre dinlendiğinden emin ol."

Standish bakışlarını kaçırdı; sefil ve eli kolu bağlanmış gibi hissediyordu. Her limandan mektup yazmayı ihmal etmeyeceğiyle ilgili bir şeyler geveleyip borda iskelesine kadar ona eşlik etti.

İskeledeki kalabalığın arasında duran Olivia'ya bakmak için bile kalmadı. Kendisine ne olduğunu anlamaya çalışarak kendini kamerasına kilitledi ve peş peşe sigara içti. Geminin iskeleden ayrılıp limandan aşağı doğru ilerlediğini hissedebiliyordu. Bir şey bekler gibiydi ama ne olduğunu bilmiyordu.

Kamarasında üç saat boyunca bitkin bir halde oturduktan sonra birden ayağa kalktı, farklı bir şey düşünmeden ya da farklı bir şey hissetmeden koridora çıktı ve iki kat merdiven çıkarak güverteye ulaştı.

Rüzgâr yüzüne çarptığında yaşadığı coşkunun şoku öylesine büyüktü ki küpeşteye doğru sendeledi ve sımsıkı tutundu. Gemi, Ambrose Fener Gemisi'ni geçtiğinde tüm yorgunluğu, tüm kuşkuları ve korkuları sihirli bir şekilde denizin içinde yok olmuştu. Kalbi sevinçten deli gibi çarpıyordu. Ama yeniden kendini iyi hissetse de bunun daha önce hissettiği gibi olmadığını fark etti.

Standish kütüphaneye gitti ve Olivia'ya deniz havasının olumlu etkilerinden bahseden uzun bir mektup yazdı.

Kaliforniya'ya yolculuk çok keyifliydi. Her şeye yetecek zamanı varmış gibi görünüyordu: okumaya, yazmaya, oyun oynamaya, yemeye, içmeye ve uyumaya. Ama bu kez tüm bunlarda daha önce evde deneyimlemediği bir tat vardı; tüm hisleri yoğunlaşmıştı.

San Francisco'ya vardığında Standish kıyı boyunca, iç su yolundan Alaska'ya doğru yavaş bir yolculuk yaptı. Gittiği her yerde arkadaş edindi ama herkes onu çok sevse de o çoğu zaman yalnız kalmayı tercih ediyordu. San Francisco'dayken New York'a dönme fikrini kafasında evirip çevirdi; hatta bir gece Olivia'yla şehirler arası telefonda konuştu. Onun sesini duyar duymaz geri dönme fikrini aklından çıkardı.

"Sensiz çok yalnızım Henry," dedi Olivia. "Geri dönemez misin?"

"Madem bu yolculuğa çıktım, Honolulu'yu görmek istiyorum," dedi birdenbire. "Muhtemelen uzun bir süre daha böyle bir yolculuğa çıkma şansım olmayacak."

Çocukların nasıl olduğunu sordu, Olivia da o gittiğinden beri üzgün ve huysuz olduklarını söyledi. "Seni özlüyorlar Henry. Sahiden özlüyorlar." Az kalsın öfkeden kendini kaybedecekti.

"Hawaii'ye gitmek istiyorum."

Sonra sesi üç bin mil öteden ürkmüş geldi. "Neden, Henry?"

"Bilmiyorum."

"Henry! Sana ne oldu böyle?"

Standish onu rahatlattı. "Hiçbir şey, Olivia, cidden. Kendimi iyi hissediyorum. Kilo aldım ve hayatım boyunca kendimi hiç bu kadar güçlü hissettiğimi hatırlamıyorum."

Vedalaşıp telefonu kapattığında kendini aptal gibi hissetti. Otuz beş yaşında, hayatının baharındaki bir adam; başarılı, zeki bir komisyoncu böylesi bir ruh haline bu şekilde teslim oluyordu! Bu aptalcaydı. Ama Hawaii'ye gitmek için buharlı gemi biletini aldığında gerçekten mutlu hissetti. O yolculuk da çok güzel geçti. Waikiki'de üç gün kaldıktan sonra eve dönmeye karar verdi. *Arabella*'ya binmesi tamamen tesadüftü; kendisini Honolulu'ya getiren gemiyle San Francisco'ya dönmeyi, ardından New York'a uçmayı planlamıştı. Ama akşam yemeği için aşağı inip anahtarını kutuya bırakmak için resepsiyona uğradığında, resepsiyonistin yabancı bir adama –Standish bu adamın yüzünü hiçbir zaman zihninde canlandıramadı– *Arabella* hakkında bir şeyler anlattığını duydu.

"Eğer dinlenmek istiyorsanız," diyordu resepsiyonist, "neden yarın *Arabella*'ya binmiyorsunuz? Yirmi bir günde Panama'ya varacaksınız, hem de rahat ve sorunsuz bir şekilde."

Yabancı adam resepsiyoniste yirmi bir günün amaçladığından dört gün daha fazla olduğunu, San Francisco'ya her zamanki gemiyle döneceğini söyledi. Ama Standish, *Arabella* fikriyle kafası karışık halde yemek odasında dolandı. New York'tan San Francisco'ya giden gemide, Panama Kanalı'nı geçtikten sonra yolculardan birinin kendisine bu yolculuktan bahsettiğini anımsadı. "İnanılmayacak kadar sakin bir denizde dünyanın en güzel gün batımlarını görmek istiyorsanız," demişti yolcu, "Panama'dan Hawaii'ye giden veya oradan dönen bir gemiye binin."

Standish kararını verdi. Rezervasyon yaptırmakta sorun yoktu. Olivia'ya telgraf çekti. Altı gün içinde eve dönmeyecek, bir ayı daha yolculukta geçecekti. Ertesi gün *Arabella*'yla yola çıktı ve kararından hiç pişman olmadı – ta ki on üçüncü güne kadar.

Standish'in gemiden Pasifik Okyanusu'na düştüğü nokta takriben on ikinci kuzey enlemi ve yüz sekizinci batı boylamındaydı.

Dört

Güneşe baktığı o ilk birkaç dakika kötü dakikalardı ama sonra Standish'in içindeki adam kendini toplayabildi. Güneş gerçekten de korkunç ve görkemli gözüküyordu ama en nihayetinde güneşti işte ve okyanus da okyanustu. Burası dünyanın en sakin okyanusuydu, o güçlü bir adamdı ve suyun üstünde kalmak ve suda ilerlemek neredeyse hiç çaba gerektirmiyordu. Bay Prisk birkaç gün önce bu sularda köpek balığı ya da tehlikeli balık bulunmadığını uzun uzun açıklamıştı. Nedeni Standish'in aklında kalmamıştı; fazlasıyla denizcilikle ilgili bir durumdu. Akıntılar, rüzgârlar ve suyun sıcaklığıyla ilgili bir şeydi ama sonuç aklında kalmış ve *Arabella* biraz uzaklaştıktan sonra ilk aklına gelen şeylerden biri bu olmuştu.

Güneş daha yeni doğmuştu; batmasına daha on iki saat vardı ve sakin denizin üstünde dikkat çekici bir noktada olduğundan emindi. Su neredeyse ılıktı, hava hiç de soğuk değildi. Yemeksiz birkaç saat geçirmek hiç zor olmayacaktı, suya gelince henüz susuzluğun verdiği sıkıntıyı hissetmeyen Standish, gerekirse on iki saat boyunca bir şey içmeden durabileceğinden emindi. Er ya da geç *Arabella*'daki yokluğu fark edilecekti; hemen gemiden düştüğünü anlayacak ve onu aramak için gemiyi geri döndüreceklerdi. Ve eğer kör değillerse, gün ışığında onu bulmamaları imkânsızdı, uçsuz bucaksız denizdeki tek kusur kendisiydi. Aklının bir köşesinde, akıntının onu *Arabella*'nın bıraktığı noktadan sezdirmeden uzaklaştırıyor olabileceği düşüncesi vardı ama bunun endişelenecek bir şey olmadığına karar verdi. Akıntı onu

sürüklediyse *Arabella*'yı da sürüklemişti, böylece sonunda şartlar eşitlenmişti.

Doğrusunu isterseniz, Standish bir süre sonra kendini mutlu hissetti. Bir keresinde, uzun bir süre önce Long Island sahilinde tehlikeli bir şekilde şamandıranın ötesine yüzmüş ve aniden kendini mutlu hissetmişti. Şimdi de aynısını hissediyordu. Bunun korkunç bir macera olduğuna hiç şüphe yoktu, işte buradaydı, sıradan güç ve yeteneklere sahip bir komisyoncu doğa güçleriyle boy ölçüşüyordu. Doğa güçleri uysal olmaya meyilli olsa da bu son derece heyecan vericiydi. Standish bunu birilerine anlatabilmek için sabırsızlanıyordu.

Gözlerini yakmasına rağmen yüzünü güneşe dönen Standish, *Arabella*'nın yokluğunu ne zaman fark edip onu almak için döneceğini gözlerken bu konuyu uzun uzun düşündü. Elbette, aklı başında yetişkin bir adam olarak, *Arabella*'ya geri götürüldüğünde yüzleşmek zorunda kalacağı bir utanç duygusu da olacaktı. Muhtemelen onu almak için bir cankurtaran filikası bile indireceklerdi. Her şey için ikinci kaptanını suçlandığı eski denizcilik geleneğine göre, hiç şüphesiz tüm suçu Bay Prisk'e yükleyecek olan Kaptan Bell'e açıklama yapmanın utancını yaşayacaktı. Yolcularla, özellikle de kendisinin kesinlikle aptal olduğunu düşünecek Bay ve Bayan Brown'la karşılaşmanın utancını ve Bayan Benson'ın çocuklarının bu tatsız olaydan ulu orta bahsetmelerini engelleyememenin üzüntüsünü yaşayacaktı, çünkü kendisi gündeme getirmedikçe diğerleri onun tavrındaki ihtiyattan bu konunun tartışılmamasının en iyisi olduğunu anlamaya başlamış olacaklardı.

Ama yolculuk sona erdikten sonra, Olivia ve çocuklarına döndüğünde, şu an yaşadığı duyguları anlatmak güzel olacaktı. Pym ve Bingley donakalacaklardı.

Standish öncekinden daha ağır bir şekilde suda ilerlerken mutlu mutlu gülümsedi ve kısa bir süre içinde kendini kahkahadan kırılan bir çocuk gibi kıkırdarken buldu.

Pym'in ona kuşkuyla baktığını hayal edebiliyordu. "*Köpek balıklarından korkmadın mı peki?*"

"*Hayır, Pym. O sularda hiç köpek balığı yok. Akıntı ve rüzgârla ilgili bir durum. Çok teknik olmasa açıklamaya çalışırdım.*"

Belki de bu noktada biraz yalan söylemek daha akıllıca olurdu. Ne de olsa çok az insan okyanusun ortasında bir başına zaman geçirmiştir ve kimse onun doğruyu söyleyip söylemediğini kontrol etmeyecekti, yani en azından iş adamları ve onların eşlerinden oluşan sınırlı çevresindeki hiç kimse.

"*Elbette köpek balıklarından korkmuyordum Pym. Ecelin geldiyse yapacak bir şey yok diye düşünmüştüm. Köpek balığının kaderinde beni bulmak varsa bulurdu. Kendi kendime böyle dedim ve akışına bıraktım.*"

Ama Olivia. Hikâyeyi anlatmak istediği asıl kişi oydu! Mavi gözleri kocaman açılacak ve o anlatırken sözünü kesmeyecekti. Olivia'nın en güzel huylarından biri de buydu, asla sözünü kesmezdi.

"*Orada, gemide dolaşıyordum sevgilim ve birden aklıma alt güvertedeki küçük bir açıklığa inip güneşin doğuşunu izlemek geldi. Bir süre güneşi izledim ve sonra geri adım atarken kayıp okyanusa çılgın bir dalış yaptım. Bunu gözünün önüne getirebiliyor musun? Benim yaşımda bir adam! Yo, yo korkmadım. Neden korkayım ki? İyi yüzebiliyorum, hem su tahmin edebileceğinden çok daha sakindi. Tabii ki heyecana kapıldım ve tüm bu olayla çok ilgiliydim. Gemide başka bir dünyadaydım, sağ salim, güvende, karnım tok ve birkaç saniye sonra bir başka dünyaya düşüvermiştim!*"

Birden bir sıkıntı düştü içine. Ruh halinin hızla değiştiğini fark etti. Belki de birkaç saniyelik zaman dilimiyle birbirinden ayrılan o iki dünyayı aklına getirmemeliydi.

Standish istemsizce kol saatine baktı. Pahalı bir saatti. Annesi o üniversitedeyken vermişti ve bugüne kadar tek bir sorun yaşamamıştı. Hep zamanı doğru göstermiş, hiç bozulmamıştı. Fiyatı

muhtemelen yüz dolardı. Ama suya düştüğü anda ne de çabuk işi bitmişti! Enine boyuna düşündüğünüzde, bazı şeylerin karada yaşamak için uygun olduğunu bazı şeylerin ise suda yaşam bulduğunu görürsünüz. Bir kol saatinin göz açıp kapayıncaya kadar işi bitmişti, su onun için güçlü bir zehirdi, birkaç damla suyla vadesi dolmuştu. Diğer şeyler, lastik ördekler, süngerler ve deniz yosunları suda çiçek açıp şişerlerdi. Peki ya insanlar? Standish insanın su konusunda değişken olduğuna karar verdi; bazen suda yaşam buluyor bazen de çürüyüp gidiyordu.

Akrep ve yelkovan beşi yirmi üç geçeyi gösteriyordu. Akrep ve yelkovan her gün Bay Prisk tarafından salonun ilan panosuna asılan meridyen saatine uygun olarak ayarlanmıştı. Beşi yirmi üç geçe tam olarak gemiden düştüğü andı.

"*Saat tam beşi yirmi üç geçeydi. Biliyorum çünkü saatim denize düştüğüm an durmuştu.*"

Standish birden sabırsızlandı. Ofisteki memurların da çok iyi bildiği gibi Standish buna tahammül edebilecek biri değildi. *Arabella* neden onu almak için geri dönmüyordu ki, böylece bir an önce hikâyesini birine anlatmaya başlayabilirdi. Burada, okyanusun ortasında yapayalnızdı. İşler bu şekilde devam ederse kendi kendine konuşmaya başlayacaktı ve bu daha önce Henry Preston Standish'in hiç yapmamış olmakla övüneceği bir şeydi.

Arabella artık bir sandal büyüklüğünde görünüyordu. Standish geminin beş mil kadar uzakta, kendisinin de yarım saattir suda olduğunu düşündü. Gerçekte Standish kırk dakikadır sudaydı ve *Arabella* yedi mil uzaklıktaydı. Ancak bu muhakeme hatası, zaman ve mesafe hesaplamadaki deneyimsizliğinden olduğu kadar, bu konudaki mazur görülebilir iyimserliğinden de kaynaklanıyordu.

Hiç ara vermeden suda ilerlemek biraz yorucu olmaya başlamıştı. Standish suda batmaz olduğunu hatırladı. Gençliğinde hep bunun tuhaf bir ifade olduğunu düşünmüştü. Bir keresinde bir cankurtaran ona bunu açıklamıştı: "Bazı insanlar suda batmaz,

bazıları ise batar, hepsi bu." Sonra ciğerlerini havayla dolu tutup havayı hızlı ve ustaca değiştirebilirse, büyük bir çaba sarfetmeden sonsuza kadar su yüzeyinde kalabilirdi. Gençliğinde Long Island Sound'da birkaç yüz metre yüzmek, gözlerini kapayıp yarım saat ya da bir saat kadar suda sırtüstü yatmak en büyük zevklerinden biriydi.

Standish suda batmama özelliğinden yararlanmaya karar verdi. Üzerindeki kıyafetler sorundu ama canı pahasına bunun üstesinden gelmek zorundaydı. Standish'e dışarıdan bakan bir yabancı onun beyaz iç çamaşırları tercih ettiğine yemin edebilirdi. Ama işin aslı, çizgili ve renkli giymek onun alışkanlığıydı. Şu anda üstünde beyaz spor bir atlet ve mavi-sarı çizgili bir iç çamaşırı vardı. Doğal erkek sadeliğinin yanı sıra Standish'in iç çamaşırına kadar soyunarak kurtarılmasına izin vermektense ölmeyi tercih etme nedenlerindendi bu. *Arabella*'ya beyaz iç çamaşırıyla götürülmek yeterince kötü olurdu ama Bay ve Bayan Brown dahil olmak üzere herkesin yorum yapabileceği mavi-sarı bir iç çamaşırıyla götürülmenin mümkünatı yoktu. Bir insanın ahlak duygusu, hayatı kadar önemliydi.

Standish bu inancın ne kadar yanlış olduğunu hemen fark etti. Suda ilerlemekten omuzlarında hafif bir ağrı hissediyordu. Kaslarının zorlandığını fark edince kararını değiştirdi. Zihninin fiziksel benliğinin bir oyuncağı olduğu hiç aklına gelmemişti; bedeni bir şeye ihtiyaç duyana kadar tüm inandıkları doğru geliyordu ve sonra beden zihni kendi buyruklarını yerine getirmesi için çarpıtıyordu. Standish'in tek bildiği, *Arabella*'daki insanların mavi-sarı iç çamaşırını görüp görmemelerini birdenbire umursamamaya başlamasıydı. Su yüzeyinde kalmak istiyordu ve Tanrı'nın izniyle bunu başaracaktı.

Soyunmak için planlı bir şekilde hazırlıklarına başladı. İlk önce ayakkabılarını çıkardı. Ayakkabı bağlarını çözmeden yaptı bunu; biraz baskı uygulayınca çıkıverdiler. Sadece otuz dolar

olmaları ve New York'taki çizmecinin ölçüleri önceden almış olup ona üç gün içinde yeni bir çift yapabilecek olması düşüncesinin verdiği rahatlıkla onlara son bir kez bile bakmadan okyanusta gözden kaybolmalarına izin verdi. Zaten *Arabella*'da iki çift ayakkabısı daha vardı.

Standish aptal değildi; finans bölgesinin önemli isimleri Standish'in adı geçtiğinde size onun hiç de aptal olmadığını söyleyeceklerdi.

Bu sakin ve dalgasız okyanusta onu pusuda bekleyen bir tehlike olduğu aklına geldi; başı hariç tüm vücudunun suyun altında olmasına rağmen bu tehlike güneş çarpmasıydı.

Standish'in çorapları günü kurtardı. Suya eğilip birini lastiğinden kurtardı ve ayağından çıkardı. Eliyle biraz gerdirerek kafasına geçirmeyi başardı. Diğer çorapla da aynısını yaptı. Artık güneşe karşı çifte koruması vardı, yine de üzülerek finans bölgesinde bu başlığın çoğu olumsuz olmak üzere pek çok yoruma sebebiyet vereceğini düşünmeden edemedi. Ama Tanrı ve birkaç balık dışında kimse onu böyle görmeyecek, *Arabella* yaklaştığında çorapları kafasından çıkaracaktı.

Tüm bu zaman zarfında Standish ceketini, yeleğini ve pantolonunu çıkarmasını geciktirmeye çalıştığını fark etti. Takım elbisesiyle duyduğu gururdan ziyade ceplerindeki şeyler önemliydi. Ancak büyük bir zorluk olmadan bu sorunun üstesinden gelebileceğine sonucuna vardı. Ceplerindeki her şeyi çıkarıp sırılsıklam olan cüzdanına yerleştirecekti. Böylece cüzdanı elinde tutabilir ya da mavi-sarı iç çamaşırına bağlayabilirdi. İç çamaşırının arkasında cüzdanı güvenli bir şekilde tutturabileceği bir ayar halkası vardı.

Standish uzaktan *Arabella*'ya baktı. Anca bir kano kadar gözüküyordu. Gökyüzüne baktı, insanın yüreği kadar yüce, deniz ise umutlarından daha geniş uzanıyordu. *Arabella*'nın ara güverte geçidinden bakınca su mavimsi gri görünüyordu, ama şimdi gün ilerlemişken ve o suyun içindeyken mavimsi yeşil görünüyordu.

Standish cüzdanını çıkardı. Merakına karşı koyamayıp biraz güçlükle içindekileri inceledi. Cüzdanı kol mesafesinde tutarken aynı zamanda su yüzünde durmak çok zordu ama sonuç bu çabaya değecekti.

Cüzdanın gözlerinden birinde, lastik bir bantla derli toplu tutulan bir grup eski gizli bar kartviziti vardı. Bunlar New York'ta uzun yıllar boyunca hiç işine yaramamıştı; Standish onca zaman bunları neden yanında taşıdığını hiç bilmiyordu, belki de Olivia'ya bu gizli içki mekânlarında kur yaptığı içindi. Ama New York'ta işe yaramadılarsa, Pasifik'in ortasında hiç işe yaramazlardı. Standish içinde bulunduğu durumda daha işe yaramaz ne olabileceğini düşündü, bulmak imkânsızdı.

Cüzdandaki diğer kâğıtlar da bir o kadar ilginçti. Beş yüz dolarlık seyahat çekleri sudan sırılsıklam olmuştu ama bankanın bunları geri alacağından şüphe yoktu. Onları nasıl ıslattığını anlattıktan sonra yenilerini almakta sorun yaşamayacağını düşündü. Beş yıldır sakladığı küçük adres defterinin sayfaları okunmaz hale gelirse bu büyük bir kayıp olacaktı, yeni bir tane hazırlamak aylarını alırdı. Finans Kulübü, Atletizm Kulübü, Weebonnick Golf Kulübü üyelik kartları sorun olmazdı, yaşadığı tuhaf deneyimi öğrenen işletme yöneticileri de eski kartları yerine ona yaldızlı kartlar vermekten kıvanç duyacaklardı.

Ama annesinin Oranges'ı son ziyaret ettiklerinde –yani neredeyse beş ay önce– çektiği Olivia, o ve çocukların olduğu fotoğraf Standish'in canını sıktı. Uzun süre fotoğrafa baktı ve üzerindeki suyu temizlemeye çalıştı. Hepsinin şu anda o kadar uzaktaki bir kara parçasında ne yaptıklarını düşündü.

Cüzdanındaki şeyler arasında eski bir kira makbuzu, ne olduğunu anlamadığı birkaç kâğıt parçası ve üç sentlik pullardan oluşan bir pul defteri de vardı. Standish bunların üzerinde fazla durmadı. Ceketinin, yeleğinin ve pantolonunun ceplerinden anahtarlarını, parasını, dolma kalemini, tarağını, tırnak törpüsünü ve

okuma gözlüğünü çıkarıp cüzdanın içine özenle yerleştirdi. Sonra rahat bir nefes alıp cüzdanı sağ elinde tutarak paltosunu çıkardı. Yeleğinin düğmelerini çözüp ondan kurtuldu. Pantolon askılarını omuzlarından kaydırıp pantolonundan kurtardı. Pantolonu hemen su yüzünde kayıp gitti ama ceket ve yelek bir süre yanında salındıktan sonra uzaklaştı. Standish son olarak, iyi bir gömlek olan, ince pamuklu, beyaz İngiliz gömleğini çıkarıp attı.

Tüm bu çaba onu biraz yormuştu ama cüzdanını şortunun arkasına yerleştirip gençken yaptığı gibi suda sırtüstü uzandığında gücü çabucak yerine geldi. Ciğerlerini temiz, tozsuz havayla doldurup düzenli nefes almaya başladı. Aklında korku ya da içinde bulunduğu durumla ilgili herhangi bir endişe yoktu, gördüğü şeylerin büyüklüğü karşısında şaşkındı sadece. *Arabella*'nın henüz dönmemiş olması biraz içini sıkıyordu, artık bir varil büyüklüğünde görünüyordu. Ama her an dönüp gelebileceğinden emindi. Standish suyun üstünde hareketsiz yatıyor, küçük dalgaların arasında hafifçe sallanıyordu. Rahatı yerindeydi.

"*Okyanusun ortasında uzanırken çok şaşırtıcı bir mutluluk hissine kapıldım. Kıyının yakınlarında yüzmekten çok farklı bir hisli Olivia. Nasıl tarif edilir bilemiyorum, kendimi dünyada kalan son insan gibi hissediyordum. Gerçekten çok heyecan vericiydi; geminin giderek uzaklaşmasını izlemek, benim için geri dönüp dönmeyeceğini gerçekten bilememek. Oradaki şeylerin büyüklüğünü, suyun, güneşin ve gökyüzünün enginliğini, uçsuz bucaksızlığını sana tarif edebilmem mümkün değil.*"

Nedense Standish'in aklına eskiden okulda söylediği bir şarkının sözleri geldi. Bu kez şarkıyı söylemedi, melodisini mırıldanmakla yetindi ama sözler aklındaydı:

Raf için fazla büyüktü büyükbabamın saati
Öyle ki tam doksan yıl durdu yerde
Yarı yarıya daha uzundu yaşlı adamın kendisi
Sadece bir kuruş ağırlığındaydı saat hem de

Alınmıştı tefeciden
Dünyaya gözlerini açtığı günde
Her zaman hazinesi ve gurur kaynağıydı onun
Durdu ama
Aniden
Çalışmamak üzere yeniden
Yaşlı adam bu dünyadan göçtüğünde.

Beş

Standish suyun üstünde dururken düşüncelerini *Arabella*'daki insanlar üzerinde yoğunlaştırdı ve sonuç olarak bunun tersinin doğru olduğuna inanmak gibi genel bir yanılgıya düştü. Ama aslında *Arabella*'daki iyi insanların aklına bile gelmiyordu Standish.

Standish'i son gören kişi, içinde iyilik yapma arzusuyla dolup taşan zenci aşçıydı; aşçı, koridorda duraksayan Standish'e günaydın deyip o günün yemeğini hazırlamaya geri dönmüştü. Aşçı biraz akıl yürüterek bir şeylerin ters gittiğini anlayabilirdi ama anlamamıştı. Mühim olan yumurtalardı. Kahvaltı sekiz ile dokuz buçuk arasında servis edilirdi ama herkes saat tam sekizde salonda olurdu. Standish poşe yumurtaya bayılırdı, babası ve dedesi de öyle. Üstelik *Arabella*'da poşe yumurta yiyen tek insandı. Standish gemideki ilk kahvaltıda poşe yumurta sipariş ettiğinde aşçı biraz homurdanmıştı; gemide poşe yumurta yapabileceği bir kap yoktu ve çok derin olmayan bir tavada yapmak zorundaydı. Ama sonrasında, Standish'le sohbet ettikten ve onun iyi bir insan olduğunu gördükten sonra buna aldırış etmedi. Bu sabah Standish yumurta sipariş etmemişti. Aşçı yine de yumurtaları saat sekizi on geçe hazırlamış ve garson diğer siparişlerle birlikte salona getirene kadar sıcak kalmaları için fırına koymuştu. Gençlik ortamı ve kalıtsal özellikleri gereği pek de zeki biri olmayan garson, Standish'in henüz kahvaltıya kalkmamış olmasıyla ilgili bir şeyler mırıldanarak yumurtaları götürmemişti. Nasıl olduysa aşçı, gevelenerek söylenen bu sözde dikkat çekici bir şey fark edemedi. Aklı zehir gibi

çalışmalıydı; Standish'in kahvaltısını her zaman aynı saatte yapan düzenli bir adam olduğunu biliyor olmalıydı. Ama gerçek şu ki, bunu düşünememişti. Dahası, yumurtaları ziyan ettiği için de büyük bir pişmanlık duymuyordu; yumurtalar *Arabella*'nın malıydı, parası kendi cebinden çıkmıyordu. Daha fazla kurcalamanın anlamı yoktu, yemeğin geri kalanı insanlara servis edilmişti. Aşçı, aklının bir köşesinde Standish'in kahvaltıyı kaçırdığını ve yumurtasından mahrum kaldığını düşünmüştü. Saat on civarında aşçı yumurtaları diğer çöplerle birlikte kaderin Standish'i tuzağa düşürdüğü yerden denize fırlatmıştı.

Kahvaltı için toplanan yolcular tüm dikkatlerini kendi guruldayan karınlarında yoğunlaştırmışlardı. Bayan Benson elbette Standish'i düşünmüyordu, Standish'e sorulsa o da Bayan Benson'ın kendisini düşünmesini beklemenin saçma olduğunu söylerdi. Dört küçük çocuğu portakal suyu, yulaf ezmesi, yumurta ve sütle beslemek garsonun yardımıyla olsa bile oldukça zor bir işti. Bayan Benson bir şeyleri düşünebilecek durumda olsaydı bu, Bay Benson'la Panama'da çocukları için düzenli bir hayat kurabileceği bir eve yerleşmenin ne kadar güzel olacağı olurdu.

Küçük Jimmy bu sabah o kadar sorun çıkarmıştı ki Bayan Benson sonunda ona yulaf ezmesi yedirmekten vazgeçmişti. Ama tecrübeli ve sert bir anne olarak, onu kahvaltıdan sonra bir saat kamarasına hapsederek cezalandırmıştı. Bu gerçekten de talihsiz bir durumdu, çünkü Jimmy her sabah kahvaltıdan sonra Standish'i bulup onunla oynamasını istemeyi alışkanlık haline getirmişti. Standish'in hiçbir zaman reddetmediği bir istekti bu, ama bir şekilde her seferinde çocuğun bu yorucu oyunlarından yakayı kurtarmayı başarıyordu. Jimmy suratını astı ve annesinin emriyle dosdoğru kamarasına gitti. Çocuk aklıyla cezasını farklı bir şeye dönüştürdü. Bir saat sonra bundan hoşlanmaya başladı. İki saat boyunca kamarasında kalıp annesine işkence etmenin yollarını düşündü ve sonunda annesi gelip onu kaba kuvvetle

dışarı sürüklediğinde öylesine incinmiş ve öylesine ilgiye muhtaçtı ki ağzını bıçak açmıyordu. Diğer çocuklarla oynamayı reddedip sonraki bir saati dudaklarını ısırarak geçirdi. Öyle solgun ve acınası görünüyordu ki koridorda ona rastlayan başmühendis Travis onun bu haline üzüldü. "Günaydın küçük adam," dedi Bay Travis. Ama Honolulu'nun dinginliğinde büyüyen Jimmy, "Deli," diye kısa ve öz cevap verdiğinde Bay Travis çocuğun üzüntüsünün derinliğini anladı, çünkü kendisi de mutsuz bir yaşam sürmüştü. "Bir süreliğine başmühendis olup gemiyi kullanmaya ne dersin?" Bay Travis, Jimmy'nin uygunsuz cevabından hiç etkilenmemişti. Standish, eğer kendisine bu durum sorulsaydı, Jimmy'nin huyunu, geçmişini ve yaşını göz önünde bulundurarak, çocuğun hemen durgunluğundan sıyrılıp geniş bir gülümsemeyle Bay Travis'in güçlü ellerinden tutup yağlı merdivenlerden aşağıya, geminin iç kısımlarına neşeyle koşuşturmasına hak verirdi. Jimmy orada hayatının en mutlu iki saatini geçirdi ve sonunda yukarı döndüğünde aklı çarklar, göstergeler ve aletlerle o kadar meşguldü ki Standish aklının ucuna bile gelmedi.

İhtiyar Nat Adams, Standish'in yokluğunu fark etmeye en yakın kişiydi. Bunu engelleyen tek şey, Nat'in kendisinin toprak adamı, Standish'in ise kozmopolit bir beyefendi olduğunu bilmesiydi. Büyük ölçüde mahzun ve utangaç yapılarından dolayı bu iki adam ilk anda hüzünlü bir kardeşliğe dönüşen bir dostluk kurmuşlardı. Standish bu huysuz New England çiftçisinde kendi atalarının özgür ruhlarını ve akıl sadeliğini görmüştü. Nat ise Standish'e saygıyla bakıyor, onda tüm zarafetiyle büyük, güzel şehrin resmini görüyordu. Standish'in kendisiyle bu kadar çok ortak nokta bulmasından gurur duyuyordu, çünkü içten içe birbirlerine iki kutup noktası kadar uzak olduklarına inanıyordu. Yolculuğun ilk gününde Nat, Standish'le sohbet başlatmak istemişti; özel dikildiği belli olan klasik takım elbisesiyle ona bakmak bile ihtiyar çiftçinin ilgisini çekiyor ve onu heyecanlandırıyordu. Bu yüzden

gelişigüzel yerlere seyahat ediyordu, Standish gibi beyefendilerle tanışmak, onlarla sohbet etmek ve New England'ın kırsal bölgeleri dışındaki dünyanın nasıl olduğunu onlardan öğrenmek için. Ama Nat en başından beri Standish'in yanına gidemeyeceğini biliyordu. Standish ona gelmeliydi. Standish'in yaptığı da tam olarak buydu; hoş bir sebep bulup buzları eritti ve ikisi çabucak arkadaş oluverdiler. On bir gün boyunca yan yanaydılar, Standish çoğunlukla dinleyen taraf olurdu, ihtiyar çiftçinin konuşmalarını ferahlatıcı buluyordu. Standish, Nat'in yanına giderdi hep; Nat onun New England'ın kırsal bölgeleri dışında yüksek mevkide bir insan olduğunu anlamıştı. Sonra, Standish'in kaza geçirdiği gece olan on ikinci gece, Nat güvertede durup akşam yıldızlarını seyrederken birden aklına dahiyane bir fikir geldi. Onceden tasarladığı gibi New England'a gemiyle dönmeyecek, *Arabella* Panama'ya vardığında, Orta Amerika'dan Meksika'ya kadar arabayla seyahat edecek ve ardından Teksas'tan New England'a trenle gidecekti. Saat daha yedi buçuktu ve Nat delicesine bu fikri birilerine anlatma isteği duyuyordu, içinde tutamayacağı kadar güzeldi. Bu yüzden hemen Standish'i aramaya koyuldu ama aklının bir köşesinde hâlâ bir çekingenlik vardı. Standish kamarasında Olivia'ya bir mektup yazıyordu, mektubu Panama'dan uçak postasıyla New York'a gönderecekti. Nat kapıyı çalar çalmaz pişmanlık duydu. Ama Standish kapıyı açıp gelenin kim olduğunu gördüğünde Nat'in kaygıları son buldu. Standish, Nat'i gördüğüne çok sevinmişti; onu içeri buyur edip oturttu ve Nat yeni planlarından bahsederken onu dikkatle dinledi. Standish mutlu çiftçiye imrenerek gülümsedi, Nat'e Orta Amerika'da ulaşım konusunda fazla bir şey bilmediğini ama sınırlı sayıda yol olduğu için yolculuğun zor olacağını düşündüğünü söyledi. Standish bunun tehlikeli bile olabileceğini söyledi ama Nat gülerek, "Benim gibi ihtiyar bir adama kim ne yapsın?" diye sordu. En az yarım saat konuştular, sonra Nat davetsiz çıkageldiği için Standish'ten özür diledi

ve Standish'in içten itirazlarına rağmen iyi geceler dileyip gitti. Nat bütün gece yolculuğu düşündü, hiç uyumadı, sadece gözlerini kapatıp yemyeşil tarlalar, tuhaf kıyafetler içindeki yerliler ve acı yemeklerle ilgili hoş hayallere daldı. Sabaha karşı Nat uykuya daldı ama yedi buçukta uyandığında Standish'le yolculuk hakkında yeniden konuşmaya can atıyordu. Gece boyunca aklına yeni fikirler gelmişti, bir rehber tutup bir at arabası kiralayarak Latin Amerika'yı bile dolaşabilirdi. Nat Adams atları idare etme konusunda bir şeyler biliyordu, bu pekâlâ yapılabilirdi. Kahvaltıda Standish'i göremeyince hayal kırıklığına uğradı. Nat, sağlam kahvaltısının ardından güvertede volta atmaya başladı. Sonunda Standish'i görmesi gerektiğini düşündü. Geminin dört bir yanında onu aradı ve nihayet kamarasının kapısını çalmaya karar verdi. Uzun bir süre kapının önünde durdu; yumruğu kapıya vurmak üzere havada, öylece bekledi. Ama sonra New England'lı çiftçiyi bir utanç duygusu sardı. Hangi cüretle Standish'i rahatsız edecekti? Standish uyuyordu ve o kalkmış adamı uyandırmayı düşünüyordu. Neden her zaman yaptığı gibi kendi işine bakıp tanımadığı insanları rahat bırakmıyordu ki? Dilini takma dişlerinin arasına kıstırıp, sessizce oradan uzaklaştı. Üçüncü kaptandan bir Orta Amerika haritası ödünç alıp kamarasına çekildi ve kurşun kalemle haritanın üzerine hiç çıkmadığı bir yolculuğun rotasını çizdi. Sonra harita onun olmadığından bu çizgileri sildi. Öğle yemeğinde Standish'in salonda olmamasına gerçekten sevinmişti, çünkü Nat, Standish'in kendisini tam bir baş belası olarak gördüğünü ve sırf bir beyefendi olduğu için çocukça gevezeliklerine bu kadar sabırla katlandığını düşünüyordu.

Diğerlerinde de durum aynıydı; herkes Standish'in gemide bir başka yerde olduğunu düşünüyordu ama gerçekte kimse onu düşünmüyordu. Standish, gruptan özellikle kızgın olacağı bir kişi seçebilseydi kamarot bu kötü onurun sahibi olurdu. Aşçıya Standish'in henüz yumurtasını yemeye gelmediğini söyleyen bu

kamarot aynı zamanda yolcuların kamaralarını temizleme görevini de üstlenmişti. Akıl kıtlığını, ağır işleri yapmadaki azmiyle telafi ediyordu. Saat on civarında Standish'in kamarasının kapısına vardığında Standish'in hâlâ içeride olması ihtimaline karşı istemsizce kapıyı tıklattı. Standish'in her zamanki gibi içeride olmadığını görünce içeri girip rutin temizliğine başladı. Standish'in ne kamarasında ne de kahvaltı masasında olmasının bir şeylerin ters gittiği anlamına geldiği hiç aklına gelmemişti. Günlerden çarşamba olduğu için çarşafları ve yastık kılıflarını değiştirdi. Yatağa temiz çarşaflar serdikten, kül tablalarını boşalttıktan ve odanın her bir köşesinin tozunu aldıktan sonra sürahiye su doldurdu, lavabonun kenarına yeni bir kalıp sabun ve askıya temiz havlular bıraktı. Sonra Standish'in sandalye üzerine bıraktığı kahverengi takım elbisesini alıp özenle temizledi ve aralık duran gardıroptaki askısına astı. Sandalyenin üstünde duran kirli gömleği, iç çamaşırlarını ve mendilleri gardırobun en alt çekmecesine yerleştirdi. Sandalyenin sırt kısmında bir kravat duruyordu, beyaz puantiyeli klasik mavi bir kravat. Kravatı görmezden gelmeyi düşündü ama sonra usulca içini çekti ve kirletmemek için baş ve işaret parmağıyla hafifçe kavrayarak gardıroptaki yerine koydu. Nihayet odaya göz gezdirdi ve aptalca bir tatmin duygusuyla her şeyin gerçekten tertemiz olduğuna karar verdi, hiçbir yolcu bundan iyi bir hizmet bekleyemezdi, tabii kaçığın teki değilse. Kapıyı arkasından kibarca kapatarak usulca dışarı çıktı, Nat Adams'ın odasına girdi ve onu dalgın bir vaziyette sandalyede oturmuş, bir haritaya garip çizgiler çizerken buldu.

Kahvaltıdan iki saat sonra Bayan Benson ile Bay ve Bayan Brown'ın tesadüfen karşılaşmaları tuhaf bir olaydı. Bayan Benson, *Arabella*'daki yüzme havuzunun müdavimiydi ve Standish de öyleydi. Ancak Bay ve Bayan Brown'un yüzme ve yıkanma konusunda kendilerine has fikirleri vardı; yıkanmanın kilitli bir kapı ve sırlı bir pencere arasında yapılması gereken bir şey olduğuna,

yüzmenin ise belirli bir ticari girişimde bulunan insanların inci dalışına çıkmaları gibi mal tedariği için yapılması gereken bir şey olduğunu düşünüyorlardı. Özellikle modern mayolardan, en çok da Bayan Benson'ın eski âdetleri hor gören kırmızı mayosundan nefret ediyorlardı. Onu her gördüklerinde içlerinde bir öfke kabarıyordu çünkü aynı yerdeyken onu görmeleri kaçınılmazdı.

Bu sabah saat onda Bayan Benson kıyafetlerini çıkarıp mayosunu giydi ve bornozunu giymeden neşeli bir tavırla yüzme havuzuna yürüdü. Standish'in orada olmadığını görünce hayal kırıklığına uğradı; önceki günlerde saat onda hep havuzda olurdu. Havuza dalıp yirmi dakika boyunca tek başına yüzdükten sonra birden Bay ve Bayan Brown'ın üst güvertedeki şezlonglarda oturduklarını fark etti. Bay ve Bayan Brown *Christian Science Monitor*'ün eski bir sayısına birlikte göz atıp Bayan Benson'ın mayosunu akıllarına getirmemek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Ama Bayan Benson'ın onları öfkelendirdiğine dair en ufak bir fikri bile yoktu. Bir anda havuzdan çıkıp sırılsıklam bir vaziyette Bay ve Bayan Brown'ın yanına koştu.

"Standish'i gördünüz mü?" diye sordu.

Bay ve Bayan Brown ona dikkatle baktı. Kalçalarından süzülen su, ayaklarının dibinde bir su birikintisi oluşturmuştu. Vücuduna yapışan ıslak mayo hem Bayan Benson'ın hem de orada olmayan Bay Benson'ın haklı olarak gurur duydukları kadınsı endamını ortaya çıkarıyordu. Çinliler arasında yıllarca süren misyonerlik çalışmaları Bay ve Bayan Brown'a tatsız olaylar karşısındaki hoşnutsuzluklarını sineye çekmeyi öğretmişti. Bu nedenle Bayan Brown ifadesiz bir yüzle, Bay Brown da mayosuyla Bayan Benson'a bakan herhangi birinin görmezden gelemeyeceği şeyleri görmemeye çalışarak bakıyordu.

Akabinde Bay Brown, "Sanırım bir süre önce onu kütüphanede gördüm," diye cevap verdi.

Bay ve Bayan Brown daha sonra bu ifadeyi düşündüklerinde, Bay Brown'ın bir hata yaptığını ve okuma odasındaki Nat Adams'ı Standish'le karıştırdığını fark ettiler. Bay ve Bayan Brown bu ifadenin tamamen Bayan Benson'dan kurtulmak için uydurulmuş bir yalan olduğunu kendilerine bile itiraf edemediler.

Bayan Benson salonun bir köşesindeki okuma odasına bakmak için dışarı çıktı ama tam o sırada Gladys, kendi kırmızı mayosuyla, yüzmeyi öğrenmek istediğini haykırarak koridordan koşarak geldi. Bu nedenle Bayan Benson kızıyla havuza döndü. Sonradan kütüphaneye baktı ama Standish orada da değildi.

Gün, yolculukta daha önce görülmemiş canlılıktaki renklere sahip bir gökyüzünün kutsadığı bir öğle sonrasına ilerlemişti. Yolcular öğle yemeği için tek tek ya da ikili gruplar halinde toplanıp yemeklerini yediler ve güzel bir öğle uykusu çekmek ya da sessizlikte kitaplarını okumak için dağıldılar. Saat üç civarında Bay Prisk'in içini bir huzursuzluk kapladı. Ne olduğunu tam anlamasa da bir şeylerin yolunda gitmediğinin farkındaydı. Uzun bir süre geminin güvertesinde durup bunun ne olduğunu anlamaya çalıştı. Birden aklına Standish'in adı geldi. Standish'i bütün gün görmediğini fark etti, ne kahvaltıda, ne öğle yemeğinde ne de geminin bir başka yerinde. Hemen Standish'in ortadan kaybolduğuna dair bir önseziye kapıldı. Etraflıca düşündü. Neden durup dururken Standish'in adı aklına gelmişti ki? Her denizcinin deneyimlerinden bildiği gibi, her şeyin bir nedeni vardı. Bu ismin aklına nasıl geldiği önemli değildi, ister tesadüfen, ister ilahi bir amaçla isterse de birikmiş sezgilerin bir patlaması sonucuyla olsun, sonuçta bu isim aklına gelmişti.

Bay Prisk her konuda dikkatli bir adamdı. Planlı bir araştırmaya koyuldu, çünkü Bay Prisk'in Kaptan Bell'i yanlış haberlerle rahatsız etmekten daha fazla nefret ettiği bir şey yoktu. Standish'in ortadan kaybolmadığından emin olabilmek için en az bir saatini harcamaya karar verdi; sonunda gerçeklerin ters bir sonuca

işaret ettiğine ikna olursa, o zaman isteksizce de olsa durumu kaptana bildirecekti. Bay Prisk ilk önce Standish'in kamarasına baktı. Sonra *Arabella*'yı baştan aşağı öyle bir kolaçan etti ki o sırada Standish gemide olsaydı onu muhakkak ıskalamazdı. Daha sonra gereksiz bir endişe yaratmadan ya da artık şüphelenmeye başladığı şeyi onlara sezdirmeden tüm yolcuları (birlikte sorgulanması gereken Bay ve Bayan Brown hariç) ayrı ayrı sorguladı. Bay Brown dışında herkes Standish'i önceki akşamdan bu yana görmediklerini söyledi. "Sanırım onu dokuz buçuk civarında okuma odasında gördüm, yoksa Bay Adams mıydı?" dedi Bay Brown. Bay Prisk, onun Bay Adams olduğunu tespit etti. Daha sonra gemi görevlilerini ve mürettebatı sorguladı, uyuyanları uyandırdı. Nihayet aşçının gün doğmadan hemen önce Standish'le konuştuğunu öğrendi. Bay Prisk koridorda yürüdü ve Standish'in istemsizce eşiğinden geçtiği açık kapının önünde bir süre durdu. Tüm bunların sonunda Bay Prisk üzüntüyle başını salladı ve iç geçirdi. Korkunç bir sorundu bu. Dişlerini sıktı. Bir aile babası zaman zaman alçakgönüllü olmalıydı; dünyada özür dilemek zorunda kalacak tek aile babası o değildi.

Bay Prisk içeri girdiğinde Kaptan Bell dört direkli yelkenli maketini zımparalıyordu.

"Ne vardı, Bay Prisk?" diye sordu, gözünü maketten ayırmadan.

"Bir adam kayıp, Kaptan. Bay Standish, yolculardan biri."

Kaptan Bell zımparalamayı bıraktı. "Ne demek kayıp!"

"Anladığım kadarıyla bu sabah saat beşten beri ortalarda görülmemiş."

"Beşten beri mi? Neden bahsediyorsun sen? Bu on saat demek."

"Biliyorum Kaptan."

"Gemiyi ara."

"Aradım."

"Herkesi sorguladın mı?"

"Evet Kaptan."

Kaptan elindeki zımpara kâğıdını öfkeyle yere bıraktı. "Saçmalık. Muhtemelen makine dairesinde bir yerlerdedir. Lanet olsun, Prisk, neden beni bu aptal haberlerle rahatsız ediyorsun? Pekâlâ, tamam, gel bakalım. Sanırım gemiyi arayıp onu kendim bulmam gerekecek."

Altı

Arabella uzakta gittikçe küçülürken Standish birdenbire kalbinin acıdığını hissetti. Bu onu öfkelendirmişti, çünkü ne zaman bir öykü kitabında bu ifadeyle karşılaşsa burun kıvırmış ve yazarı özensiz bir betimleme yapmakla suçlamıştı. Ama kendine itiraf etmek zorunda kaldığı bir gerçek vardı ki, kalbini oluşturan her neyse sanki bir anda midesinin olduğu yöne doğru batıp sahiden de canını acıtıyordu.

Çok kuvvetli bir korkuya kapıldığından değildi; bu fikre güldü. Saatlerce dayanabileceğinin farkındaydı ama buna gerek kalmayacağından emindi. Ama arada bir kendine şöyle seslenirken buluyordu kendini: "Dayan, dostum, dayan!"

Bu içsel fısıltı nöbetleri en sonunda Standish'in kendine öfkelenmesine sebep oldu. Doğduğundan bu yana yaptığı tüm aptalca şeyler arasında bir gemiden okyanusun ortasına düşmenin açık ara en aptalcası olduğunu düşündü. Bu çok aptalcaydı, tamamen mantıksızdı ve eşi benzeri görülmemiş bir şeydi, onun konumundaki bir adam için son derece yakışıksızdı! Standish bir süre kontrolsüz bir öfkeyle dişlerini gıcırdattı. Onu tanıyan hiç kimse başına böyle bir şey gelmesini beklemezdi. Clara Teyze'si bunun imkânsız olduğunu söylerdi. Bolca parası ve boş zamanı olan çılgın erkekler ve kadınların da bulunduğu ailesi bir araya gelseydi ve aralarından kimin bir gemiden düşme olasılığının en yüksek olduğu konusunda oylama yapılsaydı, hiç kimse ona oy vermezdi. Ama işte şimdi bu çıkmazın içindeydi ve *Arabella* gittikçe uzaklaşmaktaydı.

Öfke ona hücum ettiği şekilde birdenbire onu terk etti ve yerini karmaşık ve oldukça mantıksız bir teslimiyet haline bıraktı. İşte tuzlu suyun ortasındaydı ve kurtarılana kadar elinden geleni ardına koymamalıydı; kaderine lanet ederek gücünü boşa harcamanın manası yoktu.

Kurtarılmazsa –tekrar baktı ve *Arabella*'nın denizin üzerinde ufacık bir leke olduğunu gördü– boğulacaktı. Standish boğulma sorununu ilk kez derinlemesine düşünmeye başladı. Kurtarılmama olasılıklarını düşündü önce. Makul olduklarına karar verdi. Sonra kaderinde boğulmak varsa boğulacağını düşündü; yapacak bir şey yoktu. Bu kadar basitti. Aşırı dramatik davranmanın ve nafile bir dirençle göğsünü dövmenin bir anlamı yoktu. Eğer bir insan aklını kaybetmeden, mantık çerçevesinde bunu yapsaydı, boğulmak o kadar da korkunç olmazdı; öldükten sonra acısı tamamen sona ermiş olacaktı. Boğulmak istemiyordu elbette, yaşayıp görmek istediği o kadar çok şey vardı ki. Tek bildiği, şu anda boğulmakta olduğuydu; *Arabella* şimdiye kadar onu almak için dönmediyse, durumun gerçekten de böyle olduğu söylenebilirdi. Standish gözlerini kapatıp nefesini tuttu. Okuduklarına ve kendisine anlatılan her şeye göre, boğulmakta olan bir adam tüm hayatının bir film şeridi gibi gözünün önünden geçtiğini görürdü. Standish sabırla bir şeyler olmasını bekledi ama geçmişinden tek bir olay bile gözünün önüne gelmedi. Gözünün önüne hiçbir şeyin gelmemesi onu biraz öfkelendiriyordu. Ne de olsa normal bir insandı ve diğer normal insanlar gibi geçmişinden bir şeylerin gözünün önüne gelmesini o da istiyordu. Ama hemen sonra buna sevindi. Bu muhtemelen boğulmadığı anlamına geliyordu – elbette boğulmuyordu!

Standish sıkıcı gökyüzüne dikkatle baktı. Birden *Arabella*'nın yanından geçip farklı bir yolla Hawaii'ye giden İskandinav yük gemisinin adı aklına geldi. Aklına bunun gelmesi şaşırtıcıydı, yük gemisi daha önce hiç aklına gelmemişti ama şimdi unutulmuş ismi ve her şeyiyle beyninin içindeydi. *Ingrid*, adı *Ingrid*'di.

Arabella kurtarmazsa belki onu *Ingrid* kurtarırdı. Ama tüm bunların gerçekleşme ihtimalinin olmadığının farkındaydı ve birden kendini şöyle düşünürken buldu: "Standish... Standish... boş umutlarla kendini kandırma." Yeniden üzüldü.

Arabella'daki yolcuları düşündü; yokluğunu muhakkak fark ediyorlardı. Aşçı onu koridora inerken görmüş ve geri döndüğünü görmemişti, mutlaka kayıp olduğunu bildirecekti. Kamarot onun kahvaltı siparişi vermediğini görecekti, kamarot onun kamarasında olmadığını da görecekti, mutlaka görecekti. Ve ihtiyar Nat Adams, işte bu kesindi! Diğerlerinden şüphe duysa da Nat'e güvenebilirdi. Nat muhtemelen şu anda onu arıyordu ve oldukça endişeliydi. Standish'in ortadan kaybolduğunu Bay Prisk'e her an bildirebilirdi. Akabinde onu aramak için gemiyi geri döndürmek zorunda kalacaklardı. Denizin yazısız kurallarındandı bu. Kaptan Bell ondan hoşlanmasa bile, rahatsız edilmek istemese bile bunu yapmak zorundaydı. Bir zorunluluktu bu. Ya Bayan Benson, o da kesin fark edecekti. Sonraları yüzme havuzunda yokluğunu fark edecekti ama küçük Jimmy, tatlı küçük Jimmy onun yokluğunu kahvaltıdan hemen sonra güvertede oyun oynamak için çağıracağı sıra fark edecekti. Mükemmel küçük Jimmy, tüm dünyadaki en iyi çocuk. Jimmy'nin fark etmesi de kesindi, her gün güneşin doğması kadar kesin.

Bir anda tüm vücudunu yoğun bir yaşama arzusu kapladı. Duygularının verdiği heyecanla nabzı hızlanıyor, kalbi göğsünde küt küt atıyordu. Daha önce bu konuda hiç bu kadar yoğun duygular hissetmemişti, bu konuda neredeyse hiç düşünmeden, bir gün doğal yollarla öleceğini hayal ederek yaşamıştı. Şimdi ise hayatın ne kadar değerli olduğunu apaçık görebiliyordu; aşk, para, şöhret gibi diğer her şey, hayatta kalmanın güzelliğiyle kıyaslandığında birer yalandı.

Bunu fark edince, birden onu New York'tan ayrılmaya zorlayan tuhaf rahatsızlığının ne olduğunu anladı. Yolculuk boyunca

bu konuyu üstünkörü düşünmüş, meseleyi derinlemesine ele almaktan gerçekten korkmuştu. Şimdi ise hastalığın ne olduğunu biliyordu ve bir şekilde bununla yüzleşecek cesareti kendinde bulmuştu. Bu tam bir boşlukta hissetme hastalığıydı. Yatakta kayıtsızca uzandığı o dört gün boyunca, yapmak istediği şeyi bulmak için beynini didik didik kurcaladığı bir saat vardı ki, hepsinin en kötüsü buydu. İlk önce bedensel şeyleri düşündü: Bir şey yemek istemiyordu, susamamıştı, şehvetli arzuları yoktu, nikotin ve alkole doymuştu. Herhangi bir egzersiz yapmak istemiyordu, buna rağmen kesinlikle aylaklık etmek ya da uyumak gibi bir niyeti de yoktu. O bir saat boyunca bedenen istediği hiçbir şey yoktu; tüm kasları o kadar hareketsizdi ki onun bir parçası olup olmadıklarının bir önemi yoktu. Zihnen de bir o kadar kötüydü. Kimseyi görmek istemiyordu, konuşmak ve "eğlenmek" de istemiyordu ama yalnız kalmak da istemiyordu. Standish'in içindeki o küçük yaratıcı yetenek –gençliğinde bir sone yazmışlığı vardı– o bir saat boyunca uykudaydı. Zekâsı da öyle. Mesela, modern cebrin karışıklıkları üzerine düşünmek istemiyordu, bununla birlikte ofiste, telefonların durmadan çaldığı, müşterilerin onu hızlı kararlar almaya zorladığı zor bir iş günüyle karşı karşıya kalma düşüncesi de onu ürpertiyordu. Önceleri bu tür tuhaf atakları her zaman "kendini işine vererek" atlatabilmişti ama o bir saatte bunun için bile fazlasıyla yorgundu. Manevi açıdan da durum aynıydı. Ahiret ya da evveliyata dair büyük bir merakı yoktu, dünyanın yaratılışına da merak duymuyordu; kiliseye gitme isteği yoktu ama kiliseden uzak kalma isteği de duymuyordu. O bir saatte hiçliğin boşluğunda kapana kısılmış, büsbütün bezgin bir adamdı; işte bu yüzden o bir saat bu kadar korkunçtu, işte bu yüzden kaçıp gitmek zorundaydı.

"Şimdi tam tersi geçerli," diye kendini sesli düşünürken buldu Standish. "Bir sigara, bir içki için her şeyimi verirdim – ah, Tanrım, kendi kendime konuşuyorum!"

Haklıydı, paltosuyla birlikte attığı ıslak sigaraları düşündü – onlardan birini içmek ne kadar keyifli olurdu. Nikotin, büzüşen akciğerlerini nasıl da rahatlatırdı. Bir yudum yakıcı viski kurumuş boğazına nasıl da iyi gelirdi! Ah, şimdi yumuşacık bir yatakta, başucunda iki beyaz yastıkla uzanıyor olabilseydi... Yanı başında ara sıra giydiği dantelli geceliğiyle Olivia vücudundan yayılan kokuyla onu baştan çıkarıyor olabilseydi! Bu durumdan yakayı kurtarabilirse zevkle çalışacak ve eğlenecekti. Gündüzleri ofiste atom karınca, geceleri ise bitmek tükenmek bilmeyen eğlence iştahıyla arkadaşlarının kadeh kaldırdığı bir insan olacaktı! Tanrı ve Kaptan Bell onu şimdi kurtarırsa, pazar günleri kiliseye gidip dua edecek, müthiş bir insan olacaktı!

"Kaptan Bell!" diye bağırdı Standish. "Kaptan Bell!"

Bu ilk histerik patlamasının ardından gelen mutlak sessizlik, Standish'in o güne kadar yaşadığı en üzücü şeydi. Yaşadığı dehşet karşısında büsbütün soldu, güçlükle yutkunurken âdemelması boğazında şişti. Dipsiz denizde attığı çığlık ne kadar da cılızdı, Tanrı gülmekten yerlere yatıyor olmalıydı. Standish'i bir utanç duygusu kapladı; öfkeyle suda ilerledi ve kimsenin onu duymadığından emin olmak için etrafına bakındı. Ama gördüğü tek şey acımasız denizin sonsuz dalgaları ve ufukta bir nokta kadar kalan *Arabella*'ydı.

Standish'in gözleri fal taşı gibi açıldı. Görüş alanı içinde *Arabella* yalnızca bir nokta büyüklüğünde kalınca, kendi kendine pes etmemeye söz verdi. Bu vaziyetten kurtulmak için Tanrı'nın ve yetiştirilme tarzının ona bahşettiği tüm yetenekleri kullanacaktı, dayanıklılığını, cesaretini ve zekâsının en keskin taraflarını. Enerjisinin her bir zerresini muhafaza edecek, güneş çarpmasından kendini koruyacak, açlığa karşı koyacak ve gerekirse bitmek tükenmek bilmeyen saatler boyunca yılmaz bir ruhla ayakta kalacaktı. Tanrı'nın izniyle tüm bunları başaracak ve hikâyesini anlatmak için yaşayacaktı! Kimseden merhamet istemiyordu. Hata

onun hatasıydı, bir budalanın yağ lekesine basıp kayması. Bedelini ödemeye razıydı. Ama hayatta kalacaktı!

Ve sonra o ana kadarki en kötü şey oldu, o kadar ani oldu ki Standish hazırlıksız yakalandı. Susadığını fark etti. Bunu neyin tetiklediğini bilmiyordu ama susamaması gerektiğini sürekli düşündüğü için susamaya başladığından şüpheleniyordu. Çok geçmeden, gemiden düşmeden önce su içmediği için kendine sitem etmeye başladı. Doğanın okyanusun içeriği ve içilebilirliği arasındaki tutarsızlıkla ilgili büyük muammasına kafa yormaya başlaması uzun sürmedi. Gemiden düşmesiyle sonuçlanan gezintiye çıkmadan önce her zamanki gibi iki fincan yerine bir fincan kahve içtiği aklına geldi. Hatta ikinci kahvesini almaya giderken yağ lekesine basmıştı. Ne kadar susadığını aklına getirmemenin hikmetini düşündükçe daha da susadı ve öfkeyle bağırdı. "Tanrı aşkına, kapa şu çeneni! Susamadın. Sadece öyle zannediyorsun. Denize düşeli daha iki saat bile olmadı."

Bir korkunç sessizlik daha. Ikinci patlama onu yordu. Aslına bakılırsa kendi kendine konuşuyordu; hem aklı başında hem de seçkin ataları olan Henry Preston Standish'le. Standish biraz etrafta yüzmeye başladı, usulca, zorlamadan kurbağalama yüzdü. Haliyle, ufukta kaybolmakta olan *Arabella*'ya doğru yüzdü. Güneş tepedeydi, yağ lekesine basıp kaydığı zamankinden çok daha yüksekteydi.

Standish gerildi; kalbinin göğüs kafesine hızla çarptığını hissedebiliyordu. Yarım mil ötede bir yunus sürüsü suda usulca oynaşıyordu. En az bir düzine kadar yunus vardı, havayla su arasında son derece zarif sıçrayışlarla zikzak çiziyorlardı, harikulade bir gösteriydi bu. Standish'i korkutan yunuslar değildi; zararsız olduklarını biliyordu (yunuslar ise, bilinmeyene duydukları ihtiyat merak duygularını bastırdığı için onun yanına yanaşmaya tenezzül etmiyorlardı). Onu korkutan şey, denizde yaşamaya ne kadar uygunsuz olduğunu görmesini sağlayan bu kıyaslamaydı, denizde

yaşamaya neredeyse suyun ilk damlasına dokunur dokunmaz duran kol saati kadar uygunsuzdu. O yunuslarla arasında ne kadar büyük farklılıklar vardı ama yine de onların solungaçlarına ve kuyruklarına sahip olmayı isterdi. Standish aniden, "Osmoz," diye düşündü ve bu onu hemen rahatlattı, çünkü bu kelime on dokuz yıl önce üniversite birinci sınıftan beri aklına gelmemişti.

Yunuslar ortaya çıktıkları gibi bir anda gözden kayboldular ve Standish'i yaklaşan felaketin melankolik duygusuyla baş başa bıraktılar. Gözlerini yeniden *Arabella*'ya çevirdi. *Arabella* artık yoktu.

Buna inanamıyordu; daha şimdi oradaydı, tamam minicikti ama orada, ufuktaydı, bildiği dünyayla kalan tek bağlantısıydı o. Gözleri öfkeyle ufukta gezinirken melankoli yerini umutsuzluğa bırakmıştı. Bir an sonra umutsuzluk yerini gözyaşlarına bıraktı, yanaklarından tuzlu denize süzülen tuzlu gözyaşlarına. Çünkü *Arabella*'yı yeniden görmüştü; onu görebilmek için bilmeden güneşin olduğu tarafa bakmıştı ama *Arabella* şimdi güneşin biraz kuzeyindeydi. Ama tek gördüğü, belirsiz bir şekil ve bir bacaydı, ara ara önünde uzanan okyanus dalgaları doruğa ulaştığında hiçbir şey görmüyordu. Suda öfkeyle çırpınıp vücudunu deniz seviyesinden yükseğe çıkarmaya çalışıyor, gözyaşlarıyla dolu gözlerini görmek istemediği bir şeyi –dünyasının ucunda kaçınılmaz olarak batan o bacayı– görmeye zorluyordu.

"Ne kadar acımasız, ah, ne kadar zalimce!" diye bağırdı Standish. Tam o anda, içinde sudan ıslanmış paraları, aile fotoğrafı ve eski içki kartlarının olduğu cüzdanının mavi-sarı çamaşırından kayıp denizin dibini boyladığını fark etti.

Yedi

Güneş yükseldi, gökyüzünün tepesinde bir süre kalıp ıssız dünyasına şeytani gözlerle baktı ve sonra daha yakından bakmak istermişçesine usulca alçalmaya başladı. Okyanustaki adam transa geçmiş halde uzanıyordu; kaderini düşünürken kaybolmuştu.

Standish saat üç civarı –güneşin konumundan anladığı kadarıyla– sudan buruşmuş ellerine baktı. Tüm pigmentlerini kaybetmişlerdi, cansız bir beyazlıkta, yaklaşan ölümün renksiz rengindeydiler. Susuzluğu artık korkunç bir boyuta ulaşmıştı ve *Arabella*'nın ufukta alaycı bir şekilde kaybolmasını izlediği o korkunç an aklından çıkmıyordu. O andan itibaren hayat artık eskisi gibi olmamış ve zaman onun varlığının tekdüzeliğine karışmıştı. Denizin rengi maviydi ve bu mavilik ruhuna sızıyordu. Tüm ölüm şekilleri arasında en kötüsünün boğularak ölmek olduğunu düşünüyor, kendisine neden böyle bir yazgının yazıldığını merak ediyordu. Tüm bu korkunç olay, adalet hakkındaki düşüncelerini altüst etmişti. Her zaman karmaya inanmıştı; yaptığınız her iyiliğe karşılık başınıza iyi bir şey gelirdi ve aynı şey kötülük için de geçerliydi. Ama Standish kimseye bu kadar büyük bir zarar vermemişti. Tamam, borsa çöktüğünde bazılarına para kaybettirmişti ama bu aslında onun hatası değildi. Genele bakıldığında dürüst, kibar ve adil biriydi. Öyleyse kader neden ona hileli, acımasız ve bu kadar adaletsiz davranıyordu? Neden Pym değildi, neden Pym'i ya da Bingley'i seçmemişti ki? Masmavi bir denizde boğularak ölmenin, yazgını düşünmek ve lanetlemek için vaktinin

olmasının, kendini çaresizce küçük ve dehşete düşmüş hissetmenin ve hayatının ellerinden kayıp gitmesinin ne kadar korkunç bir şey olduğu bir anda kafasına dank etti.

Boğulmakta olan bir adamın tek dayanağı kurtarılma umuduydu; aksi takdirde tüm akıl sağlığını kaybederdi. Ama pek fazla umut kalmadığını düşünse de akıl sağlığını korumaya devam etti. Bu onu bir bakıma şaşırtmıştı, işin doğrusu şu anda çıldırmış olması, kalan gücünü de yürek parçalayan bir histeri patlamasıyla tüketmiş olması gerekirdi. Hiç ama hiç kızgın değildi, aklı tamamen yerindeydi ama acınacak kadar mutsuzdu. Standish aklını kaybedemeyecek kadar soylu biri olduğunu düşünüyordu. Kendini bırakmak ona göre bir şey değildi, tıpkı ülkesinde hisse senetlerinin iniş çıkışını izlediği şekilde kendi acısını not aldığını kolayca fark etti.

Güneş artık dayanılmaz ölçüde sıcaktı ve sadece uçsuz bucaksız ve ıssız denize, o acımasız sulara kan çanağına dönmüş gözleriyle bakan, bu inanılmaz derecede yakıcı ve büyük, insan eliyle çizilemeyecek kadar kusursuz, devasa daireye bakmak bile Standish'in midesinin bulanmasına ve bayılacak gibi hissetmesine neden olmuştu.

Etrafına bakmamaya çalışıyordu. Gözlerini kapalı tutmaya ve gençken çok değer verdiği ama şimdi giderek daha acı verici hale gelen sırtüstü pozisyonda yüzerken başka yerde olduğunu hayal etmeye çalışıyordu. Ofisinde ya da Olivia'nın kollarında olduğunu, Oranges'ta sallanan bir sandalyede oturup anne babasıyla konuştuğunu ya da Hawaii'de rahat bir koltuğa uzanıp Waikiki'de kıyıya vuran dalgaları izlediğini hayal ediyordu. Ancak çok geçmeden bu kendini kandırma girişiminin çok çocukça olduğunu ve haklı olarak da pek işe yaramadığını anladı. Çünkü aklının bir köşesinde kaderine duyduğu beyhude öfke ve kaderinin salt adaletsizliği vardı. Başına böyle korkunç bir olayın gelmesine izin verdiği için Tanrı kendinden utanıyor olmalıydı. Gemiden düşen

diğer insanlara, ondan daha kötü olan, beyhude geçen hayatları boyunca tek bir iyilik dahi yapmamış insanlara daha merhametli davranılmıştı. Balıkçı tekneleri onları almış, akıntı onları kıyıya sürüklemiş, yollarına çıkan enkaz parçaları, paha biçilmez çürük keresteler bir süre dinlenmelerini, tek bir pozisyonda yatmanın zorluğundan kurtulmalarını ve patlayan, bitkin ciğerlerini havayla doldurmalarını sağlamıştı. Gemiden düşen diğer insanlar tüm bu fırsatlara sahipken Tanrı Standish'e bir kibrit çöpü bile göndermemişti.

"Neden?" diye bağırdı Standish. "Neden?" Güneşin tam tepesinde olduğu öğle saatlerinden beri ilk kez konuştuğunu fark etti sonra. Bu ıslak boşlukta sesi öyle yankısız kalmıştı ki içi sonsuz bir umutsuzlukla doldu. Görünüşe bakılırsa, mazur görülebilir bir şekilde ve tamamen retorik olan bu sorusunun bir yanıtı yoktu. Artık hiçbir şeyin bir yanıtı yoktu ve olamazdı da. Hayat karmakarışıktı, iyi insanlara kötü davranılıyor ve zulmediliyordu, kötüler ise güle oynaya yaşıyorlardı, "hem pastam dursun hem karnım doysun" da dahil olmak üzere tüm meseller iğrenç birer yalandı.

Güneş şu an en sıcak konumundaydı, bu da saatin üç buçuk civarında olduğu anlamına geliyordu. Ama artık bundan bile emin olamayacağını düşündü; saat kesinlikle üç buçuk olmalıydı ama Standish artık hiçbir şeye inanmıyordu. Ne var ki, saatin üç buçuk olduğunu kabul ederse bu on saatten fazla süredir suda olduğu anlamına geliyordu. On saat! Geçmişte on saatlik bir süreçte büyük şeyler yaşanmıştı. Asil Standish adını devam ettirecek olan Henry Preston Standish, ilk doğum sancısından sonuncusuna kadar on saatten daha az bir sürede dünyaya gelmişti. Daha kısa bir süre içinde servetler kazanılıp kaybedilmişti ama Standish on saattir sudaydı ve önemli hiçbir şey olmamıştı.

Ama Standish bunu başka bir açıdan düşündüğünde kendisiyle gurur duyduğunu hissetmişti. Tanıdığı çoğu insanın on saat

içinde çoktan ölmüş olacağını biliyordu. Çoğu insan böyle bir durumda onun kadar sağlam duramazdı. Başlı başına susuzluk bile, zalim ve sinsi susuzluk bile onları ateşin karşısındaki sinekler gibi öldürürdü. Standish'in içinde bir anda yeni bir umut yeşerdi; kurtarılacaktı, kurtarılacağını biliyordu. Şu aşçı, şu aşçı bozuntusu, bu zamana kadar kesinlikle onun yokluğunu fark etmiş olsa gerekti. Kamarot, sonra küçük Jimmy! Neticede aşçı da bir insandı ve ne kadar akılsız olursa olsun ya da ne kadar kötü çalışırsa çalışsın onun da bir beyni vardı. Kendisi koymasa, Tanrı bu düşünceyi onun miskin beynine yerleştirecekti. *Arabella* dönüp onu bulacaktı, şüphesiz çoktan bunu yapmıştı, ufukta yeniden belirip doğruca onun bulunduğu noktaya yönelmesinin eli kulağındaydı. Karanlığın çökmesine daha üç saat vardı, bolca zaman demekti bu ve kutsal olan her şey adına bu süre boyunca hayatta kalacaktı!

"Ah, Tanrım!" diye bağırdı Standish. "Tanrım! Ulu, merhametli Tanrım!" Sesinde trajik bir tizlik vardı, çünkü bu yeni iyimserliğinin nedenini birden fark etmişti. İntihar düşüncesi sinsice kafasında yer edinmişti, sebebi buydu. Akıl sağlığına yönelik bu tehdit karşısında cesurmuş gibi davranmak, ona karşı koymanın bir yoluydu.

Bunu düşünmeye başladığı ilk andan itibaren intihar etmeyeceğini biliyordu; Standish'ler intihar edebilecek insanlardan değillerdi.

Yine de tam olarak çözümleyemediği sadistçe bir nedenden ötürü, suda uzanıp her yeni nefesi istemli bir çaba olarak görürken bunu bilinçli olarak düşünmenin zevkine müsaade etmeye karar verdi. Hepsinden önce, kimsenin bundan haberi olmayacaktı. Oldukça komik, mükemmel bir espriydi. Gazetelerde küçük bir paragraf olarak bile çıkmayacak, kimse kulüpte ya da Olivia'nın arkasından fısıldaşmayacaktı. Anladığı kadarıyla bu, o lanet olası yağ lekesinin üstünde dağdan inmiş bir hödük gibi kaydığından beri elde ettiği tek avantajlı puandı. Bir gün cesedinin bulunacağını

varsaysa bile gerçeklerin gün ışığına çıkması imkânsızdı. Yapması gereken tek şey akciğerlerindeki havayı boşaltmaktı ki bu bir çaba değil, çaba göstermeyi bırakıp yüzünün şu anki pozisyonundan sadece iki santim aşağı kaymasına izin vermekti. Su artık burun deliklerinin etrafındaydı; bir santim bile yeterli olacaktı. Nefesini bırakıp suya dalacak ve hemen ardından birdenbire vücudunda kalan son irade ve enerjiyle derin bir nefes alacak, havayı değil masmavi suyu içine çekecekti. Standish o zaman nafile bir mücadelenin başlayacağını tahmin ediyordu; refleksleri muhtemelen akciğerlerindeki suyu boşaltacak, kollarıyla yüzeye doğru çırpınıp öksürerek ve tükürerek nefes almaya çalışacaktı. Ama suyu yeterince kararlı bir şekilde içine çekerse –her şey suyun altında alacağı nefesin gücüne bağlıydı– bu mücadele kısa sürecekti. Tüm acısı ve korkusu sona erecek, susuzluğu dinecekti ve bir daha asla sırtını eğip ayak parmaklarını gererek ve kollarını uzatarak aldığı o acınası pozisyonda durmak zorunda kalmayacaktı.

Standish, bunun nasıl bir his olduğunu anlamak için –suyu içine çekme noktasına gelene kadar– bunu denemeye karar verdi.

Akciğerlerindeki havayı boşalttı ve vücudunun nazikçe suya batmasına izin verdi. Gözlerini kapattığında, burnunu tutup küvetteki suya daldığı günlere geri döndü. Suyun altında keyfi gıcırdı, usulca batıyordu; deneyi birkaç saniye içinde bitirip hava almak için tekrar yüzeye çıkması gerektiğini biliyor, hatta bu duruma üzülüyordu. Ansızın deneyde biraz daha ileri gitmek için karşı konulmaz bir istek duydu, sadece birazcık suyun akciğerlerine dolmasına izin verip ne olacağını görmek istedi. İnsanlar bundan daha az tahrikle kendilerini çatılardan aşağı bırakmışlardı; hem şu an içinde bulunduğu durumdaki herhangi bir değişiklik onun için en iyisi olacaktı.

Standish az kalsın bunu deniyordu, ama sonra tuhaf bir şey oldu. Kurtarılacağına dair bir hisse kapıldı; *Arabella*'nın sudaki titreşimlerini duyduğunu hayal etti. Refleks olarak yüzeye çıktı

ve tuzlu havayı çılgınlar gibi içine çekti. *Arabella*'yı bulmak için gözleriyle ufku taradı ama *Arabella* ortalıkta yoktu. Bitap düşen Standish, tuhaf bir şaşkınlıkla eski yüzme pozisyonuna geri döndü.

Bunun ardından zaman müphem bir düşünceye dönüştü. Sırtındaki ağrı belirli bir noktada sabitlendi, artık ne daha iyi ne daha kötüydü. Akciğerlerindeki havayı boşaltma ve temiz havayı içine çekme hızına bağlı olan suyun yüzeyinde kalma meselesi sanki onu aynı basit işi değiştirmeden veya ara vermeden binlerce kez tekrar etmeye zorlayan bir makinenin önünde saatlerce çalışıyormuş gibi yorucu, can sıkıcı bir rutine dönüşmüştü.

"Olivia... çocuklar, Junior, Helen. Çok korkunçtu ama çok geçmeden alıştım. Okyanusun orta yerinde yapayalnız olmanın nasıl bir his olduğunu tarif edebileceğimi zannetmiyorum ama deneyeceğim. Boyum sadece 1,70 ve 65 kiloyum. Ama okyanusun ne kadar derin olduğunu ya da suyun toplam ağırlığını ancak Tanrı bilir. Bir düşünsenize, Olivia, Junior, Helen! Gözünüzle görebildiğiniz her yerde, önünüzde ve arkanızda su uzanıyor. Üstünüzde ise gökyüzü ve güneş. Tüm dünyanız bu; sahnenin tekdüzeliğini bozacak hiçbir şey yok. Ve resmin tam ortasına yerleştirilmiş ufacık bir nokta. Bu benim, kocan Olivia, babanız çocuklar! Zaman zaman onlar gelip beni alana kadar suyun üstünde kalmaya gücümün yetmeyeceğini düşünürdüm. Sigarayı uzatır mısın, lütfen, Olivia. Kibriti de. Teşekkürler. Sonra orada sırtüstü uzanırken" (hayır, onlara sürekli etrafta yüzdüğümü söylesem daha iyi) "orada, Tanrı'nın unuttuğu o denizde yüzerken bir yunus sürüsüyle karşı karşıya geldim. Elimden yemek yiyecek kadar yakınımdaydılar. Onlardan korkmuyordum. Korkmanın anlamı yoktu. Bir geminin pruvasında oynayan bir yunus sürüsü gördünüz mü hiç? Dünyanın en güzel görüntüsü. Ama onlarla denizde karşı karşıya geleceğimi hiç düşünmemiştim. Evet Olivia, sanırım bir viski-soda daha alacağım."

Viski-soda düşüncesi ağır gelmişti. "Gemiden düşen var!" diye bağırdı susuzluktan boğuk çıkan sesiyle. Sonra huzursuz bir çocuk gibi inledi. *Arabella*'nın pervanesine çarpıp hemen oracıkta ölseydi bu daha insaflı olurdu. Hızlı, keskin bir acı, yavaş ve can sıkıcı olandan daha iyi, ani bir ölüm ise boş umutların sonsuz ızdırabından daha merhametliydi.

Birden mavi-sarı iç çamaşırının ve üstüne yapışan spor atletinin ağır bir yük olduğunu fark etti. Bir öfke patlamasıyla onlardan kurtulmaya koyuldu. Mavi-sarı iç çamaşırı kolayca çıktı ama atlet için biraz çekiştirip zorlaması gerekti. Suyun içinde deli gibi çırpınıyor, askılarını deli gibi çekiştiriyordu. Sonunda bir şekilde çıkarttı; çırılçıplak ve özgürdü artık. Çıplak olmak o an için Standish'in memnun olduğu yeni bir duyguydu. Bir süreliğine suyun içinde oldukça rahat hissetti. Sonra bunun, hayatı boyunca çıplak yüzmenin bir zevk, rahatlama, sıcak bir günde dört gözle beklediği şey olmasından kaynaklandığını fark etti. New York'taki Atletizm Kulübü'nde, erkeklere özel, klor kokulu yüzme havuzunda pek çok kere çıplak yüzmüştü. Şimdi çıplak olmanın çok daha farklı bir anlamı vardı ve bunu düşündüğünde tüyleri diken diken oluyor, üşüyor ve bitkin hissediyordu. Kendini ölüme hazırlamak için çırılçıplak soyunmuştu, bu kadar basit! Cenaze kaldırıcısı ölüleri gömülmek için hazırlamadan önce çırılçıplak soyardı. Ancak Standish kendisi –hâlâ hayattayken– soyunmak zorundaydı, öldükten sonra gömülmeyecekti.

"Olivia'yı düşün!" dedi yüksek sesle.

"Olivia, saatler boyunca suyun içinde uzanırken zaman zaman aklıma korkunç şeyler geldi. Ama her seferinde gözlerimi kapattım ve en kötü anlarda seni ve çocukları hayal ettim. Aslına bakarsan hiçbir zaman tam anlamıyla umudumu kaybetmedim."

Standish'in yarı kör olmuş, acıyan gözlerinden kocaman yaşlar boşaldı. Keşke kurtarılabilseydi; anlatacak muhteşem bir hikâyeydi bu! Dünyanın bu hikâyeye ihtiyacı vardı: En dizginsiz türden

bir felaket karşısında bir cesaret hikâyesi, cesur bir kalbin beslediği bir umut hikâyesi.

Sesi engin denizde çınladı: "Beni dinleyin! Lütfen biri sesimi duysun!"

Ama sesini duyacak kimse yoktu elbette, Standish onu duyacak kimsenin olmamasını kaderin en fena cilvesi olarak görüyordu.

Sekiz

O akşam *Arabella*'da saat beşte servis edilen akşam yemeği tam bir başarıydı. Başlangıç olarak deniz tarağı çorbası, ardından ızgara ringa balığı, kuzu pirzola, fırında kestane dolgulu hindi, Rus salatası ve kırmızı pancar salatası, fırında patates ve karnabahar, elmalı turta, kestaneli puding, peynir, meyve, kahve ve çay. Aşçı vasat yeteneklere sahip biri olduğundan yemekler fevkalade değildi ama sağlıklı, lezzetli ve bol miktardaydı. *Arabella*'da daha fazlasına ihtiyaç yoktu. Böylesine sakin bir denizde, göğün estetik duyuları hayrete düşüren muhteşem gösterisi varken, iştahı artıracak bir şeye gerek yoktu. Yemekten önce hiç kimseden –Bay Standish'ten bile– tek bir kokteyl, viski ya da soda siparişi gelmemesi kamarotu hayal kırıklığına uğratmıştı; masaları hazırlarken aşçıya daha önce hiç bu kadar sıkıcı yolcularla denize açılmadığını söyledi.

Bayan Benson'ın çocukları o kadar acıkmışlardı ki, akşam yemeklerini öncekilere kıyasla daha sakince yediler ve tüm zamanların uslu davranma rekorunu kırdılar. Bay ve Bayan Brown daha önce birbirlerine, Tanrı'nın yüceliklerini sürekli düşünmenin genellikle iştahı kabarttığını söylememişlerdi, ama söyleyebilirlerdi de çünkü onların durumunda bu doğruydu. Nat Adams'ın doğuştan iştahı açıktı, hatta iştahı tüm yolculuğunun parasının peşin ödendiği ve yediği her bir lokmanın şirketin cebinden çıktığı düşüncesiyle daha da açılmıştı; fırında kestane dolgulu hindiyi de çok severdi zaten. Gemi görevlileri ve mühendisler her zamanki gibi çok acıkmışlardı ve yemek boyunca pek konuşmadılar. Şenlik masalarından tek tek kalktılar (birlikte kalkan Bay ve Bayan

Brown hariç) ve salondan çıkıp geminin güvertesine doğru ilerlediler; her biri yemeğini sindirip güneşin batışını izlemek için en sevdiği yeri seçti.

Bu sırada Kaptan Bell, hemen arkasında onu izleyen Bay Prisk'le beraber öfkeyle gemiyi arıyordu.

İyi kalpli kaptan ilk başta öfkelenmişti, sonra öfkesi büyüdü ve sonra Bay Prisk'in söylediklerinin doğru olduğunu ve Standish'in sahiden de kaybolduğunu anlayınca öfkesi doruğa ulaştı. Kamarasına çekildiğinde, şüphelendiğini daha önceden kendisine söylemediği için Bay Prisk'e sövüp saydı. Onu her türlü korkunç cezayla tehdit etti, *Arabella* Panama'ya vardığında lisansını elinden alacağını, onu zincire vurup hapse yollayacağını söyledi. Bay Prisk böyle bir durumda bir kaptanın bu tuhaflıkları yapmasının eski bir denizci geleneği olduğunu bildiği için kaptanın bu çıkışını büyük bir sabırla karşıladı. Kaptan Bell bu tehditlerin hiçbirini yerine getirmedi; Bay Prisk, şimdi başka bir gemide ve başka bir okyanusta olsalar da hâlâ onun emrinde çalışıyor.

Sonunda, öfkeden deliye dönen Kaptan Bell herkesi sorgulamak için salona çağırmaya karar verdi. Bay Prisk sessizce küfrediyordu, omuzundaki yükü biraz hafifletmiş olarak kaptanın yanından ayrıldı. Her yolcuya, gemi görevlisine ve mürettebata tek tek yanaşıp usulca, "Lütfen salona geçin. Kaptan Bell bir duyuru yapacak," dedi. İşini mümkün olduğunca duygularını belli etmeyecek şekilde yapmaya çalışsa da bu, gemideki insanlar arasında büyük bir heyecan yarattı. Gemilerde her tür nahoş olayla karşılaşılabilirdi, on beş dakika içinde hepsi salonda toplanmış, neşeyle sohbet ediyorlardı. Gemi görevlileri ve mühendisler dahil hiç kimsenin neden orada toplandıklarına dair en ufak bir fikri dahi yoktu, bu da durumu daha gizemli hale getiriyordu. Bir süredir, *Arabella*'da ölümcül bir salgın hastalık olduğu, Amerika Birleşik Devletleri'nde korkunç bir felaketin, muhtemelen yıkıcı bir depremin yaşandığı gibi tuhaf söylentiler ortalıkta dolaşıyordu. Bu

telaş yüzünden Standish'in yokluğunu Tanrı'nın bir kulu bile fark etmemişti. Salondaki seslerin vızıltısı gür bir uğultuya dönüşmüş, Kaptan Bell saat altı civarında etkileyici bir giriş yaptığında tamamen kesilmişti.

Kaptanın yüzü sertti, hepsine birden seslenebileceği bir köşedeki masaya doğru uzun adımlarla ilerlerken dudakları birbirine kenetlenmişti. Konuşmaya başlamadan önce bir süre buyurgan bir tavırla etrafına bakındı.

"Hanımlar beyler," dedi Kaptan Bell, "Bay Standish kayıp."

Sözlerinin yarattığı etki gerçekten de tuhaftı, önce eş zamanlı bir soluk alma, ardından sessizlik ve sonra her yeri saran bir gürültü. Kaptanın duyurusunu kavrama hızları, neredeyse hepsinin Standish'in kaybolduğunun saatlerdir farkında olduklarını ama bunu söylemeye bir türlü dillerinin varmadığını gösteriyordu. Çoğu için bu, içlerindeki açıklanamaz huzursuzluğu doğruluyordu; şimdi biri bunu dile getirdiğinde kimsenin neden daha önce bunu gün ışığına çıkartmadığına şaşırmışlardı.

Kaptan Bell elini havaya kaldırdı. "Sessizlik lütfen." Herkes sustu. "Şu ana kadar bildiğimiz kadarıyla, beyefendi en son bu sabah saat beşte görüldü. O saatten sonra Bay Standish'i göreniniz oldu mu? Lütfen çok dikkatli düşünün."

Derin bir sessizlik oldu. Kaptan Bell boğazını temizledi. "Bay Brown, sanırım saat on civarında Bayan Benson'a Bay Standish'i saat dokuz buçuk gibi kütüphanede gördüğünüzü söylemişsiniz."

Bay Brown'ın sesi yumuşak ve ağırbaşlıydı. "Evet, öyle dedim, Kaptan, ama yanılmışım. Birkaç saat önce Bay Prisk'e kütüphanede gördüğüm kişinin Nat Adams olduğunu söylemiştim. İkisini nasıl karıştırdım hiç bilmiyorum. Korkarım aklım başka bir yerdeydi."

"Sorun değil, hepimiz yanılabiliriz," dedi Kaptan Bell. "Sadece emin olmak istiyorum. Bay Adams, dokuz buçuk civarında kütüphanedeydiniz, öyle değil mi?"

Nat Adams büyük bir şaşkınlık içindeydi. "Evet efendim, birkaç dakikalığına uğramıştım. Sabahın beşi ha! On üç saat demek bu..."

"Evet," dedi Kaptan Bell üzgün üzgün. "On üç saat. Ama lütfen hepiniz iyice düşünün. Kimse Bay Standish'i sabah beşten sonra gördüğünü hatırlamıyor mu?"

Kimse hatırlamıyordu. Hemen herkes kendini bitkin hissediyordu; afallamışlardı. Kaptan Bell onları daha fazla sorgulamanın bir anlamı olmadığını anladı; Standish'i saat beşte tek görenin aşçı olduğu, daha sonra onu kimsenin görmediği ortadaydı.

"Teşekkürler," dedi Kaptan Bell son olarak. "Bay Standish'i aramak için geri dönmek zorunda kalacağız. *Arabella*, Panama'ya en az bir gün geç varacak."

Kaptan, yolcuların önünde kontrol etmekte zorlandığı bir öfke içindeydi. Salondan çıkıp kaptan köprüsüne doğru yürüdü. *Arabella*'nın geri dönüp Honolulu'ya doğru yönelmesini emretti. Üçüncü kaptana kaptan köprüsündeki projektörleri gece boyunca kullanmak üzere hazırlamasını emretti ve gerçekten yapılacak hiçbir şey olmadığını bilmesine rağmen gemi personelinin hepsine hazır bulunmalarını emretti. Tüm bunları yapmak canını sıkıyordu ama en azından on iki saat boyunca, olmadı sabaha kadar arıyormuş gibi yapması gerektiğini biliyordu. Bu bütün bir günün kaybolması anlamına geliyordu. Tam da masrafları kısmak için didindikleri bir dönemde şirkete en az beş yüz dolara mal olacaktı. Kaptan köprüsünden ayrılıp kamarasına dönmeden hava hâlâ aydınlık olmasına rağmen projektörlerin test için ileri geri sallanmasını emretti ama projektörlerin güneşe karşı kâğıttan bir kibrit çakmak kadar işe yarayacağının farkındaydı.

Bir ara salonda şaşkınlık nidaları, iç çekişler ve hafif bir uğultuyla karışık mırıldanmalar oldu. Gemi görevlileri, mühendisler ve mürettebat haberi kendi kamaralarında konuşmak üzere oradan ayrıldılar, yolcuların çoğu bir anda kendilerini yalnız kalma

isteğiyle baş başa buldular. Bay ve Bayan Brown bile eski bir *Christian Science Monitor* sayısından yeni anlamlar çıkarmayı bırakıp ayrıldılar. Aşçı mahcup ve perişan hissediyordu, uğursuz kapıya doğru yürüdü ve uzun bir süre orada durdu. Bir süre sonra, Standish'in ardından poşe yumurtaları denize atmış olmasında korkunç bir sembolizm gördü ve tüyleri diken diken oldu. Standish'le olan dostluğunun derinliği düşünüldüğünde Küçük Jimmy'nin tepkisi beklenenden az oldu. Denize baktı ve gemiden düşen Standish'i düşünmeye çalıştı; bu ona ağır gelmişti. Bu konu yüzünden ne uykusundan ne de yulaf ezmesinden feragat edebilirdi. Kamarotun ilk aklına gelen bahşişini alamayacağı, ikincisi ise puantiyeli kravatı çalmadığı için duyduğu üzüntüydü.

Bayan Benson, filikalardan birinin arkasında yalnız kalabileceği bir yere doğru dalgın dalgın yürüdü. Güneş batıyor, yıldızlar belli belirsiz ortaya çıkıyordu. Bu durum ona hep bir sinema salonunda ışıkların yavaş yavaş yanmasını anımsatırdı; sinemaya gitmek kıyıya vardığında yapacağı ilk, bilemedin ikinci şey olacaktı. Kaçamak bakışlarla okyanusu izliyordu. Kendisi burada geniş tahta kalasların üstünde güvendeydi ama Bay Standish orada, suyun içindeydi. Hayal etmesi zor, buna inanması daha da zordu, yine de durumun böyle olduğunu biliyordu. Standish çok iyi, saygıdeğer bir insandı –cebinden bir paket nane şekeri çıkardı ve birini dalgın bir tavırla ağzına attı– çocuklara her zaman güzel şeyler söyler, hep ince davranır ve bir hanımefendinin yanında bir beyefendiye yaraşacak şekilde davranırdı. Birden içi ürperdi, küçük bir ürpertiydi ama güvertenin kenarından bir adım geri çekilmesine yetecek kadar büyüktü. Bu adamda anlaşılmaz bir şeyler vardı, bunu en başından beri seziyordu. Derin düşüncelere dalmasına neden olan, hüzünlü, anlaşılmaz bir şey onun varlığına nüfuz etmişti. Nedenini tam anlayamasa da onunla ettiği sohbetler sırasında söylediği birkaç kelimeden mutsuz olduğunu tahmin ediyordu. Ama böyle bir intihar biçimini, kimseye haber vermeden

okyanusa atlamayı aklı almıyordu. İnsanın tahayyül edebileceği ve tahayyül edemeyeceği bazı şeyler vardı. Bayan Benson okyanusta sürüklenen bir adama odaklanmayı imkânsız buluyordu. Nane şekerini ısırdı ve dilini yakana kadar çiğnedi.

Nat bütün bu üzücü olaydan o kadar rahatsız olmuştu ki salonda her zaman hazır bulunan limonatadan bir bardak daha içti. Geride açıklayıcı bir not bile bırakmamıştı, bu inanılmazdı. Limonatasını yavaşça yudumladı, ağzında gezdirip ekşiliğini hissetti, kahvaltıdan sonra Standish'in kapısını çalmış olsaydı her şeyin ne kadar farklı olabileceğini düşünerek isteksizce yutkundu. Kapıyı ikinci ve üçüncü kez çalabilirdi ve Standish'in yokluğunu sabah erkenden, geri dönüp onu bulma şansı hâlâ varken pekâlâ fark edebilirdi. Havuz güvertesindeki en sevdiği yere inip denizi ve belirginleşen yıldızları izledi. Hayal gücünün ötesindeydiler. Önce bu uçsuz bucaksızlığı, hemen ardından onun ortasında kaybolmuş cılız bir insanı düşünemezdiniz. Biri diğerinden çok büyüktü; insan zihni ikisini bir arada düşünemezdi. Nat koca piposunu doldurdu, yüzünü buruşturup metanetle tüttürdü. Standish'in intiharını işaret eden bir şey, aklının köşesinde bir yerlerde bir iz vardı. Onu bulmak zorunda olduğunu hissetti. Denize tükürdü. Birden aklına Standish'in yaklaşık bir hafta önce sıradan bir konuşma esnasında söylediği bir şey geldi.

Standish batmakta olan güneşe bakarak, "İnsanın sonsuza dek böyle, bir şeyi düşünmek zorunda kalmadan sadece huzurlu hissederek yaşayamaması ne kötü," demişti. İşaret eden şey buydu. Nat piposunun tütününü sıkıştırıp aceleyle salona döndü, bunu birilerine anlatmalıydı; belki de Standish'in başkalarına söylediği şeyleri öğrenecek ve yapbozu tamamlayacaktı.

Üst güvertede Fin denizci Bjorgstrom kendini hem çakırkeyif hem de üzgün hissediyordu, hatta kaptan köprüsünde projektörlerden birini çalıştırmaya hazır bekleyen yakın arkadaşı Gaskin'den bile daha üzgün ve çakırkeyif.

Bjorgstrom'un gözleri iyi görürdü, bununla övünmese de yaşayan tüm denizcilerden daha keskin gözleri vardı. Standish'i bulma umudu olsaydı, Bjorgstrom tropikal kasırga çıksa bile üst güvertede durur, gözleriyle okyanusu baştan aşağı süzerdi. Bir umut olsaydı, kendisini direğe bağlamalarına bile izin verirdi. Ama Bjorgstrom hiç umut olmadığını düşünüyordu; denizci sezgileri ona bir mucize yaşanmazsa Standish'in bulunamayacak kadar uzun bir süredir kayıp olduğunu söylüyordu. Adamcağız yalnızca zamana karşı mücadele etmiyordu, bir de onu sürekli *Arabella*'nın izinden uzaklaştıran akıntıya karşı mücadele ediyordu. Bjorgstrom iç geçirdi ve ranzasından kalkıp kıç güvertesine çıktı. Üzerinde kirli bir tulumla orada durmuş, *Arabella*'nın suda bıraktığı izin geceye karışmasını izliyordu. Standish iyi bir adamdı, Bjorgstrom onu görür görmez iyi bir adam olduğunu anlamıştı. Bjorgstrom bu yönüyle tuhaf biriydi; yolcuları ilk günden değerlendirir ve onlar hakkındaki fikirlerini bir daha değiştirmezdi. Gerçi bunun bir önemi yoktu, onlarla yolları bir daha hiç kesişmezdi. Standish'i hemen iyi bir adam olarak değerlendirmişti; başka bir deyişle, annesine iyi davranan, çocukları için eve para gönderen bir adam. Bjorgstrom, birkaç dakika boyunca Standish'i intihara sürükleyen şeyi, parasını nasıl kaybettiğini düşündü. Muhtemelen borsada kaybetmiştir diye düşündü. Hep böyle olmaz mıydı? Zenginsindir ve bir anda tüm paranı borsada kaybedersin, muhtemelen şu insanı hayrete düşüren dolandırıcı Ivar Kreuger yüzünden, sonra da insanlar seni yakalamak için peşine düşerler. Utanç içinde aileni terk edersin ama sonunda polisin seni yakalamak üzere olduğunu öğrenirsin ve yaşamına son verirsin. Standish gibi beyefendilerin yaşam örüntülerinin birbiriyle bu kadar tutarlı olması şaşırtıcıydı. Kendisi, asla bu şekilde ölmeyecekti. Kelimelerle anlatılamazdı ama denize büyük bir saygısı vardı, önünde şapkasını çıkarırdı. Deniz, bin türlü tuhaf fikirleri olan tuhaf biriydi. Onun sarhoş halinden bile beterdi. Denizciler denize açılır, deniz peki

der, ama zorlama. Sakin ol, sen kendi yoluna git ben kendi yoluma gideyim. Bjorgstrom bir keresinde New York ve Havana arasında sefer yapan bir yolcu gemisiyle denize açılmış, ama işe çok ihtiyacı olmasına rağmen ilk seferin ardından gemiyi terk etmişti. Ellerinde kokteylleriyle ay ışığında dans eden o züppe insanların denize hiç mi hiç saygıları yoktu. Onlar Tanrı'nın denizi onları eğlendirmek için yarattığını düşünürken, aklı başında her denizci Tanrı'nın denizi bir kıtadan diğerine sessizce mal taşımak için yarattığını biliyordu. Sonuç itibarıyla deniz öfkelendi ve ara sıra onlara küstahlıklarını hatırlattı, gemideki bir yangınla onları ateşe verdi, kuzeybatı rüzgârlarıyla onları dondurdu ya da metrelerce yükseklikteki dalgalarla onları perişan etti. Denizin onlara bu kadar kolayca haddini bildirmesi çok komikti, filin bir karıncanın üstüne basması kadar kolay. Bu yüzden, denizciler gereğinden fazla yıkanmıyorlar, diye düşündü Bjorgstrom. Denizden anlamayanlar, denizcilerin tabiatları gereği pis olduğunu düşünüyorlardı, oysa bunun tek nedeni üzerlerine daha fazla denizin bulaşmasını istememeleriydi. Deniz zaten yeterince üzerlerindeydi; yüzlerine püskürüyor, fırtınalı havalarda havuz güvertesine tırmanıveriyordu. Gökyüzü hariç her yerdeydi deniz. Tanrı kadar güvenilmezdi, onun da ne yapacağını asla bilemezdiniz. Deniz isteseydi, şu anda size banyo –uzun bir banyo– yaptırabilirdi, o halde aksini iddia etmenin ne gereği vardı ki? Zavallı adam, diye düşündü Bjorgstrom. Ama sonuçta intihar etmek istiyorduysa bu onun kendi bileceği işti. Kendisine gelince, üst güverteye dönecek ve Finlandiya'daki annesine mektup yazmaya çalışacaktı.

Nat Adams, her heyecanlandığında olduğu gibi takma dişleri canını acıtarak salona girdi ve Bayan Benson, başmühendis Bay Travis ve Bay-Bayan Brown'ı kasvetli bir hava içinde otururlarken buldu. Bay Travis elinden gelen her şeyi yapmıştı ki bu da *Arabella*'yı geri döndürmek anlamına geliyordu. Makinelere duyduğu yoğun ilgi ve her şeyi düzenli tutmadaki sonsuz isteği

ruhunu insan ilişkilerine karşı bir şüphecilikle kaplamıştı. Öyle ya da böyle, Standish'in yokluğunun onu hiç etkilemediğinin farkındaydı. Fakat işi ve gemideki konumu gereği bir şekilde konuyla ilgilenmesinin icap ettiğini düşünüyordu, bu yüzden akşamın geri kalanında briç oynamaktan gönülsüzce vazgeçti ve yatana kadar yolcularla birlikte üzgün üzgün oturmaya karar verdi.

Bay ve Bayan Brown birden fazla konuda bir çıkmazın içindeydi. Kütüphanede gördükleri adamla ilgili hata –Bay ve Bayan Brown bunun düpedüz yalan olduğunu düşünmüyorlardı bile– birbirlerine itiraf etmeseler bile ağızlarının tadını kaçırmıştı. Bayan Brown kocasının yalan söylediğini biliyordu, birbirlerine o kadar yakındılar ki kocası ona bunu yutturamazdı. Yine aynı mantıkla birbirlerine o kadar yakınlardı ki yalan kocasının olduğu kadar onun da yalanıydı, daha doğrusu Bay Brown'ın olduğu kadar onun iyiliği için de söylenmişti. Bu hatanın öncelikli etkisi, Bay Standish olayında aşçıyı saymazsak Bay Brown'ın *Arabella*'daki herkesten daha fazla ön plana çıkması olmuştu. "Bay Standish olduğuna yemin bile edebilirdim ama daha sonra sakin kafayla düşününce ne kadar büyük bir hata yaptığımı fark ettim. İnsanın aklı başka yerdeyken gözleri gerçekten aldatıcı olabiliyor." Bay Brown insanlara defalarca bunu söylemek zorunda kalmıştı. Kimse Bay Brown'ın yalan söylediğinden kuşkulanmıyordu, sadece boş bir sohbet konusu olması gereken bir konuda dilini düzeltmek zorunda kalmanın tatsızlığı ve elbette vicdan azabı vardı, çünkü bu yalanı söylememiş olsaydı Bayan Benson'ın Standish'i aramaya gidebileceğini ve onun yokluğunu fark edebileceğini düşünmeden edemiyordu. Ancak bu uzak bir ihtimaldi ve Bay Brown tam anlamıyla kendini suçlama ve soğuk kanlı bir katil olarak görme noktasına gelmemişti. Daha büyük bir çıkmaza sokan başka bir konu vardı. Standish'in ölü mü yoksa sağ mı olduğunu bilmelerine imkân yoktu, emin olabilecekleri tek şey intihar girişiminde bulunmuş olmasıydı. İntihar girişimine

rağmen hâlâ hayattaysa, kurtarılması ve Tanrı'nın onu bağışlaması için dua edebilirlerdi. Ama eğer öldüyse –nitekim öyle gözüküyordu– bu kendi hayatına son vermiş demekti ve hiçbir koşulda ahlaki açıdan kabul edilemezdi bu. Kurtarılacak bir günahkâr tamam ama ya günahından kaynaklanan ölüm nedeniyle Tanrı tarafından bağışlanma şansını yitiren bir günahkâr? Bay Brown'ın hayal edebileceği neredeyse en aşağılık olanlardandı. Bay Brown diğerlerinin kendisinden dua etmesini beklediklerinin farkındaydı, hatta putperest Çinliler arasındaki uzun deneyimlerinden onların bunu söylemekten çekindiklerini de biliyordu ama bu zor durum kafasını öyle karıştırmıştı ki söyleyecek söz bulamıyordu.

Nat Adams böyle bir topluluk bulmuştu karşısında. Rahat bir koltuğa oturup sırtını yasladı. Onu, gözlerini yerden kaldırmadan, hafifçe başlarıyla selamladılar ve o gelmeden önceki sessizliklerini korudular. Bu sessizlik Nat'in cesaretini kırmadı; bulduğu şey aklından çıkmıyordu bir türlü.

"Ah, zavallı adam," dedi Nat. "Böyle gideceği hiç aklıma gelmezdi."

Bayan Benson koltuğunda kıpırdandı. Hepsi zaten bu konudan defalarca bahsetmişlerdi. "Bunu düşünmek bile beni hasta ediyor, Bay Adams." Nat ciddi ve kararlı bir tavırla Bay ve Bayan Brown'a ve Bay Travis'e baktı.

"Bunu neden yaptığını merak ediyorum," dedi.

Bay Brown sert bir ses tonuyla, "Bazı gizli dertler ruhunun başa çıkamayacağı kadar güçlüydü anlaşılan," dedi. Konuşmanın geldiği noktayı onaylamıyordu, diğerleri karısının yüzündeki hoşnutsuzluktan bunu anlayabiliyordu.

Fakat Nat ısrarcıydı. Bacak bacak üstüne atıp koltuğunda öne kaydı ve dalgın bir tavırla konuşmaya devam etti. "Ne tuhaf, Bayan Benson, biz onu mutlu sanıyorken Bay Standish sürekli bunu tasarlıyormuş. Bir hafta önce bana, 'Adams, insanın sonsuza dek

böyle, bir şeyi düşünmek zorunda kalmadan sadece huzurlu hissederek yaşayamaması ne kötü,' demişti." Bayan Benson'ın gözleri yaşardı. "Onda bir hüzün vardı, çok hoş bir hüzün. Ama bu kadar ciddi olduğunu hiç düşünmemiştim."

"Erkekler bazen anlaşılmaz oluyorlar," dedi Bay Travis, bir şey söylemesi gerektiğini düşünerek.

Nat, elini çenesine yasladı. "Bana söylediği şeyle ne demek istediğini merak ediyorum. Acaba evli miydi?"

"Evliydi," dedi Bayan Benson. "Elbette evliydi. Size New York'taki çocuklarından bahsetmedi mi hiç?"

Nat elini çenesinden çekti. "Öyle demek istemedim. Bana çocuklarından bahsetmişti. Demek istediğim halihazırda evli miydi acaba? Bana eşiyle sorunlar yaşayan biri gibi görünüyordu."

Bayan Benson'ın gözleri birden parladı. "Evet, Bay Adams, evet! Elbette. Bunu göremeyecek kadar körmüşüm demek! Birkaç gün önce, geçen pazar günü akşam yemeğinin ardından ona Bay Benson'la aramızdaki ilişkiden bahsediyordum, ne kadar iyi anlaştığımızdan ve bana ne dedi biliyor musunuz? Bana tuhaf, üzgün bir ifadeyle baktı ve 'Evet, Bayan Benson, mutlu bir evliliğinin olması insanın hayatını kolaylaştırıyor, öyle değil mi?' dedi." Sözlerini kısa bir sessizlik izledi, sonra aceleyle ekledi: "O böyle söyledi! Sesinde gizlediği bir şeyler vardı, beni kıskanıyordu ama kötü niyet taşımadan."

"Ona her zaman mektup yazardı," dedi Bay Travis. "Bir süre önce kaptanın gardırobunu ve kişisel eşyalarını toplamasına yardım ediyordum. Masanın üstünde ona yazılmış bir mektup vardı. Mühürlüydü," diye ekledi aceleyle. "Karısı Central Park West'te yaşıyor. Gayet güzel bir semt. Kadınlara ve diğer her şeye orada iyi gözle bakılıyor diyorlar," diye zayıf bir tonda tamamladı sözlerini, Bayan Benson'ın gözlerini ona diktiğini fark etmişti.

Nat üzüntüyle başını salladı. "Öğrendiğinde nasıl hissedeceğini merak ediyorum."

"Hiçbir kadın için buna değmez," dedi Bay Travis ve hemen bundan pişmanlık duydu. "Sözüm meclisten dışarı." Ama kimse gülmüyordu.

Sözcükler Bayan Benson'ın ağzından hızla dökülüverdi. "Çok haklısınız. Hiçbir kadın uğruna ölmeye değmez. Kendi cinsimi savunacak değilim, iyi kadınlar da var kötü kadınlar da. Adamı intihara sürüklediğine göre ona epey kötü davranmış olmalı. Bayan Standish'in nasıl bir kadın olduğunu size söyleyebileceğime bahse girerim: Buz gibi soğuk, kalpsiz bir kadın. Muhtemelen onunla bununla cilveleşmiş, sonra da başka bir adamla kaçıp gitmiştir."

"Ama öyle olsa bile," diye heyecanla söze girdi Nat, "ben ya da bu odadaki herhangi bir erkek bir kadın yüzünden okyanusun ortasındaki bir gemiden atlar mıydı?"

"Çocukları vardı," dedi Bayan Benson. "Bay Standish sessiz, evine bağlı biriydi, bu hemen anlaşılıyordu. Etrafta dolaşırken kendini kaybetmiş gibiydi. Karısı o jigoloyla kaçtığı zaman hayatının mahvolduğunu hissedip her şeyi unutmak için bu yolculuğa çıkmış olmalı, ama bunu başaramadı herhalde."

Nat'in gözlerinde hüzün vardı. "Hep kasvetli bir hali vardı, bir şeyleri özlüyormuş gibi..."

"Perişan haldeydi," dedi Bayan Benson. "İçi içini yiyordu. Zavallı Bay Standish!" Gece hızla çöküyordu. Çok geçmeden projektörler denizin üzerini taramaya başlayacaktı. Bir istikamette bu kadar çok yol almışken geri dönmeye isteksizmiş gibi azur mavisinin içinden iç çekerek geçti *Arabella*.

Kaptan Bell kamarasındaki yeşil halının üstünde volta atıyor, öfkeyle kendi kendine söyleniyordu. Üst güvertedeki adamlar sessizce uzanmışlardı, gözlerinde öfke vardı, sanki kaybolan Bay Standish'e yolculuklarının dengesini bozduğu için sitem ediyorlardı. Telsiz operatörü, şirketin Panama'daki ofisine felaketi bildiren kısa bir mesaj göndermişti bile, ama Kaptan Bell, kocasının

kurtarılamayacağından emin olana kadar Bayan Standish'e haber göndermemenin daha akıllıca olacağını düşünüyordu.

Kendisi zaten emindi ama şüpheye yer bırakmayacak kadar emin olmak istiyordu; mesajı gönderir ve sonra bir şekilde adamı sağ bulurlarsa bu onu aptal durumuna düşürürdü.

Genç, neşeli bir adam olan dördüncü mühendis salona girdi ve kamarota seslendi. "Viski soda." Sonra Bay Travis'e döndü. "Bugsy az önce bütün elleri kazandı!"

"Bugsy başardı!" Bay Travis yerinden kalktı, gözlerinde şüpheyle, oradakilere Bugsy'nin kim olduğundan bahsetmeden insanların yanından ayrıldı.

Nat dalgın bir tavırla oturuyor, Standish'i düşünmeye çalışıyordu ama iradesi dışında aklına tuhaf düşünceler geliyordu; yıllar önce karısı ölmeden ona söylediği şeyler, gençken saman arabasından düşmesi gibi. Bayan Benson sakin sakin iç geçiriyordu ve Bay ve Bayan Brown dini soyutlamalar dünyasında kaybolmuşlardı.

"Eh," dedi Bayan Benson beklenmedik bir biçimde, "en azından hızlı bir ölüm olmuştur."

Bay ve Bayan Brown aynı anda dudaklarını oynatarak dua etmeye başladılar ama kimse Bay Standish için mi yoksa Bayan Benson için mi dua ettiklerini anlayamadı. Dördüncü mühendis fonografa bir plak yerleştirdi, çok geçmeden üçlü kız grubu hüsrana uğramış bir aşkla ilgili saf bir melodiyi icra etmeye başladılar.

Bay ve Bayan Brown birdenbire aynı anda ayağa kalktılar.

Bay Brown, Bayan Brown'a, "Güvertede bir gezintiye çıkıp yıldızları izleyelim," dedi. "Tamam," dedi Bayan Brown, "haydi."

Dokuz

"Denizde sırtüstü uzanıyordum, sırtım ağrıyordu ve dilim susuzluktan damağıma yapışmıştı."

Standish, *Arabella*'yla Panama'ya ulaşacağı ve gazetecilerin kendisine bu kadar uzun bir süre denizde mahsur kalmanın nasıl bir duygu olduğunu sormak için etrafına üşüşeceği günü düşünüyordu. O kadar kalabalık olacaklardı ki onları salona davet edecekti.

"Salona gidelim, daha rahat olur," diye mırıldandı.

"Gidelim."

Sonra Standish, sahneye ilk çıktığı gece merdivenlerden yuvarlanan sosyetik kızın adını hatırlamaya çalıştı. Beynini zorladı ama bir türlü hatırlayamadı; kızın adı Bayan Adelaide Van Devander'di. Bunun gibi gelişigüzel şeyleri düşünmeye başladı çünkü güneşin batmakta olduğunu fark etmişti. Bu gerçekten de tuhaf bir şeydi, güneş tepedeyken gökyüzünde bir milim bile ilerlemeden saatler geçiyormuş gibi görünüyordu ama ufka yaklaştığında ölümcül çizgiye doğru korkunç bir hızla ilerlemekteydi.

Güneş o çizgiyi geçtiğinde hava kararacaktı. Aldığı her nefes olağanüstü bir başarıydı ve tüm kasları insan tahammülünün ötesinde gerilmişti. Standish bir anda trajik bir şeyin farkına vardı: İnsanlar, ölüm yanı başlarına sokulana kadar onu gerçek anlamda düşünmüyorlardı. Son birkaç saat içinde bir anlamda kendini toparlamış ve zihnini ahiret konusuna yöneltmişti. Ama bunun tek sonucu, zihninin ona korkunç oyunlar oynayıp düşüncelerini yeniden kurtarılma olasılığına evirip çevirmesi olmuştu.

Ama şimdi zihninde ufak bir değişimin gerçekleştiğini hissediyordu. Standish bu değişimin altında on dakika önce meydana gelen kaçınılmaz kazanın yattığına karar verdi. Su üstünde kalmak onun için istemsiz bir hareket haline gelmişti, doğru zamanlarda tekdüze ve gayriihtiyari nefes alıp veriyor, burnunu suyun bir santimden biraz az üstünde tutmayı başarıyordu. Ama on dakika önce yorgunluktan bir hata yapmıştı. Burnunun suyun altına batmasına izin vermiş ve farkında olmadan nefes almıştı. Çok fazla suyu içine çekmiş ve korku dolu birkaç dakika boyunca öksürüp dehşet içinde denizde öfke nöbetine girmişti. Bitkin bir halde yeniden suyun üstüne uzanmıştı ama bu, ölümü artık daha tutarlı düşünmesini sağlayan o ufak değişimin başlangıcıydı.

Standish, yarı körelmiş gözleriyle gün batımını izledi. Güneş şöyle der gibiydi: "Size ender görülür bir gösteri sunacağım." Güneş göğsünü şişiriyor, görkemiyle övünüp haykırıyor gibiydi: "Bu morluğu gökyüzüne saçmamı seyret. İşte binlerce mil uzunluğunda güzel pembe bir çizgi. İşte insana, çok güzel, demekten başka bir söz bırakmayan bir renk cümbüşü."

Standish denizdeki dalgalanmanın biraz daha güçlendiğini fark etti. Uyuşuk, morarmış bedeninin üzerinde korkunç bir ürperti hissetti. Olivia'nın ona yetecek sigortası ve Pym, Bingley ve Standish'in şirketinde hissesi olacaktı ya da yas döneminden sonra şirketi Pym ve Bingley'ye devredecekti. Böyle olacağından şüpheleniyordu ama bu konuda yapabileceği bir şey olmadığını da biliyordu. Çocuklar babasız kalamayacak kadar küçüktü ama Standish, Olivia'nın bir süre sonra yeniden evleneceğini düşünüyordu. Çok güzeldi ve hâlâ genç görünüyordu, ona kin tutmuyordu çünkü ona ilk sahip olan kendisiydi. Bununla birlikte, ölümü nedeniyle Central Park West'teki dairesinden feragat etme derdi olacaktı ki her zaman anlamsız bulduğu bir teamüldü bu. En kötüsü de Olivia'nın onun ölümünü öğrendikten sonra yaşayacağı bir hafta ya da bir ay sürecek üzüntüydü. Olivia'nın bir yağ

lekesi yüzünden üzgün olacağını düşünmek Standish'in canını sıkıyordu.

Ama çok geçmeden bunun en azından temiz bir ölüm şekli olduğunu düşündü; cenaze kaldırıcısının yapış yapış ellerini üzerinde hissetmeden cesedi baştan aşağı yıkanmış olacaktı. Zor bir ölüm şekliydi ama en azından pahalı bir hastane odasında oksijen çadırının içinde boş yere beklemekten iyiydi. Sahiden de onurlu bir ölüm şekliydi bu, ama sizi seven insanlar için çok zordu çünkü koşullar doğru anda gözyaşı dökme şanslarını ortadan kaldırıyordu; gözyaşlarının kendi ruhlarına iyi gelip gelmediğini bilmeden düzensiz aralıklarla ağlamak zorunda kalacaklardı. Yapayalnız bir ölüm şekliydi bu, ama bunun hiçbir önemi yoktu, çatıdan düşmenin birkaç saniyesi de dahil olmak üzere tüm ölümler yapayalnız gerçekleşirdi, insan en sonunda sadece kendini düşünüyordu. Asil bir ölüm şekliydi çünkü yapayalnızdı. Zamanın başlangıcından beri çok az insana böyle tamamen yapayalnız ölmek nasip olmuştu. Denizin ortasındaki bir gemideyken gemi dünyanızın merkezi haline gelir, denizin ortasında bir başınaysanız tüm dünyevi çilelerin merkezi siz olursunuz.

Arabella'dan talihsiz bir şekilde düşüşünü ilk kez apaçık düşünebiliyordu. Saatler boyunca suyun üstünde uzanırken, bunu büyük bir aptallık olarak gördüğü için kendine kızıyordu. Denize düştükten hemen sonra gemideki arkadaşlarının dikkatini çekmeyi başaramadığı için kendini hiç affetmeyeceğini düşünüyordu. Şimdi doğanın tüm yaşama ne kadar merhametsiz davrandığını anlıyordu. Akciğerleri biraz daha güçlü olsaydı, şu anda *Arabella*'da güvende olacağını, muhtemelen akşam yemeğini sindiriyor ve Nat Adams'la konuşuyor olacağını düşündü. Doğanın yöntemi buydu, size dünyadaki savaşlarınızda kullanacağınız belli özellikler bahşediyordu, siz ise onlarla ya batıyor ya yüzüyordunuz. Bazılarının kas gücü, bazılarının zekâsı, bazılarının hızı, bazılarının dayanıklılığı vardı. Köylülerin ve opera sanatçılarının güçlü, gür

sesleri vardı ama bir komisyonculuk şirketinde işe yaramazdı bu. Hangi özelliğe sahip olursanız olun, onunla yetinmek zorundaydınız, bütün mesele buydu. Kendinizi tanrılara iade edip farklı bir paket alamazdınız. Standish neye sahip olduğunu biliyordu. İçine işlemiş bir asalet ve hayatta daha sakin, "daha ince ve hoş" şeylerden hoşlanan bir zihni de kapsayan sıradan bir kültür. Bir de sapasağlam prensipler: Çocuklara sevecen olmak, hanımefendileri abartıya kaçmadan selamlamak, sokağın sağ tarafından yürümek gibi saçmalıklar. Standish bunların okyanusta yüzmek için pek işe yaramadığını, aslına bakılırsa hiçbir işe yaramadığını fark etmişti; bu prensiplere dahil olan çelik gibi irade hariç.

Olaylara bu açıdan baktığında, ağrısına ve susuzluktan kıvranmasına rağmen kendini çok daha iyi hissediyordu. Güneş artık turuncu bir ateş topuna dönmüştü ve dünyanın ufuk altındaki kısmında bir randevuya yetişmek için hızlanmıştı. Güneşe baktığında paniğe kapıldı. Artık gözlerini kaçırmak zorunda kalmadan dakikalarca bakabileceği bir haldeydi. Standish artık neredeyse tamamen kör olan gözlerinin sadece uçsuz bucaksız denizin üzerinde batan güneşi görebildiğini fark etti.

"On üç saattir sürükleniyorum," diye mırıldandı Standish. "Bu zamana kadar kaybolduğumu fark etmişlerdir, öyle değil mi? Mantıklı olan bu, değil mi? En az beş saat önce beni aramak için geri dönmüş olmalılar. Geminin projektörleri var. Beni gece de bulabilirler. Beni bulmalarına yardım etmeliyim!"

Güneş fark edilemeyecek biçimde batıyordu ve güçlükle görebilmesine rağmen okyanusun ve gökyüzünün usulca değişen renklerini hissedebiliyordu. Bayan Benson, Bay Benson'la buluşmak üzere Panama'ya gidiyordu, Nat Adams ise Orta Amerika'da keyifli bir gezintiye çıkacaktı. Standish, Olivia'yı görüp onunla biraz olsun konuşabilmek için bile olsa ona ulaşması gerektiğini hissetti. Birden kalbinin çılgınca attığını ve göğsünün içinde korkunç bir şekilde ağrıdığını hissetti. Daha önce hiç böyle

olmamıştı; sorunsuz, sağlam bir kalbi vardı, hayatının arka planında iyiydi, sessiz ve düzgünce çalışıyordu. Artık gün bitiyor, gece bastırıyordu ve kalbi bu dayanılmaz yüke karşı çıkıyordu.

Standish kurnazca tebessüm etti. Bunun sorumlusu her kimse hepsini aptal yerine koyacaktı. *Arabella*'ya geri yüzecekti. Gece boyunca yüzmesi gerekse bile, ürpertici yıldızlar denizi altında yüzerek geri dönecekti. Tüm zamanların üstinsanı olacaktı; gazeteciler Panama'da, New York'ta ve gittiği her yerde peşine düşecekti. "Açık Denizde Gece Boyunca Yüzen Adam" diye gazete manşetleri atılacaktı. Cesareti, dayanıklılığı ve hiç kaybetmediği umudu için madalyalar alacaktı. Ünlü atletler onu akşam yemeğine çıkaracak, Standish zafer duygusuyla ülkeyi turlayacaktı. Pym ve Bingley bu olağanüstü başarı karşısında geri planda kalacak ve bunu nezaketle karşılamak zorunda kalacaklardı. Çocukları büyüyünce babalarıyla gurur duyacaklardı, özellikle de bir erkek olarak Junior.

"Say!" diye bağırdı Standish, oysa kurumuş boğazından neredeyse hiç ses çıkmamıştı. "Say ve yüz. Say ve yüz."

Deliye dönmüşçesine kerteriz aldıktan sonra *Arabella*'ya doğru yola koyuldu. Sırtüstü suda kalma pozisyonunu değiştirmek onu epey rahatlattı; sırtını o kadar iyi hissediyordu ki bunun daha evvel neden aklına gelmediğini merak etti. "Bir, iki, üç, nefes al! Bir, iki, üç, nefes al!" Henry Preston Standish, New York'taki Atletizm Kulübü'ndeki yüzme antrenörünün gurur duyacağı türden mükemmel kulaçlar atarak suda ilerledi. Zaman zaman kendini doğar doğmaz sadece suda yaşamaya mahkûm bir balık gibi hissediyordu, tuzlu suyun içinde o kadar düzgün, o kadar sorunsuz ilerliyordu ki. Vücudu, bu işe, aklını hayrete düşürecek ve içini ferahlatacak bir uyumla karşılık veriyordu. Ayak parmakları bitişik, dizleri gergin ve kaskatıydı, ellerini birleştirmişti ve sırtını yay gibi eğmişti. Kollarını yel değirmeni gibi hareket ettirirken her üç kulaçta bir burnundan usulca nefes veriyor ve dördüncü kulaçta

başını yana çevirip ağzından hızlı bir nefes alıyordu. Olağanüstü fiziksel gücünün büyük gururu vardı aklında. Böyle bir kalple, böyle güçlü kaslarla, böylesine inatçı akciğerlerle, sabaha kadar sürse bile *Arabella*'ya ulaşacaktı! Suda kulaç atarken nefes almak için başını çevirdiğinde, önünde ufukta batmakta olan güneşi görebiliyordu; artık küre biçimindeydi, sonra yarım daire, şimdi turuncu renkli bir hilal. Elini uzatsa dokunacak gibiydi, üzerine tırmanıp yorgun bedenini geniş kenarında dinlendirebilmeyi istedi. Deniz gölgeler içindeydi ve Standish'in tek bildiği, acı içindeki bedeninin tuzlu suyun içinde ilerlemesi ve gözünün önünde batan turuncu bir top olduğuydu.

Bir anda deliler gibi yüzmeyi bıraktı, başını denizden yükselen tuğla duvara çarpmış gibi aniden durdu. Güneş batmış, gece bastırmıştı, sadece suların üzerindeki solgun kızıllık ve başının üzerinde prizmatik renklerle bezenmiş göz alıcı bulutlar vardı. Durduğunda, bitkin bedeni denizde salınırken bir düşünce onu dehşete düşürdü. Yanlış yöne doğru yüzmüştü. Kalan son gücüyle *Arabella*'ya doğru gitmek yerine olanca hızla ondan uzaklaşıyordu. Güneşe doğru yüzüyordu ve güneş batıdan batmıştı, güneş her zaman batıdan batardı. Ama *Arabella* doğuya doğru yol alıyordu, o denize düştüğünde olduğu gibi doğuya doğru ilerliyordu, ertesi sabah doğacak olan güneşe doğru. "Neden böyle yaptım?" diye bağırdı Standish ama kurumuş boğazından ses çıkmadı. Nedenini biliyordu, bel bağladığı tek şey güneşti, denizde geçirdiği on üç saat boyunca dünyanın hareket ettiğini unutmuştu. Artık *Arabella* onu kurtarmak için dönmüş olsa bile işleri daha da zorlaştırmıştı. Geri yüzmeye başlayacak takati de yoktu. Akşam olmuştu bile ve çok geçmeden gece olacaktı. Gece olmuştu zaten, sönük yıldızlar gitmiş, gece yıldızları ve mavi bir gölge bu kasvetli dünyanın üzerine çökmüştü. Standish, neredeyse tamamen kör olmuş kısık gözleriyle yıldızların ortaya çıkıp adını acıyan kalbine yazmalarını izledi. Vücudu acı veren titremelerle sarsılıyordu.

Dudakları, derinleşen, görkemli, nefes kesici ve yalnız gökyüzü kadar mordu. Dümdüz bir dünyadaki son adam olmak, çıldırtıcı bir çemberin tam merkezinde bir başına olmak kadar korkunç bir şey olmadığını biliyordu artık. Burası kentli bir insanın katlanamayacağı kadar ıssızdı. Standish ölmeye başladı. Ölmekte olduğunu hissediyordu; mutlu olduğunu düşündü. Kör olmuş gözlerini karanlık sularda gezdirdi ve el yordamıyla tutunacak bir enkaz kalıntısı aradı. Ama yaşamak isteyen Standish'in son karşı koyma hareketiydi bu; ölmekte olan Standish'in yapacak başka işleri vardı. Sevinçle ve delicesine, saatlerdir yapmak için yanıp tutuştuğu şeyi yaptı. Suya dalıp ağzını açtı ve acı tuzlu suyu kana kana içti. Midesi dolup taşana kadar suyun acılığını neredeyse hiç hissetmeden koca yudumlarla içti; suyla kaplı bir kemik, kan et yığınından ibaretti içi ve dışı.

Daha ertesi dakikada Standish korkunç, acınacak ölçüde bir pişmanlık duydu. Suyu içmesinin verdiği rahatlama geçici oldu, çok geçmeden ıstırap içinde öğürdü ve tıkandı. Birdenbire insani olmayan boğuk bir sesle bağırdığını işitti: "Yardım edin! Yardım edin!" Ardından ilk kramp geldi. Karşı konulmaz bir hızla iki büklüm oldu, bu da zihninin neler olup bittiğini bir dereceye kadar tarafsızlıkla gözlemleyebilen ufacık bölümünü hayrete düşürdü. İki büklüm oldu ve büyük bir şaşkınlık içinde doğrulamadığını fark etti. Şimdi suyun altındaydı; mücadele ediyor, tekmeler savuruyor, acı içinde nefesini tutarken pençeleşmiş ellerini yukarı kaldırmaya çalışıyordu. Bir daha asla doğrulamayacağını, bir düğüm halinde öleceğini anlamak ona büyük bir acı verdi. Yüzüne bir dövüşçüden sağlam bir yumruk inmiş gibi oldu. Ne yaptığını anlamadan sert tuzlu suyu içine çekivermişti. Bitkin bedeninde kalan tüm gücüyle dışarı atmaya çalışırken boğazını yaktı su. Kapana kısıldığını, yüzeye çıkamayacağını ve boğulmaya mahkûm olduğunu anladığında çırpınmayı bıraktı Standish. Kasvetli bir anlamsızlık aklını delip geçti; çelikten bir el onu boğazından

yakalamıştı ve asla bırakmayacaktı sanki. Yıldırım hızıyla tüm talihsizliğinin ironik öyküsünü görüp anladığında yüzü tam bir çaresizlik maskına dönüştü.

Onlar Kaderlerdi, tek bir Kader değil, çünkü tek bir Kader'le savaşabilirdi ama birkaçı bir aradaydı ve keskin gözlerini dünyanın dört bir yanında gezdirmiş ve sonunda bakışlarını onun üzerinde sabitlemişlerdi, milyonlarca insan arasında yalnızca onun. O andan itibaren Standish, Kader'in sadece bencilce bir eğlence için güçlü kedi pençeleriyle itip kaktığı küçük bir fareydi. Bir kıta boyunca yolunu değiştirmiş, Panama Kanalı'ndan San Francisco'ya ve Alaska'ya sürüklemiş, New York'ta bulunan Olivia'yla uzun bir telefon görüşmesi yapmaya zorlamış, onu gemiyle Honolulu'ya yollamış, tam da o tuhaf adamın –Standish'in her şeyi şaşırtıcı bir açıklıkla görmesine rağmen yüzünü hatırlayamadığı o adamın– *Arabella* hakkında konuşan resepsiyonisti dinlediği otele akşam yemeğine göndermişti. Kurnaz kediler olan Kaderler için ne kadar da komikti bu ve şimdi onun kaçınılmaz ölüm mücadelesini izlemek ne kadar da eğlenceliydi! Şimdi hepsi etrafta durmuş, eğilip fısıldaşıyor olmalıydılar: "Bak, yüzünü nasıl da buruşturuyor, gözleri fırlayacak gibi. Bunu kaçırma, çok iyi. İşte! Yüzeye çıkmaya çalışıyor, hadi kas kramplarının dozunu biraz daha artıralım." Bu muhteşem eğlence için kendileriyle gurur duyuyor olmalıydılar: Onu *Arabella*'ya binmeye zorlamak, güneşin doğuşunu görmek için erken kalkmasını sağlamak, on üçüncü güne kadar bekleyip ayağının altına bir yağ lekesi koyup görünmez ellerle onu denize itmek. Pasifik Okyanusu'nun sahnesinde, gökyüzüne uzanan iplerin ucunda onların hastalıklı eğlencesi için tuhaf tuhaf sallanan bir kuklaydı o.

Standish boğulduğunu hissetti, trajik bir biçimde boğularak ölmekte olduğunu biliyordu ama nedense bu konuda hiçbir şey yapmak istemiyordu artık; daha fazla mücadele etmek umurunda bile değildi. Savaşı kaybetmişti, mücadele etmek ne işe yarayacaktı

ki? Ama onlara gösterecekti. Kendini toparlayıp şerefiyle ölecekti, bir daha ona gülemeyeceklerdi. Yüzündeki acının izlerinden kurtulup öyle korkusuzca can verecekti ki tüm dünya deı n bir sessizliğe bürünecekti. Ve bu sessizliğin ortasında Kaderler, üzerlerine yapışan utançla sersefil duracaklardı. Küstah gülümsemeleri yüzlerinden silinecek, vicdan azabı iliklerine kadar işleyecekti ve kendilerini bu duygudan asla kurtaramayacaklardı. Nitekim Standish etrafın fena halde sessiz olduğunu düşündü; hayatı boyunca etrafın bu kadar sessiz, ölüm sessizliğinde olduğunu hatırlamıyordu. Cani ruhlu biri boynuna bir bıçak saplamış ve bir kulaktan diğerine boynunu vahşice kesmiş gibi aniden inanılmaz keskinlik ve şiddette bir acı hissetti vücudunda. Bu, diye düşündü Standish tuhaf bir soğukkanlılıkla, kalbinin parçalanması olsa gerekti.

On

Henüz ölmedim, diye düşündü Standish. Hayatta da sayılmazdı, çekip gitmeden ve hareketsiz kalıntılarını kendi hallerine bırakmadan önce yaşadığı hayatı gözlerinin önüne getirmek en iyisi olacaktı, sıradan olayları değil (babasından yediği tokat, bir gün burnu kanayarak eve gelmesi, Fransız otelindeki kız, yeşil biber bulmak için pazarı altüst etmesi), otuz beş yıl gibi kısıtlı bir süreye sığdırdığı olağanüstü şeyleri. Her düşünceyle, paramparça olan kalbinde bir sızı, her gün yepyeni olağanüstü deneyimler yaşayan insanlar gibi yaşamaya devam edemeyeceği için duyduğu kederin sızısını hissediyordu.

Başına gelen en olağanüstü şey ise, kalbinin otuz beş yıl boyunca bir kez bile durup bu kıymet görmeyen ve bitmek bilmeyen vazifeden yakınmaksızın atmaya devam etmesiydi. Tüm bu zaman boyunca kalbinin bu kadar önemli bir organ olduğunu hiç düşünmemişti; kalbi isteseydi, sadece yarım saat kadar atmayı bırakmaya karar vererek onu çoktan öldürebileceği bir kez bile aklına gelmemişti.

Hayatı boyunca bir kez bile açlık ya da susuzluk çekmemiş olması bir başka olağanüstü şeydi. Gençliğinde susuzluğu canının *ice cream soda* çekmesi sanıyordu; hayatının ilerleyen dönemlerinde ise susuzluk bira, viski ya da gazoz içmek istediği anlamına geliyordu. Oysa, açlık ve susuzluğun gerçek anlamı, yani ekmeğe aç ve suya susamış olmak onun hiç deneyimlemediği bir şeydi. Yaşayıp yaşayamadığının ayrımına bile varamadığı bir zamanda hayat hakkında bu kadar çok şey öğreniyor olması tuhaftı. Sigara

ve nikotin için de durum aynıydı; sigara içtiği on yedi yıl boyunca hiç sigarasız kalıp sigara içme isteğiyle yanıp tutuştuğu olmamıştı. Düşündüğünde, hayatının tam da böyle, her zaman istediğini elde ederek ve çok fazla bir şey istemeden geçmesi sahiden olağanüstüydü. Çocukken spor malzemeleri, bisikletler ve patenler; gençken kaliteli kıyafetler, yurt dışı seyahatleri ve kendine ait bir araba; üniversitede harcayacak para, doğru kulüplere katılma fırsatı ve sonrasında iyi bir iş, iyi bir eş ve iyi çocuklar.

Bunların hepsine sahip olmuştu ama şimdi tüm arzusuyla istediği tek şey ondan esirgeniyordu. Standish suyun altında garip bir şekilde üşüdüğünü ve uyuştuğunu hissederek, "Her şeyi gerçekten arzulamadan elde ettim," dedi kendi kendine, "ama şimdi ölmemek istiyorum ama *bunu* elde edemeyeceğim. Bunu elde edemeyeceğimi biliyorum. Ne kadar çok istersem isteyeyim, ne yaparsam yapayım gerçekleşmeyecek bir arzu bu."

Bu düşünce onu hüzünlendirdi ve bir çocuk gibi dudaklarını büktü. Bir daha asla bir pazar gününü Central Park'ta çocuklarını dolaştırarak geçiremeyecek, yakasına taktığı çiçekle diğer babaların yanından yürüyüp gidemeyecekti. Dünyanın Henry Preston Standish olmadan devam edebilmesi ona imkânsız geliyordu ama yine de dünyanın bunu yapmaya kararlı olduğuna dair güçlü şüpheler vardı içinde. Yine de o üzerinde gezerken değil altında yatarken dünyanın tadı tuzu olmazdı. Doldurulması imkânsız o kadar çok boşluk bırakacaktı ki dünyanın bununla nasıl başa çıkacağını merak ediyordu Standish. Kim kütüphanesindeki rahat koltuğa oturup neredeyse her gece dergi okuyacaktı? Problemlerden yalnızca biriydi bu. Birinin o rahat koltuğa oturması gerekiyordu, kimse oturmadan sonsuza kadar öyle kalamazdı, çünkü rahat koltuklar insanların oturması için yapılırdı. Olivia o koltuğa oturacak kadar cesur olamazdı, bir sürü anıyı canlandırırdı gözünde. Başka bir erkeğin oturmasına da izin vermezdi kesinlikle, bu uygunsuz bir davranış olurdu ve Olivia'nın karakterine tersti.

Onun hatası olmayan boşluklar olacaktı her yerde. Gelecek Noel'de asansörcü çocuğun cebinde bir boşluk, telefon rehberinde bir boşluk, ofis odasında bir boşluk. Hatta gerekmeyen yerlerde bile boşluk oluşturacaklardı; Standish'in adının şirketin kapısından sökülüp atılması için birine para ödeyeceklerdi, kapıcı onun adını posta kutusundan çıkaracaktı. Posta listeleri olan yüzlerce mağaza ve şirkete şu haber hızla yayılacaktı: "Artık Henry Preston Standish'e el ilanı göndermeyin, o öldü."

Standish başını hüzünle salladı, yani salladığını sandı. Eskiden gittiği, gitmenin onun için normal olduğu o kadar fazla yer vardı ki, bundan sonra sadece boşluğu buralarda olacaktı. New York şehri, gerçek Henry Preston Standish'ten başka kimsenin dolduramayacağı boşluklarla kaplı olacaktı; Atletizm Kulübü'ndeki dolabı, yatağındaki çukur, akşam yemeğinde giydiği ceketin içi bunlardan bazılarıydı. Yalnızca gerçek Standish bu boşlukları doldurabilirdi, onun yerini almaya gelenler anne babası, karısı ve çocukları tarafından sahtekâr olarak görülecekti.

Olivia, Junior ve Helen onsuz nasıl devam edebilirlerdi ki? Gerçekten ölmediğiniz zamanlarda bu soruyu geçiştirebilirdiniz, ama son anlarınızı yaşıyorsanız bunun gerçekten de ne kadar ciddi olduğunu anlardınız. Olivia'yı sevmiş ve baba olmuştu, Olivia ve çocuklar da Standish'in onların hayatındaki rolünün farkındaydılar. Onları birbirinden ayırmak siyam ikizlerini ayırmak gibiydi, doktorlar birini yaşatabilecekleri konusunda genellikle umutlu olsa da her seferinde ikisi de ölürdü. Standish daha önce de kocaların ve babaların, eşlerinin ve çocuklarının hayatlarını etkilemeden bu dünyadan göçüp gittiğini kabul ediyordu ama hemen şiddetle kendisinin onlardan farklı olduğuna kanaat getirdi. Olivia ve çocuklar onun öldüğünü öğrendiklerinde kendi canlarına kıyarlardı. Böylesi daha iyi olurdu, hepsinin birden ölmesi daha iyi olurdu. O zaman sudan mezarına doğru atması gereken birkaç kısa adımda kendini bu kadar yalnız hissetmezdi.

Standish kendini bir çan sesi gibi hissettiğini söyledi kendi kendine. Bu, hatırladığı kadarıyla büsbütün mantık dışı ilk düşüncesiydi ve yine de kendini aptal gibi hissetmedi, çünkü tam da böyle hissediyordu, çan sesi gibi. Ailesi yatağının etrafında toplanmış, bir hastane köşesinde ölüyor olsaydı böyle inanılmaz bir şeyi asla düşünemeyecekti. Oysa okyanusun altında, zifiri karanlıktaydı ve artık nefes almıyordu, içi dışı suyla doluydu ve zaman durmuşçasına tuhaf bir huzur hissediyordu. İşte tam o sırada bu inanılmaz düşünce beynine üşüşmeye başladı; bir zamanlar New York'ta yatmadan önce çok sigara içtiğinde yaşadığı gibi, ne hoş ne de nahoş, belli belirsiz bir kâbusta gibiydi. Tüm arkadaşları, yüzleri tuhaf bir şekilde çarpıtılmış olarak belirdi, dillerini çıkararak bir dakika orada kaldılar; diğerleri, gözleri ve dudaklarıyla kendilerini canavara benzetip yanaklarını şişirip yüzlerini buruşturarak resme girerken ortadan kayboldular. Ama onu kandıramadılar; hepsini tanıyabildi. "Gelin bakalım, gelin," dedi Standish, hayali bir parmak sallayarak. "Kim olduğunuzu biliyorum. Aptal değilim. Yüzünü şekilden şekle sokma, Junior! O maskeyi çıkar, Helen! Tanrı aşkına, Olivia, sana ne oldu böyle?"

Annesini, babasını, kız kardeşlerini ve onlarla bir daha asla konuşamayacağı gerçeğini düşündü. *Arabella*'yı, Nat Adams'ın takma dişleri olmadan nasıl görüneceğini ve Bayan Benson'ın memelerinin kırmızı mayosu içinde nasıl sallandığını düşündü. Kırmızı: Standish rengi hemen seçebiliyordu, bir anlamda Bayan Benson'a âşık olduğunu düşündü, eğer şartlar el verseydi onunla yatmak isterdi. Ama engellerin farkındaydı, ara sıra lanetlenmiş bir adam olduğunu unutuyordu ve bunu kendine hatırlatması canını çok sıkıyordu. Muhtemelen Pym ve Bingley'nin karıları hariç her kadınla yatmak ve belki de ölmeden önce tüm zamanların çapkınlık rekorunu kırmak istiyordu. Elbette, etrafta hiç kadın yoktu, ama denizkızları olabilirdi. Denizkızları! Standish güldü, gerçekte gülmese de güldü. Denizkızı diye bir şey olmadığını

herkes biliyordu ama o artık o kadar emin değildi. Elbette deniz-kızları gerçek olabilir, elbette okyanusun dibinden asasıyla yükselen ve Standish'in sersemliğini gideren Ulu Neptün gerçek olabilirdi.

Standish boğulduğunu hissetti. Karanlık dünya aniden görkemli bir havai fişek gösterisiyle aydınlandı. Parlak sarı ve yeşil fişekler şaşkın gözleri önünde patlayarak gök kubbesini canlı renklerden oluşan çizgiler, noktalar ve küreciklerle kapladı. Standish kırmızı, turuncu, çivit mavisi ve mor fişekleri izlerken, "Yolun sonuna geldik," diye düşündü. "Bu gösteriyi beni uğurlamak için düzenlemişler. Bu çok güzel, büyüleyici ama aynı zamanda her şeyden ve herkesten uzak." Olivia ve çocuklar burada olup bunu görmeliydiler; fişekler patlarken onların elini tutacak ve hep birlikte çılgınlar gibi gülüp eğleneceklerdi. "Olivia ve akşam yıldızı," diye mırıldandı Standish. "Sıcaklığını yitiren güneşin karşısında iki çocuk." Ne söylediğini, kafasının içinde dönüp duran karmaşık kelimelerin ne anlama geldiğini merak etti. "Yalnızım, bir başınayım! Veda edecek kimse yok. Tek başıma, kendi ölümümü izliyorum..."

(Bingley, Westchester'ın sakin bir bölgesinde, yatağında huzursuzca dönüp duruyor, çöken ve servetini buruşuk dolar seliyle alıp götüren borsayı görüyordu rüyasında. Yüzünde ölüm maskesi olan ve seli genişleten şu adam da kimdi? Waikiki'deki otelin resepsiyonisti karalama defterine bir şeyler yazmayı bıraktı ve uzun bir süre dar kumsala vuran dalgaları izledi. Sörf tahtalarının üstündeki o aptallar dalgalara Romalı fatihler gibi hükmetmeye çalışıyorlardı ama çoğu utanç verici bir şekilde düştü. Güvenli değil, hiç güvenli değil, bir gün birilerinin canı yanacak, diye düşündü resepsiyonist. *Arabella*'ya gönderdiği o adam ne yapıyordu acaba? Adı neydi ki, neden aklına düşmüştü acaba? New York'ta Olivia çıldırtıcı bir rüyadan uyandı. Saat gecenin bir buçuğuydu, yatakta oturmuş ne gördüğünü hatırlamaya çalışıyordu. Kapkaranlık,

dipsiz bir mağarayla ilgili bir şeydi. Ama yan odada küçük Helen'in hıçkırarak ağladığını duydu ve onu yatıştırmak için yanına gitti. Junior sessizdi, yatağında uzanmıştı, gözleri karanlığı izliyordu. "Anne," dedi, "Helen'i sustur." Çocuğun sesinde yeni bir buyurgan ton vardı. *Arabella*'da Bay Prisk kaptan köprüsünde durup gökyüzünde süzülen bir meteoru izledi ve Gaskin ile başka bir denizcinin suda usulca hareket ettirdiği arama ışıklarının ne kadar zayıf olduğunu düşündü. Kaptan Bell, kamarasında öfkesinin birden dindiğini ve açıklayamadığı bir şekilde kendinden utandığını hissetti. Dört direkli yelkenlisine baktı ama onda hiçbir güzellik göremedi. Bay Prisk iyi bir ikinci kaptandı, ileride ona bu kadar ters ve kaba davranmayacaktı; lanet olsun, böyle adamları elinizde tutmak zorundaydınız. Küçük Jimmy Benson ranzasında huzursuzca dönüp duruyordu ve yarı karanlıkta gözlerini açtığında annesinin yanında olmadığını fark etti. Bayan Benson tek başına güvertede yürüyor, yıldızları izliyor ve birileriyle sevişmek için yanıp tutuşuyordu. Panama'ya ulaşmalarına altı gün vardı, bekleyebilirdi. İhtiyar Nat Adams ayakkabılarının havuz güvertesinde çıkardığı can sıkıcı, neredeyse yankısız sesi fark etti birdenbire. "Bay Standish gibi kauçuk tabanlı ayakkabılar almalıyım," dedi kendi kendine.)

Standish bir daha hiçbir acının kalp kasının yırtıldığı andaki acıya denk olamayacağını düşündü. Derinleşen morluğun içinden çılgınca bir melodiyle gelen sözcükler onu annesinin kollarına geri götürdü: "Sen sadece bir tutam saç, sıcacık bir beden, çırılçıplak önümde atan bir kalp ve sonsuza dek bir mağaradan diğerine akmaya mahkûm bir suyun şırıltısı gibi hüzünlü bir sestin..."

Herbert Clyde Lewis ve *Gemiden Düşen Adam*'ın Kurtarılması

Herbert Clyde Lewis'in *Gemiden Düşen Adam* adlı romanının kahramanı Henry Preston Standish, Pasifik Okyanusu'nun ortasında bitkin ve umudu tükenmiş bir halde suyun üstünde kalma mücadelesi verirken, "Beni dinleyin! Lütfen biri sesimi duysun!" diye bağırır. "Ama elbette sesini duyacak kimse yoktu," diye yazar Lewis. "Standish onu duyacak kimsenin olmamasını kaderin en fena cilvesi olarak görüyordu." Lewis 41 yaşında kalp krizinden öldüğünde beş parasızdır, işsizdir ve New York'un gö-beğinde yapayalnızdır, Hollywood kara listesinin bir kurbanıdır, üç romanının baskısı çoktan tükenmiştir, onu duyacak okurlarını kaybetmiş bir yazardır. Kimse onu kurtarmaya gelmez.

Yine de bir yazarın kelimeleri muhafaza edildiği takdirde kurtarılma şansı vardır. *Gemiden Düşen Adam* örneğinde romanın birileri tarafından unutulmuş kitaplar denizinde fark edilmesi yetmiş yıldan fazla bir zaman almıştır. Kurtarıcıları dünyanın dört bir yanından gelmiştir: Arjantin, İsrail, Hollanda ve şimdi de İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri. Lewis'in bir başına ölen, unutulmuş bir adamın öyküsü, bu ince, hüzünlü komedinin müşterek bir yalnızlık duygusuna –COVID-19 salgınının karantina süreçleri ve zorunlu tutulan izolasyonuyla evrensel hale gelen bir duygu– hitap ettiğini düşünen okurlarca keşfedilmiştir.

1909'da Brooklyn'de dünyaya gelen Lewis, Rusya'dan göç eden Yahudi bir ailenin ikinci oğludur. Annesi Clara 1887 yılında iki yaşındayken ailesiyle birlikte ABD'ye gelir. Babası Hyman

bir yıl sonra, on üç yaşındayken, ağabeyi Samuel'in yanında terzi çırağı olarak çalışmak için gelir. Herbert doğduğunda, Lewis'ler Tompkins ve Lafayette caddelerinin yakınlarında, Brownsville semtinde yaşamaktadırlar. Bu muhit o zamanlar Avrupa dışındaki en büyük Yahudi cemaatinin merkezidir ve Lewis ailesi gibi Rusya'dan ve Doğu Avrupa'dan gelen on binlerce göçmenin ilk durağıdır. 1890 ve 1915 yılları arasında New York'ta yaşayan ve 100.000'e ulaşmayan Yahudilerin sayısı yaklaşık bir milyona çıkmıştır. Hyman oğullarının Amerikan yaşamına uyum sağlamasını kolaylaştırmak için ailesinin Luria olan adını Lewis olarak değiştirmiş ve onlara Anglosakson isimleri vermiştir: Alfred Joseph, Herbert Clyde ve Benjamin George.

Herbert Clyde Lewis'e göre Brownsville, en azından geriye dönüp bakıldığında, Amerika'da farklı ulustan insanlar için mükemmel bir buluşma noktasıdır. 1943'te *Los Angeles Times* için yirmi yıl sonra ilk kez çocukluğunun geçtiği sokaklara yaptığı ziyaret hakkında "Back Home" (Eve Dönüş) başlıklı bir makale yazar. "Binaların etrafında yavaşça yürüyüp anıların geri gelmesine izin verirken," diye yazar, "eski mahallem gözüme bir mucizeymiş gibi geldi, dünyanın başına gelen en büyük mucize. Burada, Avrupa'nın, Uzak Doğu'nun ve Çin'in dört bir yanından gelen insanlar ilk kez birbirlerinin boğazını kesmeden yakın mahallelerde yan yana yaşadılar." Havasında, "belki de diğer insanların inançlarının ve geçmişlerinin de doğru olduğunu hissettiren" bir şey olduğuna inanıyordur.

Lewis'in Brownsville'deki çocukluğuna dair anıları ne kadar umut dolu olursa olsun, evden erken ayrılır ve hemen kendine bir yerde kısa süre kaldığı ve sık sık yer değiştirdiği bir hayat düzeni kurar. On altı yaşında liseyi bırakır, yerel gazetelerde çeşitli işlerde çalışır, bir süreliğine New York Üniversitesi ve College of the City of New York'a devam eder (her iki kurumu da kendisine uygun bulmaz), ardından 1929-1930 kışlarını Paris'te geçirir.

1930 yılının mart ayında Amerika'ya döner, Newark, New Jersey'de spor muhabiri olarak işe başlar, sonra dünyanın bir ucundaki Şangay, Çin'e taşınır. Sonraki iki yılını orada *The China Press* ve *The Shanghai Evening Post*'ta muhabir olarak çalışarak geçirir.

Çin'de yaşamak ilk başta seyahat arzusunu bir parça gidermiş olabilir. Lewis 1933 yılının başlarında New York'a döner, *The New York World Telegram*'da işe başlar, ardından *The New York Journal American*'a geçer, evlenip Manhattan'da bir daire kiralar; bu bir yıldan uzun bir süre aynı adreste kaldığı nadir zamanlardandır. Çin'de geçirdiği zamanlar, kısa ama aksiyon dolu ilk kurmaca girişimleri için malzeme sağlar. Örneğin "Tibetan Image" (Tibet İmajı) insan yiyen bir köpek sürüsünün saldırısına uğrayan servet avcılarının bir milyon değerindeki gümüş tilki postunu Gobi Çölü'nde bırakmak zorunda kalmalarını anlatır. 1935 yılının kasım ayında *Argosy* dergisinde yayımlanır ve bunu gizem dolu, biraz tekinsiz diğer öyküler izler. Ayrıca, eski bir muhabir olan Louis Weitzenkorn ile *Name Your Poison* (*Zehrini Seç*) adlı oyunu yazarak şansını sahnelenecek bir şey yazmakta da dener. Oyunda, bir grup dolandırıcı, evsiz ve kimsesiz bir adam için hayat sigortası yaptırır ve ardından bir dizi "kazayla" onu öldürmeye çalışıp başarısız olurlar. Oyun Ocak 1936'nın sonlarında Broadway öncesi bir gösterim için sahnelenir ve altı kez sahnelendikten sonra gösterimden kaldırılır. Oyunun "düzeltmelere" ihtiyacı olduğu, birkaç ay sonra bundan da vazgeçen yapımcının yaptığı tek açıklamadır.

Lewis, *Journal American*'daki işinden memnun olduğunu iddia etse de rahat koşullara duyduğu belli bir hoşnutsuzluk onun doğasının bir parçası gibidir. Daha sonra *Newsweek* dergisine de söylediği gibi, ilk romanı *Gemiden Düşen Adam*'daki fikir, 1936 yılının sonlarında bir akşam Greenwich Village'deki evinin çatısında durup dururken aklına gelir. Lewis aşağıdaki sokağa bakar ve düşse ne olacağını düşünür: "İnsan ayağının altındaki güvenli yerle 'aşağıdaki yer' arasındaki o baş döndürücü zihinsel boşluğu

nasıl doldurabilir?" Bunu öğrenmek için bir öykü yazmaya karar verir. Bu zihinsel boşluğu vurgulamak için, deneyinin öznesi olarak kendisi gibi gezgin bir muhabiri değil, güvende olma duygusunun canlı bir örneğini teşkil eden bir adamı seçer.

Gemiden Düşen Adam'ın kahramanı Henry Preston Standish, Amerikan yaşam düzeninin temel prensiplerine olabildiğince sıkı sıkıya bağlıdır. Soyadı, okul çocuklarının nesiller boyunca ezberlediği Henry Wadsworth Longfellow'un "The Courtship of Miles Standish" adlı şiirinde bahsettiği *Mayflower*'da ilk Pilgrimlerle birlikte denize açılan İngiliz askeri çağrıştırmaktadır. Yale mezunu, Wall Street'teki bir yatırım bankasının ortağı, Finans Kulübü, Atletizm Kulübü ve Weebonnick Golf Kulübü üyesi, Yukarı Batı Yakası'nda konforlu bir daireye sahip, sadık bir eş ve iki çocuk babası olan Standish örnek bir vatandaştır. "İçkiyi ölçülü içiyor, sigarayı ölçülü kullanıyor, karısıyla ölçülü sevişiyordu, yani Standish dünyanın en sıkıcı adamlarından biriydi," der Lewis. Standish onsuz bir dünya ihtimalini aklına getirdiğinde, "New York şehri, gerçek Henry Preston Standish'ten başka kimse tarafından doldurulamayacak boşluklarla kaplı olacaktı," diye düşünür üzüntüyle.

Yine de Lewis gibi Standish de evden ayrılmak ve evde bulamadığı bir şeyi bulmak için karşı konulmaz bir arzu hisseder. Bu arzu Standish'e aniden bastırır. Bir gün ofiste otururken 'aniden kendini nedenini anlayamadığı bir huzursuzluğun saldırısına uğramış' bulur. Kendini kalkıp ofisten çıkmak ve Manhattan sahilindeki Battery Park'ta yürüyüş yapmak zorunda hisseder. Suya bakınca "Kontrolü dışındaki güçler onu yakalayıp omuzlarından sallar ve sıkılmış dişlerinin arasından fısıldar: 'Buradan gitmelisin, gitmen gerek!'"

Standish bu dürtüye bir anlam veremez. "Gitmesi için mantıklı bir neden yoktu; hayatında her şey yolundaydı." Ayrıca içgüdüleri ona, "uzaklara gitmediği sürece bir daha asla özgürce nefes alamayacağını" söyler. Amerikan edebiyatında bu kaçma arzusunu

ilk hisseden Standish değildir. *Gemiden Düşen Adam*'dan elli yıl önce Mark Twain'in Huckleberry Finn'i "çünkü Sally Teyze beni evlat edinecek ve beni medenileştirecek, buna katlanamam," diyerek Kızılderili Bölgesi'ne doğru yola çıkmıştır. Belki de Lewis'in "güvende olmak" dediği şey Huckleberry Finn'in "medenileşmesinin" bir başka adıdır.

Ancak Standish, Panama Kanalı üzerinden Kaliforniya'ya doğru ilerlerken New York'un ufuktaki son görüntüsünü gördüğünde "tüm yorgunluğunun, tüm kuşkularının ve korkularının sihirli bir şekilde denizin içinde yok olduğunu" hisseder. Kaliforniya'da bu rahatlama hissi devam eder. Standish "bu kez tüm bunlarda daha önce evde deneyimlemediği bir tat olduğunu; tüm hislerinin yoğunlaştığını" hisseder. Seyahatini sürdürmeye, bu kez Honolulu'ya bir gemi yolculuğu yapmaya karar verir. Standish bu haberi vermek için aradığında "Neden, Henry?" diye yakarır karısı. "Bilmiyorum," diye cevap verir Standish. Hatta Hawaii'ye ulaştıktan sonra dönüşünü geciktirir ve San Francisco'ya dönüş biletini, Honolulu'dan Panama'ya üç haftalık rahat bir yolculuk yapan *Arabella* adlı yük gemisindeki bir kamarayla değiştirir.

Lewis daha sonra deneyini başlatır. Bir sabah erkenden, gemideki çoğu insan uykudayken ve Panama'ya ulaşmaya daha en az on gün varken, Standish güvertede dolaştığı sırada bir yağ lekesine basar ve gemiden denize düşer. Lewis, öznesini New York'taki rahat yaşamının güvenliğinden olabildiğince uzağa – Panama'dan iki bin mil, Hawaii'den üç bin mil uzakta, nadiren seyahat edilen bir güzergâha– yerleştirmiştir. Burada bile hayat prensipleri Standish'e ulaşmayı ve onu kontrol etmeyi başarır. Yüzeye çıktıktan sonra *Arabella*'dan birileri tarafından duyulma şansı halihazırda varken "yetiştirilme biçimi tarafından eli kolu bağlanmıştır": "Standish'ler yaygaracı insanlar değildi; son üç kuşaktaki beyefendiler Standish'lerin gırtlağındaki trompeti kulağa hoş gelen bir viyolonsele dönüştürmüştü." Standish bağırmakta

tereddüt eder ve *Arabella*, mürettebatı ve diğer yolcularıyla, Standish'in durumundan habersiz, uzaklaşıp gider. Yokluğu anlaşılana kadar on iki saat geçer ve Lewis'in kendi ölümüne de önceden işaret eden kötü bir ironiyle, gemideki bazı yolcular Standish'in kazasının aslında intihar olduğu sonucuna varırlar.

Lewis, saatler ilerledikçe ve öznesi kurtarılmayı bekleyerek suyun üstünde kalmaya çalıştıkça, soğukkanlı bir hassasiyetle "denileşme" katmanlarını soyup atar. Standish ayakkabılarını çıkarıp atar, sonra çırılçıplak kalana kadar teker teker giysilerini çıkarır, gözleri ve dudakları güneşten kavrulmaktadır. Önce *Arabella* geri dönüp kendisini kurtarmak durumunda kalacağı için utanç duyar, sonra kurtarılıncaya kadar hayatta kalarak deneyimlediği "büyük maceradan" gurur duyar ama en sonunda hiçbir umut kalmadığını fark edince pişmanlık duyar. "Her düşünceyle paramparça olan kalbinde bir sızı, her gün yeni olağanüstü deneyimler yaşayan insanlar gibi hayatını sürdüremeyeceği için duyduğu kederin sızısını hissediyordu." Kalbinin "otuz beş yıl boyunca hiç durmadan atmaya devam etmesi" gibi olağanüstü deneyimler, hiç açlık çekmemiş olmak gibi, arzuladığı her şeyi elde etmiş olmak gibi olağanüstü deneyimler. Sonunda tatmin edilemeyecek tek bir arzusu vardır: Yaşamak.

Lewis *Gemiden Düşen Adam*'ı yazmayı bitirdiğinde, kendi durumu da belirsizdir. Kazandığından fazla para harcamakta, borç almakta ve kirasını aylarca geciktirmektedir. Viking'in Mayıs 1937'de *Gemiden Düşen Adam*'ı yayımlamasından birkaç hafta önce Lewis, 3.100 dolarlık bir borçla –bir gazetecinin bir yıllık gelirinin üstünde bir tutar– ve kitaptan eline geçecek olası telif ücretinin dışında hiçbir mal varlığı olmadan iflasını ilan eder. Bu, kendisini beş parasız bulduğu son sefer olmayacaktır. *Gemiden Düşen Adam*'ın eleştirileri çok geçmeden yayımlanmaya başlar, ilki iflas ilanının yayımlandığı gazete olan *The New York Times*'ta 23 Mayıs'ta yayınlanır. Eleştirmen Charles Poore kitabı

"eğlenceli" ve "hayal ürünü" olarak nitelendirmiş ancak Lewis'in altta yatan fikrini sezinlemiştir: "Standish bir deneyimden ziyade bir deneye tabi gibi görünüyor."

Kitabın kısalığı, pek çok eleştirmenin kitabı kayda değer bulmamasına neden olmuş gibi görünmektedir. William Rose Benet, *The Saturday Review*'da "Kendi türünde yeterince iyi bir kitap ama başyapıt olabilecekken hiçbir anlamda başyapıt olamamış öykülerden biri," diye yazar. Sadece Arnold Palmer, *Britannia and Eve* dergisinde Victor Gollancz tarafından yayımlanan İngilizce baskısını değerlendirirken kitabın uzunluğunu olumlu bir özellik olarak görür. "Yüz yazardan doksan dokuzunun uzun bir roman halinde genişleterek ya da bir dergi editörünün gereksinimlerine göre kısaltarak mahvedeceği bir öyküyü alışılmadık bir ustalık ve yoğunlukla anlatmıştır," der. Diğer yandan, *Time and Tide*'da yazan Evelyn Waugh, kitabın yeterince kısa olmadığını düşünmektedir. "Kısa olmasına rağmen gereğinden uzun, bir Fransız bu öyküyü 50 sayfada anlatabilirdi," der. Viking kitaba ikinci baskıyı yapar ama Gollancz yapmaz.

Lewis'in imdadına Hollywood yetişir. Ağustos 1937'de *The Hollywood Reporter*, Metro Goldwyn Mayer'ın Lewis'le "dönemlik yazar" –genellikle altı aylık bir dönem için haftada 250 dolar gibi o zamanlar için yüksek bir maaşla çalışan sözleşmeli yazar– olarak anlaştığını duyurur. Lewis, karısı Gita ve küçük bir çocuk olan oğulları Michael Kaliforniya'ya doğru yola çıkarlar ve (MGM ofisinden) kardeşi Ben'e yazdığı üzere "orijinal protoplazmik halleriyle" eylül ayının başlarında oraya varırlar. Noel geldiğinde, Lewis, sessiz filın *Tell It to the Marines*'in yeniden çevrimiyle meşgul olduğunu ve "uzun bir süre burada kalmayı" umduğunu söyler.

Tüm bunlara rağmen, borçlarını ödemekte hâlâ zorlanmaktadır. Ben'e insanların "borçları için onu sıkıştırdıklarını ve onu dava etmekle ve maaşına haciz koydurmakla tehdit ederek hayatını

çekilmez bir hale getirdiklerinden" bahseder. "Diğer tüm yazarlar kocaman evlerde yaşıyorlar," diye yakınır, "biz ise barakada yaşıyoruz." MGM, *Tell It to the Marines*'in yeniden çevrimini rafa kaldırır ve Lewis'in sözleşmesini uzatmaz. Sonra Lewis, RKO'da bir iş bulmayı başarır ve Ian Hunter'la *Fisherman's Wharf* ve *Escape to Paradise* adlı, başrolünde tenor Bobby Breen'in oynadığı, her ikisi de 1939'da gösterime giren, klişelerle dolu ve akıllarda yer edecek nitelikte olmayan düşük bütçeli müzikallerde çalışır. O yılın sonunda Lewis, RKO'dan ayrılır ve J. Walter Thompson reklam ajansından aldığı iş teklifi ve elindeki ikinci roman taslağıyla New York'a geri döner.

Avrupa'da savaşın patlak vermesiyle Lewis'in savaş karşıtı duyguları harekete geçmiştir. *Spring Offensive*'de (Bahar Taarruzu) işsiz, mutsuz ve Amerika'daki soyutlanma taraftarı olan atmosferle çelişen genç bir Amerikalı olan Peter Winston "kendi ülkesinde ona yer olmadığı" sonucuna varır ve İngiliz Ordusu'na yazılmak için İngiltere'ye gider. Ancak eğitimini tamamlayıp Britanya Sefer Kuvveti'nin bir parçası olarak Fransa'ya gönderildiğinde, Tuhaf Savaş olarak bilinen ve aylarca süren çıkmazda yapacak hiçbir şey olmadığını görür. Maginot ve Siegfried hatları arasındaki tarafsız bölgeye girip bir paket bezelye tohumu ekerek küçük bir protesto yapmaya karar verir. Ancak Winston bir sabah erken saatlerde bezelye tohumlarını ekerken Tuhaf Savaş ani ve şiddetli bir şekilde sona erer. Winston bir anda kendini iki taraf arasında silahsız bulur, hayatta kalma ihtimali neredeyse yoktur. Standish'in son anlarında olduğu gibi Winston tüm umudunu kaybeder: "Onu hiçbir tarafta isteyen yoktur." Bir top mermisi isabet eder ve Winston paramparça olur.

Lewis'in zamanlaması daha kötü olamaz. *Spring Offensive,* 1940 yılının nisan ayı sonlarında yayımlanır. İki hafta sonra Alman panzerleri Belçika, Fransa ve Hollanda'ya girmeye başlar. Haziran sonlarında Fransa teslim olur. *The Saturday Review,*

"Kendi iyiliği için bu ince roman gerçek Bahar Taarruzu'nun başlamasından çok önce ortaya çıkmalıydı," diye yazar. Ralph Ellison, *New Masses*'taki eleştirisinde, "bugünlerde kapitalist basında bu kitaptan oldukça az bahsedileceğini" öngörür. Haklıdır, kitap ardında iz bırakmadan kaybolur gider.

Yine de Lewis'in yazarlık kariyeri için hâlâ umudu vardır. Önündeki engelin tam zamanlı bir işte çalışıyorken yazmaya çalışmak olduğunu düşünen Lewis, artık Jane ismindeki bebeğinin de dahil olduğu ailesini alarak sessiz sakin bir yer olan Provincetown, Massachusetts'e taşınır. Orada üçüncü romanını yazar. Noel arifesinde Greenwich Village'deki bir pansiyonun sakinlerine odaklanan *Season's Greetings* (Noel Kutlamaları), New York'a yazılmış bir aşk-nefret mektubudur. Lewis daha zengin bir düzyazı üslubu edinir; kitap canlı tasvirlerle doludur:

Yavaş yavaş canlandı şehrin sesleri; vites değiştiren arabalar, korna sesleri, çarparak kapanan kapılar, yerin altında gümbürdeyen trenler, pat pat ses çıkaran makineler, ayak sesleri, feryat eden bebekler, bağıran çocuklar, mallarını satmak için bağıran seyyar satıcılar. Yavaş yavaş şehrin kokuları canlandı; demlenen kahvenin kızaran domuz pastırmasının kokusu, sıcaktan kokuşan çöpler, kazanlardaki kimyasallar.

Lewis'in yazımındaki canlılığa rağmen, seçtiği konu yine serttir: "sekiz milyonluk bir şehirdeki yalnızlık sorunu". Şehirde yaşayanlardan biri, yeni ülkesinde tek bir arkadaşı ya da tanıdığı olmayan Alman bir mültecidir. Bir diğeri hayata küsmüş bir alkolik, üçüncüsü ise ailesindeki herkesi kaybetmiş yaşlı bir kadın. Bunlardan bazıları en azından birkaç saatliğine bir topluluk oluştursalar da Lewis hepsi için mutlu bir sonu reddetmiştir. Komşuları önceden tasarlanmayan bir Noel partisi için bir araya gelirken, güne "artık yaşamanın bir amacı olmadığına" inanarak başlayan şehirlilerden biri olan Bay Kittredge, gün boyunca hiçbir şeyin fikrini değiştirmediğini fark eder. Yanına bir tüfek alarak sessizce

Washington Park'a gider, tek başına ve kimselere görünmeden intihar eder: "Koskoca rüzgârlı parkta, tüm o apartmanlarda, kahverengi cepheli evlerde ve üniversite binalarında tek bir pencere açılmaz, bir kişi bile dışarı bakmaz." On yıl bile geçmeden Lewis, parkın tam karşısındaki Hotel Earle'de tek başına ve kimselere görünmeden ölür.

Eylül 1941'de yayımlanan *Season's Greetings* olumlu ancak çok da parlak olmayan eleştiriler alır. *The New York Times*'ın eleştirmeni kitaptan "New York'un karmaşık ve ayrıntılı kişiliğiyle dolup taşan bir hikâye" diye bahseder. *The American Mercury*, Lewis'in değişen üslubunu önemsemez: "Yer yer fazla ayrıntılı, konuyu fazla uzatıyor ama yine de okurun ilgisini çekmeyi başarıyor." Lewis bir kez daha kötü zamanlamanın kurbanı olur. Japonların 7 Aralık'ta Pearl Harbor'a saldırmasının ardından çok az Amerikalı, Noel hakkında kitap satın alma havasındadır. *Season's Greetings*'in arkasındaki kısa biyografide yazar ve ailesinin New York'a döndüğü ve "bu kez Bay Lewis'in sonsuza dek burada kalmayı umduğu" yazmaktadır. Ama böyle olmaz.

Lewis, *New York Herald Tribune*'de bir yıl kadar muhabir olarak çalıştıktan sonra, yeniden yazar olarak kendi ayakları üzerinde durmayı dener ama şansı yaver gitmez. Los Angeles film endüstrisi muhabirlerinden Fred Beck'in daha sonra anlattığı gibi, 1942 yılının sonlarında Lewis "New York sokaklarında dolanan, üzgün, sıradan bir adamdır". Lewis'in yazdığı "Two Faced Quilligan" (İki Yüzlü Quilligan) adlı öykü 33 dergi tarafından reddedilir ve Lewis ailesinin "Noel yemeğinde salam yiyeceğinden" endişe eder. Beck'in ifadesiyle, "Herbie tanıdığı birine denk gelip bir dolar borç almayı istemektedir." Bunun yerine Lewis eve geldiğinde *Story* dergisinden bir kabul mektubu ve 50 dolarlık bir çek bulur – dopdolu bir Noel'e ve bir iki ay geçinmeye yetecektir bu. Çok geçmeden, *Variety*, 20th Century Fox'un öykünün film haklarını satın aldığını ve Lewis'i haftalık 500 dolar karşılığında

yazar olarak istihdam ettiğini yazar. Lewis ve ailesi Los Angeles'a döner.

Mali durumundaki iyileşmeye rağmen Lewis, Hollywood'da hiçbir zaman mutlu olamaz. Temmuz 1943'te kardeşi Ben'e, "Burada hayat oldukça sıkıcı," diye yazar. "Gerçek insanlar her yerde birbirlerinin boğazını zevkle keserken her gün stüdyoya gitmek ve uydurma insanlar hakkında senaryolar yazmak tamamen gerçek dışı." Kasım ayında ise şöyle yakınır: "Etrafıma bakıp başarının satın aldığı şeyleri görüyorum ve hiçbirinden hoşlanmıyorum. Yüzme havuzları ölü sinekler ve davetsiz misafirlerle dolup taşıyor. Kocaman evler ise canlı sinekler ve davetsiz misafirlerle." Lewis, radyo komedyeni Fred Allen'ın iş teklifini kabul edip ailesiyle beraber New York'a geri taşınacağını yazar. Fred Beck haberi *The Los Angeles Times*'da kurnazca duyurur: "Fred Allen'ın yeni, yepyeni bir yazarı var. Merak içindeyim, artık istediklerini elde ettiklerine göre herkes mutlu olacak mı?"

Cevap "hayır"dır. Lewis, askere alınmak üzere olduklarını düşünen birkaç yazarın yerini almayı ummaktadır. Ama bu yazarlar askere alınmaz. Allen'ın şovunda sekiz hafta geçirdikten sonra Lewis, "Sahte numaralarla para almaktan bıktım," diyerek Hollywood'a geri döner. 1945'te "Don Juan Quilligan" adlı öyküsünün film uyarlamasını yayınlayan 20th Century Fox'la çalışmayı sürdürür. İşini ne kadar az önemsese de Lewis'in stüdyodan alacağı paraya çok ihtiyacı vardır. Aynı yılın başlarında Ben'e, "Maliye, Sam Amca'ya olan eski bir vergi borcum nedeniyle maaşıma haciz koydu. Bu durum keyfimi kaçırıyor, mali durumumu kötüleştiriyor. Önümüzdeki birkaç ay içinde sana düğün hediyemizi yollamak için yaptığımız tüm planları fiilen ortadan kaldırıyor," diye yazar.

Lewis'in stüdyonun angaryasından tek kopuşu Mayıs 1945'te Dalton Trumbo ve diğer dört yazarla birlikte ABD Ordusu Kara Kuvvetleri Komutanı General Henry "Hap" Arnold'un daveti

üzerine Güneybatı Pasifik'teki savaş bölgelerine altı haftalık bir seyahate gönderilmesiyle gerçekleşir. "Bu 16.000 millik seyahatte savaşı gerçek anlamıyla görüyorum; uçakları, filoyu, piyadeleri ve neredeyse geriye kalan her şeyi," diye yazar 16 Haziran 1945'te Guam'dan.

Lewis'in seyahatten dönmesinden sadece iki ay sonra savaş sona erer. Daha fazla öykü satar: "D-Day in Las Vegas"ı (Las Vegas'a Asker Çıkarma Günü) RKO'ya ve Frederick Stephani'yle yazdığı "The Fifth Avenue Story"yi (Beşinci Caddenin Öyküsü) Liberty Films'e satar. *It Happened on Fifth Avenue* adıyla filme çekilen öykü, 1947'de iki yazara Akademi Ödülü adaylığı getirir. Ancak tüm bunlar olurken Lewis'in hayatı altüst olmaya başlamıştır. Çok içki içmekte, uyuyabilmek için uyku hapları almaktadır. Oğlu Michael o sıralarda babasını "çıplak ve bilinçsiz bir halde sandalyede" gördüğünü hatırlar. "Annem alkol ve *seconal*'den olduğunu söyledi," der. Gita Lewis de yazar olarak stüdyolarda çalışmaya başlamıştır. Michael, o dönemde kendisinin ve kız kardeşinin gerçek ebeveynlerinin ailesinin tam zamanlı olarak işe aldığı hizmetçiler olduğunu hatırlamaktadır. Çift, Temmuz 1947'de yollarını ayırır.

Lewis'in iş yaşamı da altüst olmaktadır. Ocak 1947'de Sinema Yazarları Birliği'nin dergisi olan *The Screen Writer*'ın editör kadrosuna katılır. Ne yazık ki Birlik, Federal Soruşturma Bürosu'nun (FBI) sinema sektörüne olası komünist sızmalarla ilgili soruşturmalarının odak noktası haline gelmek üzeredir. ABD Temsilciler Meclisi Amerikan Karşıtı Faaliyetler Komitesi'nin desteğiyle çalışan FBI onlarca tanıkla görüşür ve Hollywood'daki liberal siyasi faaliyetlerle ilgili binlerce belge toplar. Bir FBI muhbiri, Lewis'in Amerikan Komünist Partisi üyesi olduğunu söyler.

İddia doğru olsun ya da olmasın, Lewis kaybeden tarafın yanında yer almıştır. Zamanlaması bir kez daha korkunçtur. Temsilciler Meclisi komitesinin soruşturmalarını protesto eden tam

sayfalık bir bildiriyi imzalayan 100'den fazla yazar, oyuncu, yönetmen ve müzisyene katılır ki bu da onun siyasi görüşüyle ilgili şüpheleri artırır. Bir ay sonra Dalton Trumbo ve Sinema Yazarları Birliği'nin diğer dokuz üyesi, komite önünde ifade vermeyi reddettikleri için suçlu bulunurlar. İleri gelen stüdyo yöneticilerinden oluşan bir grup, Aralık 1947'de New York'ta bir araya gelir ve "Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'nin devrilmesini savunan herhangi bir parti ya da grubun üyesini ya da bir komünisti bile bile işe almayacağız" şeklinde bir bildiri yayımlar. Böylece kara liste uygulaması başlamış olur. "Hollywood'un dört bir yanındaki yüzme havuzları kuruyor. Benim zamanımda bu havuzların tekrar dolduğunu göreceğimi hiç sanmıyorum," der Lewis bir muhabire şakayla karışık. Ama bu olayı hafife almaz. 1948 yılının ortalarında sinir krizi geçirir ve bir yıl boyunca çalışamaz. Eylül 1949'da son kez olmak üzere New York'a döner, bu kez yalnızdır. Karısı Gita Hollywood'da kalmayı tercih eder. Lewis, *The New York Mirror*'da redaktör olarak işe başlar. Ekim 1949'da New York'tan Ben'e yazdığı bir mektupta, "Hoşça vakit geçirdim ve kendimi toparladım," der ve Gita ve çocuklara para göndere-bilmek için birkaç öyküsünü sattığını ekler. Michael Lewis, 1949 Noel'ine yakın bir zamanda New York'ta "dördünün yeniden bir aile olarak birlikte yaşamayı" denediğini hatırlar ama evlilikleri o zamanlar çoktan bir kırılma noktasına ulaşmıştır. Gita, Michael ve Jane'i alıp Hollywood'a geri götürür ve iş aramak için Fransa'ya giden kara listedeki yönetmen Frank Tutte'nin karısı Tanya Tutte'nin yanına taşınır.

Nisan 1950'de Lewis, 26.000 doların üstündeki borçlarını ve ödenmemiş gelir vergilerini gerekçe göstererek iflas başvurusunda bulunur. Greenwich Village'da bulunan Hotel Earle'deki bir odaya taşınır. Bir zamanlar şehrin en iyi otellerinden biri sayılan Earle, 1950 yılında, Lewis ile eş zamanlı olarak orada kalan şair Dylan Thomas'ın deyimiyle "bir domuz ahırı"dır. Lewis *Mirror*'dan

Time dergisine geçer ama hâlâ beş parasızdır. Babalarının prostat ameliyatı masraflarını ödemeye yardım edemediği için Ben'den özür diler.

Eylül sonunda *Time*'dan ayrılır, kendi isteğiyle mi yoksa başka sebeplerden mi belli değildir. Üç hafta sonra otel odasında ölü bulunur. Ölüm belgesinde ölüm nedeni olarak kalp krizi yazmasına rağmen bazı yakınları Lewis'in intihar ettiğine inanır. Dalton Trumbo karısına, "Üzücü ama olacağı buydu," diye yazar. "Boğulmakta olan bir adamın tek dayanağı kurtarılma umuduydu," diye yazar Lewis, *Gemiden Düşen Adam*'da. Belki kendisi de bu umudu, kurtarılma umudunu kaybetmiştir.

Dul eşine, yazılarının gelecekte satılması beklentisinin ötesinde bir şey bırakmaz ki bu da zaten oldukça yetersizdir. Aralık 1950'de ilk öykülerinden biri olan "Surprise for the Boys" (Oğlanlar için Sürpriz) CBS televizyon dizisi olarak *Danger* adıyla uyarlanır. Birkaç yıl sonra bir yapımcı Lewis'in "The Bride Wore Pajamas" (Pijama Giyen Gelin) adlı öyküsünün haklarını satın alır, ancak hiçbir zaman filme çekmez. Nihayet, 1959'da artık yeniden evlenmiş olan Gita, Lewis'in bitmemiş romanı *The Silver Dark*'ı (Kurşuni Karanlık) yayıncı Pyramids Books'a satar. Romancı Budd Schulberg'in "gerçekten orijinal ve ilgi çekici bir roman" şeklindeki kapak tanıtımına rağmen kitap hiç eleştiri almaz ve yeniden basılmaz. Dünya çapında kütüphanelerde yalnızca birkaç nüshası kalmıştır.

The Silver Dark, Lewis'in hikâyesinin sonunu işaret etmiş olabilir. Eserleri Amerikan romanları üzerine yapılan çalışmalarda göz ardı edilir. Sadece filmlerdeki başarıları onun adını zaman zaman referans kitaplarda yaşatmıştır. Kızı Jane 1985'te diyabete bağlı komplikasyonlar nedeniyle ölmüş, erkek kardeşlerinin her ikisi 1990'ların sonunda, dul eşi Gita ise 2001'de ölmüştür. Yalnızca Michael, babasının mektuplarından birkaçı ve günlüğünden kalan tek bir sayfayla Lewis'i anımsamayı sürdürmektedir.

2009 baharında *Time* dergisinin arşivlerini karıştırırken *Gemiden Düşen Adam*'ın bir eleştirisine denk geldim. "Pasifik'in ortasında bir gemiden düşmek nasıl bir histir acaba?" diye soruyordu eleştirmen. "Herbert Clyde Lewis, kendisi denize düşmüş gibi sakin bir edayla, bunun nasıl bir his olduğunu anlatıyor." Özgün nitelikte, tarihin tozlu sayfaları arasına karışmış kitaplar arıyordum ve *Gemiden Düşen Adam* mükemmel bir aday gibi geldi gözüme. Bir nüshasını bulup okudum ve kısa, coşkulu bir eleştiri yayımladım. Lewis'in orijinal fikrini anlatan *Newsweek* makalesini okumadan, kitaptan bir deney olarak bahsettim:

Önemli olan başarılı ya da başarısız olması değil, önemli olan neler olduğunu görmek. Lewis, öznesini bir deneye tabi tutuyor ve gözlemliyor. Bu roman da bu deneyin notlarından oluşuyor. Çok az bilim insanı sonuçları bu kadar incelikli ve zarif bir dokunuşla kaydedebilirdi. Gerçek bir sanatçının nerede durması gerektiğini bildiği söylenir, Lewis de bunu yapıyor. Sadece bu kriterle bile Herbert Clyde Lewis, *Gemiden Düşen Adam*'la gerçek bir sanatçı olduğunu kanıtlıyor.

Birkaç ay sonra, Buenos Aires'te İspanyolca kitaplar yayınlayan küçük bir yayınevi olan La Bestia Equilatera'nın editörü Diego D'Onofrio'dan bir e-posta aldım. "Hangi göz ardı edilmiş kitabı yayımlamamı tavsiye edersiniz?" diye soruyordu. La Bestia'nın okur kitlesini bilmediğim için pek fazla öneride bulunmak istemedim ama şöyle bir yanıt verdim: "Eğer geniş bir okur kitlesine hitap edebilecek bir kitap seçmem gerekseydi sanırım Herbert Clyde Lewis'in *Gemiden Düşen Adam* kitabını seçerdim. Çoğu okuru hemen yakalayacak güçlü bir anlatımı var ve çevirisi nispeten kolay." Diego bana teşekkür etti ve hemen bir nüshasını sipariş edeceğini söyledi.

Diego ve yazı işleri müdürü kitabı çok beğendi. Mayıs 2010'da bir çeviri sözleşmesi imzalayıp kitabın basımını planlamaya koyuldular. İspanyolca adı *El caballero que cayó al mar* (Denize

Düşen Beyefendi) olacaktı. D'Onforio daha sonra göz ardı edilmiş bir kitabı başka bir dilde yayınlamanın ne kadar meşakkatli olduğunu yazdı. "Çünkü yazarı kimse tanımıyor, hele kitap kendi dilinde bile tanınmıyor... Kitabı satmak için elimizdeki tek şey, sıra dışı bir kitap olması."

Bu standartlara göre *El caballero que cayó al mar* olağanüstü bir başarı gösterir. İlk eleştirilerin tamamı heyecan vericidir: "Simple y magistral. Sólo eso. Sencillamente eso," diye yere göğe sığdıramaz Alejandro Frías *El Sol de Mendoza*'da: "Basit ve ustalıklı. Hepsi bu. Tamamen bu." Bir başka eleştirmen ise "una perlita" yani küçük bir inci tanesi demiştir. Kitap, okur kitlesi Arjantin'in ötesine yayıldıkça eleştirmenlerin beğenisini kazanmaya devam eder. İspanya'nın önde gelen eleştirmenlerinden Ignacio Echevarría, *El Cultural*'daki aylık köşesinde kitaba övgüler yağdırır ve 2019'da CNN Şili'deki bir programda kitap şöyle tavsiye edilir: "Con magistral sencillez, Herbert Clyde Lewis lleva el relato a una dimensión filosófica (Herbert Clyde Lewis ustaca bir sadelikle hikâyeyi felsefi bir boyuta taşıyor)." D'Onofrio, El caballero'nun "halihazırda 90'dan fazla kitabı bulunan yayınevindeki kitapların tamamından daha çok övgü alan kitap" olduğunu belirtiyor.

Hatta İspanyolca çevirisi devam ederken, Luis Chittaroni, orijinal Amerikan nüshanın PDF kopyalarını Arjantin edebiyat camiasındaki yakınlarıyla paylaşmaya başlar. Bunlardan romancı Pablo Katchadjian kitabı, Kudüs'te yaşayan ve sonraları Zikit Books adlı bir yayınevi kuran Arjantin doğumlu Yahudi arkadaşı Uriel Kon'a tavsiye eder. İbraniceye kolayca çevrilebilecek ve yayımlanabilecek İngilizce romanlar arayan Kon, bu kitabın kriterleriyle bire bir uyuştuğunu fark eder: "Anlaşılması kolay, mükemmel bir nesir; merak uyandıran, varoluşsal bir hikâye; bir gecede oturup okuyabileceğiniz bir kitap." Kon kitabın İbranice çevirisini yaptırır ve Zikit kitabı Haziran 2013'te yayımlar.

Kitap İsrailli okurlar arasında büyük bir ses getirir. İsrail'in en çok okunan gazetelerinden *Ha'aretz*'de yer alan bir eleştiri yazısında bu kitaptan "unutulmuşluğun içinden çıkan minyatür bir başyapıt" olarak bahsedilir. Zikit kitaptan 1.000 kopya basar, Kon'un o zaman için "bir dereceye kadar iyimser" bulduğu bir sayıdır bu. Bu baskı iki aydan daha kısa bir sürede tükenir ve Zikit devamında 7.000'den fazla kopya satar. Kon, "İsrail'de üç ila dört bin civarında ciddi edebiyat okuru olduğunu" tahmin ediyordur. "Bu standartlar düşünüldüğünde çok satan bir kitaptı, kült bir kitap," diyor Kon. Standish'in içine düştüğü çıkmaz –engin okyanusta kaybolmuş ve unutulmuş olmak– Kon'a göre, "kendilerini yalnız hisseden pek çok İsrailli entelektüele hitap etmiştir. Üstelik sadece Arap dünyasınca kuşatılmış Yahudiler oldukları için değil, aynı zamanda muhafazakâr güçlerin hâkim olduğu bir toplumda seslerini duyuramayan insanlar oldukları için."

Eylül 2020'de, Amsterdam merkezli küçük bir yayıncı olan Auteursdomein kitabın Flamanca bir çevirisini yayınlar: *Overboord*. Bu baskı, uzak bir akrabasından kalan eski kitaplar ve kül tablalarının arasında *Gemiden Düşen Adam*'ın bir nüshasına rastlayan Hollandalı romancı Pauline van de Ven tarafından finanse edilmiştir. "Kitabı baştan sona elimden düşürmeksizin okudum ve sade dilinden, güçlü imgelerinden ve akıldan çıkmayan hikâyenin evrensel boyutundan çok etkilendim," diye yazar van de Ven. Van de Ven'e göre kitabın etkileyiciliği, alışılmışın dışında bir "ortak yalnızlık" duygusuna hitap etmesinden gelmektedir. Varlıklı bir insanın yaklaşan mutlak ölümüyle yüzleşmesini anlatan Leo Tolstoy'un *İvan İlyiç'in Ölümü* adlı eseriyle "aynı şeref kürsüsüne" ait olduğuna inanmakta ve kitabı "varoluşçu bir başyapıt" olarak nitelendirmektedir.

Şimdiyse, Boiler House Press, uzun bir süredir göz ardı edilen yazarların eserlerini günümüz okuyucuları için restore etmeyi amaçlayan dizisi Recovered Books'un açılışını yapmak üzere

Herbert Clyde Lewis'in "küçük inci tanesini" İngiliz okurlar için geri getiriyor. *Gemiden Düşen Adam*'ın kurtarılması bize, yaşadıkları zorluklar, kötü zamanlamalar ya da tamamen rastlantı sonucu edebiyat tarihinden ayrı düşmüş ve unutulmuş yazarların sözcüklerini yeniden gün ışığına çıkarma gerekliliğini hatırlatıyor. Eğer onlara kulak verirsek, hâlâ bize söyleyecek şeyleri olduğunu göreceğiz.

Hâlâ arıyoruz yitip giden insanları bıkıp usanmadan
"Öldüler" ait oldukları yaşamın sözlüğüne ait bir söz değil
Getir hayata yeniden onları
hayatta olanlar yüz çevirseler bile
kayıtsızca...
ölülerin ruhları, ruhudur dilin:
dile gelmiş düşüncede görürsünüz parladıklarını.[1]

Brad Bigelow

1 Denise Riley'nin *Say Something Back* (Londra: Picador, 2016) adlı kitabındaki "Listening for Lost People" adlı şiirden.